

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جداول دروس، سرفصل های آموزشی و آیین نامه های اجرایی

دوره های آموزشی خادمان فرهنگی

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

نسخه مصوب و تأیید شده در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۰

معاونت فرهنگی
مدیریت آموزش

فهرست

۳.....	جدول دوره‌های آموزشی بعثه مقام معظم رهبری در یک نگاه
۴.....	مقدمه
۵.....	مراحل و اقدامات صورت گرفته جهت تهیه سرفصل‌های آموزشی
۱۲.....	تعاریف اصطلاحات
۱۴.....	بخش اول: دوره تمهیدی
۲۲.....	بخش دوم: دوره‌های هم‌نیاز با دوره بدو خدمت
۲۲.....	فصل اول: دوره آموزش مکالمه
۲۴.....	فصل دوم: دوره کاربری رایانه
۲۶.....	بخش سوم: دوره‌های تخصصی و مهارتی
۲۶.....	فصل اول: دوره بدو خدمت روحانیون عمره
۶۷.....	فصل دوم: دوره بدو خدمت معینه‌های حج
۷۲.....	فصل سوم: دوره بدو خدمت روحانیون اعقاب مقدسه
۱۰۰.....	فصل چهارم: دوره بدو خدمت مداحان اعقاب مقدسه
۱۲۶.....	فصل پنجم: دوره بدو خدمت راویان سرزمین وحی و اعقاب مقدسه
۱۵۶.....	فصل ششم: دوره ضمن خدمت ارتقایی روحانیون عمره به معین حج
۱۷۰.....	فصل هفتم: دوره ضمن خدمت راویان سرزمین وحی و اعقاب مقدسه
۱۷۹.....	فصل هشتم: دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع
۱۸۳.....	فصل نهم: دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعقاب مقدسه
۱۸۷.....	فصل دهم: دوره بازآموزی قبل از اعزام مداحان اعقاب مقدسه

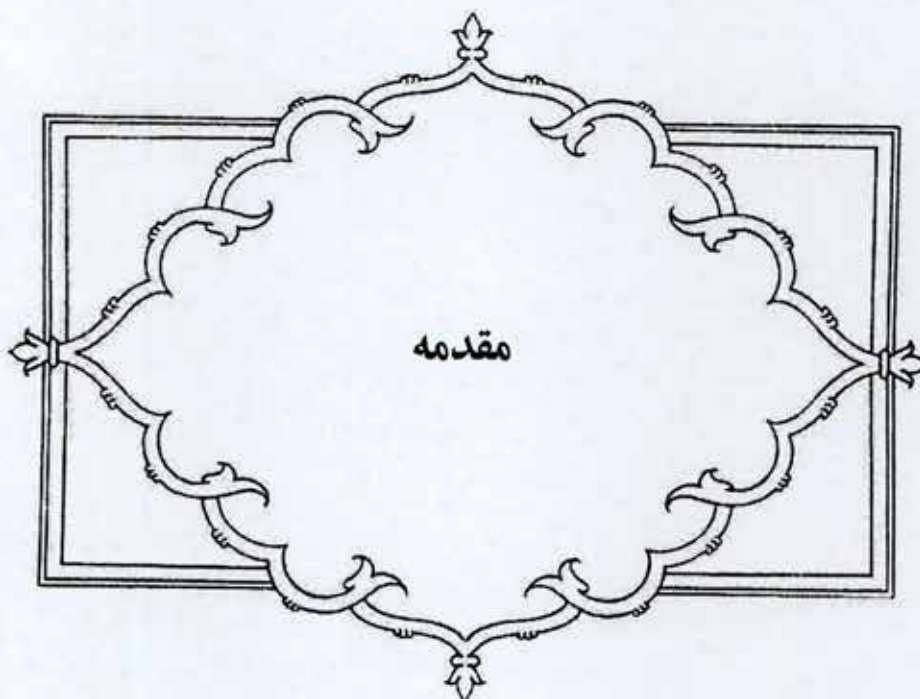
جدول دوره‌های آموزشی بعثه مقام معظم رهبری در یک نگاه

عناوین دوره‌ها	مخاطبان	عناوین آموزشی		کارگاه‌های آموزشی	
		تعداد دروس	واحد / ساعت آموزش		تعداد عناوین مدت (روز)
۱. دوره تمهیدی	داوطلبان آزمون ورودی عمره	۶	۴۰ ساعت	-	
	داوطلبان آزمون ورودی اعتاب مقدسه	۵	۲۸ ساعت	-	
	داوطلبان آزمون ورودی روایتگری	۶	۳۸ ساعت	-	
۲. دوره‌های هم‌نیاز با دوره بدو خدمت	فراگیران دوره‌های تخصصی و مهارتی	۲	-	-	
۳. دوره‌های تخصصی و مهارتی	الف) دوره بدو خدمت	روحانیون عمره	۱۶	۲۷ واحد	۸.۵
		معینه‌های حج	۲۲	۳۴ واحد	۱۰.۵
		روحانیون اعتاب مقدسه	۱۰	۱۶ واحد	۵
		مداحان اعتاب مقدسه	۱۰	۱۸ واحد	۶
		راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	۹	۱۶ واحد	۶
		مسئولان فرهنگی هتل‌های عمره			
		مسئولان فرهنگی هتل‌های حج			
		روحانیون عمره ارتقایی به معین حج	۶	۷ واحد	۲
		کارکنان بعثه مقام معظم رهبری			
		کارکنان سازمان حج و زیارت			
ب) دوره ضمن خدمت	راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	۳	۴ واحد	۱.۵	
	روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع (هر سفر)	۴	۷ واحد	۱	
	روحانیون اعتاب مقدسه (هر سه سال)	۷	۱۰ واحد	-	
	مداحان اعتاب مقدسه (هر سه سال)	۷	۱۰ واحد	-	
	روحانیون عمره اعزامی به اعتاب مقدسه (هر سه سال)				
ج) دوره‌های بازآموزی قبل از اعزام	خادمان اجرایی سازمان، بعثه و پزشکی در حج (هر سفر)				

• افرادی که موظف به گذراندن موضوعات و سرفصل‌های جدید هستند، عبارت‌اند از:

- پذیرفته‌شدگان جدید
- فراگیران پیشین که بیش از دو سوم از دروس جداول قبلی از آنان باقی مانده
- دروس گذرانده شده قابل معادل‌سازی با دروس فعلی است

مراحل و اقدامات صورت گرفته جهت تهیه سرفصل های آموزشی

الف) مرحله اول

جلسات شورای آموزش با موضوع بازنگری و بررسی دوره های آموزشی خادمان فرهنگی کاروان ها از دی ماه سال ۱۳۹۴، پیرو بررسی دروس دوره های آموزشی بعثه در کمیته برنامه ریزی مدیریت آموزش و استعلام از حدود ۸۰ تن از اساتید برجسته حوزوی، دانشگاهی و جمعی از مداحان برجسته و ممتاز آغاز شد. اسامی ایشان به شرح ذیل است:

حجج اسلام والمسلمین و آقایان:

الف) روحانیون کاروان ها و اساتید حوزه های علمیه و دانشگاه ها

۱. سید عبدالفتاح نواب	۱۹. سید مهدی دادمرزی
۲. دکتر سید محمد رضا امام	۲۰. اسماعیل دارابکلایی
۳. دکتر سید حسین رکن الدینی	۲۱. دکتر محمد ابراهیمی ورکیانی
۴. دکتر سید علی عماد	۲۲. دکتر ابوالحسن سلطانی
۵. نجف نجفی روحانی	۲۳. دکتر حمید احمدی
۶. دکتر سید محمد کاظم طباطبایی	۲۴. دکتر سید جواد مظلومی
۷. محمد علی اخویان	۲۵. دکتر حسین احمدی
۸. دکتر محمد شریفانی	۲۶. دکتر سید محمد حسینی
۹. اصغر حسین زاده	۲۷. دکتر حمید کریمی
۱۰. جعفر انواری	۲۸. دکتر حمید نگارش
۱۱. محمد مهدی باباپور گل افشانی	۲۹. دکتر بهرام دلیر
۱۲. محمد علی برکتین	۳۰. دکتر محمد رنجبر حسینی
۱۳. دکتر محمد حسین پوریانی	۳۱. دکتر سید محمد صادق موسوی نسب
۱۴. امیر مسعود حاجی ابراهیمی	۳۲. دکتر عباس نیکزاد
۱۵. مرتضی خادمی دستجردی	۳۳. دکتر عسکر دیرباز
۱۶. دکتر کریم خان محمدی	۳۴. دکتر علی غضنفری
۱۷. حسن ضیاء توحیدی	۳۵. دکتر سید مهدی علیزاده موسوی
۱۸. سید ابوالحسن حسن زاده	۳۶. دکتر قاسم کاکایی

۳۷. دکتر حسن قیومی
۳۸. دکتر مجتبی عبدخدایی
۳۹. دکتر محمد رضا احمدی
۴۰. دکتر محمد علی سلیمانی
۴۱. دکتر مهدی هادی
۴۲. ذبیح الله اسماعیلی
۴۳. عزالدین رضانژاد امیردهی
۴۴. محمد رضا رضانیا معلم
۴۵. سعید روستا آزاد
۴۶. دکتر رحمان عشریه
۴۷. عبدالرسول حاجری
۴۸. عسکری سلیمانی امیری
۴۹. محمد امین پورامینی
۵۰. محمد باقر پورامینی
۵۱. محمد مهدی گرجیان
۵۲. حسین ملانوری
۵۳. دکتر مهدی اسلامی
۵۴. محمد نقدی
۵۵. رضا هوشیاری
- (ب) مداحان اهل بیت (ع)
۷۴. عباس حیدرزاده
۷۵. مصطفی خورسندی
۷۶. محمد علی خوش چهره
۷۷. سید علی محمد سادات رضوی
۷۸. علی فراهانی
- (ج) مدیران کاروانها
۸۴. غلامعلی اصغریان
۸۵. تقی محمدی
۵۶. عباسعلی وطن پرست
۵۷. سید محمد مهدوی
۵۸. سید رضا موسوی
۵۹. سید حسین شفیعی دارابی
۶۰. سید محمود نبوی
۶۱. سید مهدی حسینی
۶۲. سید مهدی میراحمدی
۶۳. محمود شریفی اقدم
۶۴. عبدالمحمد صرامی
۶۵. عباسعلی براتی
۶۶. عبدالرحیم لقمان نیا
۶۷. احمد فرخ فال
۶۸. مجتبی کلباسی
۶۹. کاظمی
۷۰. محمد علی مقدادی
۷۱. عباس مقبسه
۷۲. محمود ملک دار
۷۳. مهدی مکی
۷۹. محسن طاهری
۸۰. دکتر میثم مطیعی
۸۱. حسن شالبافان
۸۲. اسداله عرب سرخی
۸۳. محمد گلابگیر
۸۶. دکتر مسعود فکری
۸۷. سید محمد احمدی

ب) مرحله دوم

در اولین جلسه، پس از بررسی کلیات و ارائه مباحث کارشناسی، مقرر شد جداول عناوین دروس این دوره‌ها با توجه به موضوعات در کارگروه‌های تخصصی مورد بحث و بررسی قرار گیرد و پس از جمع‌بندی نظرات کارشناسان و متخصصان هر موضوع، مجدداً در جلسه شورای آموزش، مطرح و برای تصویب ارائه شود. اعضای شورای آموزش در این جلسه عبارت بودند از: حجج اسلام والمسلمین و آقایان:

۱. سید عبدالفتاح نواب
۲. دکتر سید مهدی علیزاده موسوی
۳. دکتر کریم خان محمدی
۴. حسین ملانوری
۵. محمد نقدی
۶. دکتر محمد نگارش
۷. مرتضی خادمی دستجردی
۸. دکتر محمدرضا احمدی
۹. سید محمد کاظم طباطبایی
۱۰. دکتر محمدعلی اخویان
۱۱. منصور مظاهری
۱۲. مصطفی جعفرپیشه‌فرد
۱۳. عباس حیدرزاده
۱۴. دکتر نجف هدایتی‌زاده
۱۵. حسن مالکی نژاد

بر اساس این مصوبه، کارگروه‌های تخصصی ذیل با دعوت از اساتید تشکیل شد و شروع فعالیت نمودند:

۱. کارگروه اخلاق و اسرار و معارف با عضویت: حجج اسلام والمسلمین آقایان:
۱/۱. دکتر حمید نگارش
۱/۲. مرتضی خادمی
۱/۳. دکتر رحمان عشریه
۱/۴. دکتر احمد غلامعلی
۲. کارگروه تاریخ و اماکن با عضویت: حجج اسلام والمسلمین و آقایان:
۲/۱. دکتر محمدرضا جباری
۲/۲. شهاب‌الدین مشایخی
۲/۳. مجتبی نجفی روحانی
۲/۴. بحر العلوم
۲/۵. اسماعیل اسفندیاری
۳. کارگروه روش‌ها و مهارت‌ها با عضویت: حجج اسلام والمسلمین آقایان:
۳/۱. محمد نقدی
۳/۲. حسین ملانوری
۳/۳. مجدالدین مدرس زاده
۳/۴. دکتر مهدی هادی
۴. کارگروه فقه و مناسک با عضویت: حجج اسلام والمسلمین آقایان:
۴/۱. منصور مظاهری
۴/۲. رضا هوشیاری
۴/۳. عباس ظهیری
۴/۴. مرتضی خادمی
۵. کارگروه کلام و عقاید با عضویت: حجج اسلام والمسلمین آقایان:
۵/۱. محمدعلی اخویان
۵/۲. دکتر محمد رنجبر حسینی
۵/۳. عباس وطن‌پرست
۵/۴. دکتر مهدی اسلامی

۶. کارگروه مداحان با عضویت: آقایان:

- ۶/۱. حاج عباس حیدرزاده
۶/۲. حاج علی اصغر مالکی نژاد

۷. کارگروه مکالمه با عضویت: حجج اسلام والمسلمین آقایان:

- ۷/۱. دکتر ماجد منابی
۷/۲. عبدالرضا بحرانی

ج) مرحله سوم

کارگروه‌های تخصصی، پس از بررسی نظرات واصله و ارائه پیشنهادها، طی هشت جلسه، جداول دروس و کارگاه‌های آموزشی را طی عناوین ذیل به شورای آموزش ارائه کردند:

۱. دوره بدو خدمت روحانیون عمره
۲. دوره ضمن خدمت روحانیون عمره
۳. دوره تکمیلی روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع
۴. دوره بدو خدمت روحانیون اعتاب مقدسه
۵. دوره ضمن خدمت روحانیون اعتاب مقدسه
۶. دوره بدو خدمت مداحان اعتاب مقدسه
۷. دوره ضمن خدمت مداحان اعتاب مقدسه
۸. دوره مکالمه
۹. دروس کارگاهی و سمینار

همچنین جهت اصلاح آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آموزشی و اجرایی، پیشنهادهایی از جانب کارگروه‌های تخصصی ارائه شد که در مدیریت آموزش ثبت و ضبط شده است.

کارگروه‌های تخصصی مذکور، مابقی ذیل را جهت بازنگری و تهیه جداول دروس مدنظر قرار داده بودند:

۱. ارائه دروس با رویکرد کاربردی و کارگاهی و مهارت‌افزایی
۲. کاهش حجم دروس
۳. رویکرد آموزش‌های الکترونیکی (مجازی) به‌ویژه در دروس نظری
۴. توجه به آموخته‌های پیشین در حوزه علمیه
۵. رعایت پیوستگی بین دوره‌های مختلف

د) مرحله چهارم

پیرو تصویب موضوعات و جداول درسی در شورای آموزش، کارگروهی به دستور مدیر آموزش تشکیل و موظف به تهیه پیش‌نویس سرفصل‌ها در موضوعات مختلف شدند. اعضای این کارگروه عبارت بودند از: آقایان:

- حاجت‌الاسلام محمد مهدی شریف تبار
- اسماعیل اسفندیاری
- دکتر نجف هدایتی‌زاده
- حمید مروجی طبسی

این کارگروه، اصول ذیل را جهت تدوین سرفصل‌ها مدنظر قرار دادند:

۱. کاربردی بودن مباحث برای کارگزاران فرهنگی
۲. تمایز مباحث با روند معمول مراکز علمی
۳. تکیه مباحث بر قرآن و حدیث
۴. تسلسل منطقی مباحث و مقاطع
۵. تکیه بر مبانی، روش‌ها و مسائل
۶. عنایت به نظام جامع آموزش کارگزاران فرهنگی
۷. توجه به امکان ارائه دروس در قالب دوره‌های رسمی
۸. توجه به نوع ارائه آموزش‌ها
۹. پابندی حداکثری به مصوبه شورای آموزش در تعداد واحدهای آموزشی و عناوین دروس

کارگروه تهیه پیش‌نویس سرفصل‌های آموزشی در طول سال ۱۳۹۵ با تشکیل حدود ۳۰ جلسه، به بررسی ۴۰ عنوان درسی به تفکیک هر موضوع پرداخت و سرفصل‌های پیشنهادی را به صورت حداکثری و با همه ملاحظات احتمالی بر اساس فرم متداول سرفصل‌نویسی در حوزه علمیه آماده نمود. موضوعات تفکیکی عبارت‌اند از:

۱. اخلاق
۲. اسرار
۳. آیات و روایات حج
۴. تحلیل سیاسی
۵. دروس تاریخی و اماکن
۶. دروس روشی
۷. دروس فقهی
۸. دروس کلامی

همچنین با عنایت به مصوبات شورای آموزش مبنی بر ارائه موضوعاتی به صورت کارگاه آموزشی، به تهیه پیش‌نویس برای تشکیل و اداره کارگاه‌ها پرداخت.

هـ) مرحله پنجم

گام بعدی، جمع‌بندی موضوعات درسی هر دوره آموزشی در کنار یکدیگر و رفع برخی نواقص احتمالی بود؛ این اقدام انجام و زمینه برای تشکیل کارگروه‌های تخصصی فراهم شد.

در سال ۱۳۹۷ برخی از کارگروه‌های تخصصی تشکیل جلسه دادند و سرفصل‌های پیشنهادی، مورد بررسی و ملاحظه قرار گرفت و مقرر شد پس از انجام اصلاحات مدنظر، مجدداً جلسات کارگروه‌ها تشکیل تا سرفصل‌ها جهت ارائه به شورای آموزش نهایی شود. این اقدام نیز صورت گرفت، البته برخی اساتید نظرانی از جمله تغییر یا افزایش عناوین دروس، افزایش واحدهای آموزشی و... داشتند که تا حد امکان در متن نهایی اعمال شد.

(و) مرحله ششم

با تغییر نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت و معاون فرهنگی بعثه معظم رهبری در سال ۱۳۹۸، لازم آمد تا نظرات این بزرگواران نیز کسب و اعمال شود، بر همین اساس جلساتی در نیمه اول سال ۱۳۹۹ در حضور نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاون محترم فرهنگی و شورای مدیران معاونت فرهنگی تشکیل شد و نکاتی که در تکمیل این مجموعه ارائه داشتند دریافت مقرر شد.

در این جلسات، دوره‌های آموزشی بعثه معظم رهبری به شرح ذیل به تصویب رسید:

مخاطبان	عناوین دوره‌ها
داوطلبان آزمون ورودی عمره	۱. دوره تمهیدی
داوطلبان آزمون ورودی اعتاب مقدسه	
داوطلبان آزمون ورودی روایتگری	
فراگیران دوره‌های تخصصی و مهارتی	۲. دوره‌های هم‌نیاز با دوره بدو خدمت
روحانیون عمره	الف) دوره بدو خدمت
معینه‌های حج	
روحانیون اعتاب مقدسه	
مداحان اعتاب مقدسه	
راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	
مستولان فرهنگی هتل‌های عمره	
مستولان فرهنگی هتل‌های حج	ب) دوره ضمن خدمت
روحانیون عمره ارتقایی به معین حج	
کارکنان بعثه معظم رهبری	
کارکنان سازمان حج و زیارت	
راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	ج) دوره‌های بازآموزی قبل از اعزام
روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع (هر سفر)	
روحانیون اعتاب مقدسه (هر سه سال)	
مداحان اعتاب مقدسه (هر سه سال)	
روحانیون عمره اعزامی به اعتاب مقدسه (هر سه سال)	
خادمان اجرایی سازمان، بعثه و پزشکی در حج (هر سفر)	

۳. دوره‌های تخصصی و مهارتی

بر این اساس، مقرر شد سرفصل‌های موجود مجدداً توسط معاون محترم فرهنگی و مدیر آموزش بررسی شود.

د) مرحله هفتم

در این مرحله و طبق مصوبات مرحله قبل، معاون محترم فرهنگی بعثه و مدیر آموزش، طی جلساتی، نظرات تکمیلی و اصلاحی خود را بر سرفصل‌های موجود دوره‌های ذیل، ارائه دادند تا جهت ارائه به محضر نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت و اخذ تأیید ایشان، مهیا شود:

الف) دوره‌های بدو خدمت: روحانیون عمره، معینه‌های حج، روحانیون اعتاب مقدسه، مداحان اعتاب مقدسه، راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ب) دوره ضمن خدمت: روحانیون عمره ارتقایی به معین حج، راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ج) دوره‌های بازآموزی قبل از اعزام: مداحان اعتاب مقدسه، روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع، روحانیون عمره اعزامی به اعتاب مقدسه

سرفصل‌های آموزشی سایر بخش‌ها به شرح ذیل، متعاقباً تهیه و به این مجموعه افزوده خواهد شد:

الف) دوره‌های بدو خدمت: مسئولان فرهنگی هتل‌های عمره، مسئولان فرهنگی هتل‌های حج

ب) دوره ضمن خدمت: کارکنان بعثه مقام معظم رهبری، کارکنان سازمان حج و زیارت

ج) دوره‌های بازآموزی قبل از اعزام: روحانیون عمره اعزامی به اعتاب مقدسه، خادمان اجرایی سازمان، بعثه و پزشکی در حج

هرچند اعتقاد بر آن است که با توجه به طولانی شدن فرایند بررسی و تصویب برنامه‌ها، امکان تغییر و به‌روزرسانی در این مجموعه وجود دارد که طبق روال مرسوم پس از گذشت حداقل ۵ سال از اجرای آن انجام خواهد شد، اما در هر صورت به‌عنوان آخرین مرحله از اقدامات، سرفصل‌های دوره‌های آموزشی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت (بعد از بازنگری برنامه آموزشی و تصویب کلیات برنامه در شورای آموزش) به تأیید نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت رسید.

در پایان لازم است از همه دست‌اندرکاران تهیه این مجموعه سپاسگزاری نمایم؛ به‌ویژه ضرورت دارد از زحمات مسئولان وقت حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، حضرات حجج اسلام والمسلمین سید علی قاضی عسگر، دکتر سید جواد مظلومی و جناب حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حمید احمدی که همت و تلاش ایشان در هدایت و راهبری این کار ستودنی است، قدردانی نمایم. همچنین بایسته‌است از پیگیری‌ها و راهنمایی‌های نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت، حجت‌الاسلام والمسلمین نواب و معاون محترم فرهنگی بعثه، دکتر سید حسین رکن‌الدینی کمال تشکر را داشته باشیم. اجر همگی با صاحب‌البيت الحرام.

مدیریت آموزش

تعاریف اصطلاحات

پیش از ورود به سرفصل‌های آموزشی، لازم است مفهوم اصطلاحات به کاررفته در این مجموعه، از نظر گذراننده شود:

الف) دوره‌های آموزشی:

- تمهیدی: این دوره به صورت عمومی و برای ایجاد آمادگی شرکت در آزمون ورودی به چرخه حج و زیارت اجرا می‌شود.
- بدو خدمت: دوره آموزشی که فراگیران پس از انجام مراحل گزینش، آن را در مدیریت آموزش به عنوان چهارمین مرحله جذب می‌گذرانند.
- ضمن خدمت: دوره آموزشی که پس از جذب در بعثه مقام معظم رهبری برای فراگیران اجرا می‌شود و هدف از آن آماده‌سازی افراد برای اجرای بهتر مسئولیت‌ها و بهبود توانایی‌ها و مهارت‌های آنان است.
- بازآموزی قبل از اعزام: دوره آموزشی که به صورت دوره‌ای و متناوب، پس از دوره‌های بدو خدمت و ضمن خدمت و پیش از اعزام‌های جدید فراگیران اجرا می‌شود.
- کارگاه آموزشی: گروه‌هایی فراگیران با حضور اساتید و افراد با تجربه که به منظور پیدا کردن راهکار منطقی و اصولی در زمینه مسائل حرفه‌ای و مشکلات مورد نظر و افزایش مهارت‌های فراگیران به اجرا درمی‌آید.

ب) شیوه‌های ارائه درس:

- حضور: تمام جلسات آموزشی در این شیوه به صورت حضوری اجرا خواهد شد.
- نیمه‌حضور: بخشی از جلسات آموزشی در این شیوه به صورت حضوری و بخشی دیگر به صورت غیر حضوری اجرا خواهد شد.
- غیر حضوری: تمام جلسات آموزشی در این شیوه به صورت غیر حضوری در قالب‌های ذیل اجرا می‌شود:
 - خودخوان: معرفی منبع جهت مطالعه و شرکت در آزمون پایان نیمسال.
 - کلاس برخط: تشکیل کلاس با استفاده از اینترنت و ابزارهای دیجیتال به صورت برخط با حضور مجازی استاد و فراگیران.
 - بسته‌های الکترونیک: استفاده از اینترنت و بسته‌های الکترونیک به عنوان منبع آموزش.
 - تلفیقی: استفاده بیش از یکی از روش‌های فوق.

ج) تعداد جلسات در هر شیوه ارائه درس:

- حضوری: به ازای هر واحد آموزشی حداقل ۱۲ و حداکثر ۱۶ جلسه یک ساعته (۵۰ دقیقه آموزشی) اجرا می شود.
- نیمه حضوری: به ازای هر واحد آموزشی حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ جلسه حضوری و مابقی جلسات به صورت غیرحضوری قابل اجراست.
- غیرحضوری: به ازای هر واحد آموزشی در قالب‌های ذیل اجرا می شود:
 - خودخوان: حداکثر ۲ جلسه برخط جهت رفع اشکال.
 - کلاس برخط: حداقل به میزان نصف جلسات حضوری و حداکثر به میزان دو سوم آن.
 - بسته‌های الکترونیک: حداکثر ۸ ساعت (هر جلسه ۲۰ تا ۳۰ دقیقه‌ای)
 - تلفیقی: به میزان تعداد و نوع واحد تعریف شده

د) نوع واحدهای آموزشی:

- نظری: یک واحد درس نظری، مقدار درسی است که مفاد آن طی به تعداد جلسات تعریف شده در بالا اجرا می شود.
- عملی: یک واحد درس عملی، مقدار درسی است که مفاد آن طی به تعداد دو برابر جلسات تعریف شده در بالا اجرا می شود.
- نظری - عملی: یک واحد درس عملی - نظری، مقدار درسی است که مفاد آن طی ارزش واحد تعیین شده نظری یا عملی، به شرح دو بند قبلی اجرا می شود.

شیوه نامه اجرای دوره آموزش تمهیدی

مقدمه

تأمین و به سازی نیروی انسانی مورد نیاز کاروان های حج و زیارت در حوزه های فرهنگی و تبلیغی همواره از دغدغه ها و مسائل اساسی متولیان امور حج و زیارت و حوزه نمایندگی ولی فقیه بوده است. بر اساس مواد ۲۲ و ۲۳ آیین نامه جذب و گزینش ابلاغی نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت، به منظور ارائه تسهیلات و فراهم آوردن زمینه مطالعه برای آمادگی بیشتر جهت شرکت در آزمون و سنجه ورودی عمره، عتبات و روایتگری، برای داوطلبان، دوره آموزشی آمادگی تحت عنوان «دوره تمهیدی» ارائه می شود.

الف) اهداف

۱. ایجاد آمادگی های لازم برای داوطلبان واجد شرایط جهت شرکت در آزمون ورودی
۲. افزایش نقش مشارکت داوطلبان و مراکز حوزوی و فرهنگی در امر پذیرش
۳. ایجاد زمینه و دسترسی یکسان برای همه داوطلبان جهت بهره مندی از فضای مطالعاتی پیش از آزمون

ب) فرایند برگزاری دوره

فرایند، شرایط، شیوه آموزش، مواد و ساعات ارائه این دوره به شرح ذیل می باشد:

۱. دوره تمهیدی از سوی مدیریت آموزش برای همه داوطلبان به دو شیوه حضوری و مجازی برگزار می شود.
۲. هزینه برگزاری دوره (حضوری و مجازی) در ثبت نام عمومی که توسط مدیریت آموزش از طریق سامانه انجام می شود، توسط داوطلب تأمین خواهد شد. (در سال ۱۳۹۹ هزینه ۵۰۰.۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است).
۳. این دوره به شیوه حضوری، با درخواست مؤسسات و مراکز، نهادها یا دفاتر منطقه ای نیز قابل اجراست. مؤسسه، مرکز یا نهاد متقاضی ارائه دوره تمامی هزینه اجرای دوره را تعهد و تأمین می نماید.
۴. دفاتر منطقه ای می توانند با فراخوان از داوطلبان و ثبت نام از آنها، اقدام به ارائه دوره حضوری نمایند. هزینه کل دوره با توجه به تعداد داوطلبان دوره، محاسبه و از آنان اخذ می شود.
۵. در دوره های حضوری، حداقل ظرفیت تشکیل کلاس برای داوطلبان ۲۰ نفر و حداکثر ظرفیت ۵۰ نفر می باشد.
۶. دوره مجازی آموزش تمهیدی توسط مدیریت آموزش، به صورت متمرکز برنامه ریزی و اجرا خواهد شد.
۷. فاصله شروع دوره با زمان برگزاری آزمون، حداکثر یک ماه منظور شود.
۸. در طول ارائه دوره به ویژه در شیوه حضوری، داوطلبان می بایست به صورت تمام وقت برای شرکت در دوره و انجام تکالیف تعریف شده حضور داشته باشند.

دوره تمهیدی

۹. توضیح شیوه و چگونگی اجرای دوره به مدت یک ساعت در اولین جلسه دوره، انجام می‌گیرد.
۱۰. در دوره حضوری، گروه‌بندی داوطلبان به گروه‌های ۳ تا ۵ نفره و تعیین سرگروه در اولین جلسه دوره انجام گیرد.
۱۱. در پایان دوره، آزمون آزمایشی جامع با دریافت سؤال از اساتید توسط مسئول برگزاری دوره اجرا می‌شود.
۱۲. حق‌التدریس اساتید دوره به‌ازای هر ساعت آموزشی (۴۵ دقیقه) طبق نرخ‌نامه مصوب بعثه ۱۷ در نظر گرفته شود.
۱۳. در شیوه حضوری، هزینه ایاب و ذهاب، پذیرایی و اسکان اساتید و داوطلبان در صورت نیاز می‌تواند از سوی نهادها و مؤسسات پیشنهاددهنده تأمین و پرداخت یا در سرانه هزینه داوطلبان محاسبه و دریافت شود.
۱۴. در صورتی که داوطلب، حداکثر یک سال قبل از آزمون، موارد درسی آزمون را در مرکز معتبر فراگرفته باشد، می‌تواند در همان ماده درسی شرکت نکند.

ج) شکل و مدت اجرای دوره

۱. اجرای دوره به شیوه حضوری

- برنامه روزانه آموزش حضوری دوره تمهیدی می‌تواند به مدت ۵ روزه شیوه ذیل به اجرا درآید:
- « این برنامه امکان اجرا به صورت متوالی یا متناوب را دارد. بدیهی است در صورت اجرا به صورت متناوب، امکان افزایش روزهای اجرای دوره وجود دارد.
 - « تعداد روزها یا جلسات آموزشی این دوره تابع ساعات آموزشی بند «ده» است و با تغییر آنها، کاهش یا افزایش خواهد یافت.
 - « جدول برنامه‌ای ذیل، بر اساس حضور تمام وقت داوطلب در محل آموزش طی ۵ روز متوالی تنظیم شده است.

عنوان برنامه	مدت زمان	زمان اجرا	توضیحات
جلسه اول	۱/۵ ساعت	۷:۳۰ تا ۹	
جلسه دوم	۱/۵ ساعت	۹:۱۵ تا ۱۰:۴۵	
مطالعه	۱/۵ ساعت	۱۱ تا ۱۲:۳۰	
نماز، ناهار و استراحت	۲/۵ ساعت	۱۲:۳۰ تا ۱۵	
جلسه سوم	۱/۵ ساعت	۱۵ تا ۱۶:۳۰	
مطالعه و مباحثه	۱/۵ ساعت	۱۶:۳۰ تا ۱۸	
جلسه چهارم	۱/۵ ساعت	۱۸ تا ۱۹:۳۰	
نماز و استراحت	۱ ساعت	۱۹:۳۰ تا ۲۰:۳۰	
آزمون روزانه، تصحیح و ارائه پاسخ	۱ ساعت	۲۰:۳۰ تا ۲۱:۳۰	- آزمون چهارگزینه‌ای از دروس ارائه شده در همان روز برگزار می‌شود. - پاسخ صحیح توسط استاد ارائه می‌شود. - تصحیح اوراق و ثبت نمرات توسط سرگروه انجام می‌شود.

۲. اجرای دوره به شیوه غیر حضوری

برنامه روزانه آموزش غیر حضوری دوره تمهیدی می‌تواند به مدت ۵ روزه شیوه ذیل به اجرا در آید:

- جدول برنامه‌ای ذیل، بر اساس امکان مشارکت تمام وقت داوطلب در طول روز و ارائه آموزش طی ۵ روز (ترجیحاً متوالی) است. بدیهی است در صورت اجرای برنامه به صورت متناوب یا اجرا در هر نیم‌روز، تعداد روزهای اجرای دوره افزایش می‌یابد.
- تعداد روزها یا جلسات آموزشی این دوره تابع ساعات آموزشی بند «د» است و با تغییر آنها، کاهش یا افزایش خواهد یافت.

عنوان برنامه	مدت زمان	زمان اجرا	توضیحات
جلسه اول	۱/۵ ساعت	۸ تا ۹:۳۰	
جلسه دوم	۱/۵ ساعت	۱۰ تا ۱۱:۳۰	
جلسه سوم	۱/۵ ساعت	۱۴ تا ۱۵:۳۰	
جلسه چهارم	۱/۵ ساعت	۱۶ تا ۱۷:۳۰	
آزمون روزانه، تصحیح و ارائه پاسخ	۱ ساعت	۱۷:۳۰ تا ۱۸	- آزمون چهار گزینه‌ای از دروس ارائه شده در همان روز برگزار می‌شود. - پاسخ صحیح توسط استاد ارائه می‌شود. - تصحیح اوراق و ثبت نمرات توسط سامانه انجام می‌شود.

د) عناوین و ساعات آموزش دروس دوره‌ها

۱) ویژه داوطلبان آزمون ورودی عمره

عنوان درس	ساعات اجرا
احکام عمومی	۸ ساعت
مناسک	۱۰ ساعت
عقاید	۶ ساعت
اماکن	۶ ساعت
تاریخ اسلام	۴ ساعت
اسرار و معارف	۶ ساعت
مجموع ساعات	۴۰ ساعت

موضوعات درس احکام عمومی:

- احکام تقلید و بقاء بر تقلید
- احکام طهارت و طهارت از حدث و خبث
- احکام نماز و نماز در سفر

دوره تخصصی

- احکام خمس
- احکام نذر، نذر احرام و روزه

موضوعات درس مناسک:

- عمره مفرده
- احکام احرام، میقات و محرمات احرام
- احکام طواف و شکیات
- احکام نماز طواف
- احکام سعی
- احکام تقصیر
- احکام طواف نساء و نماز طواف نساء

موضوعات درس اماکن:

- مسجدالنبی (ص)
- بقیع
- مساجد مدینه منوره
- مسجد شجره
- مسجدالحرام
- کعبه
- قبرستان حجون
- مساجد مکه مکرمه

موضوعات درس عقاید:

- توحید و انواع آن
- نبوت و امامت
- معاد

موضوعات درس تاریخ اسلام:

- دوره‌های مختلف زندگی پیامبر اکرم (ص)

موضوعات درس اسرار و معارف:

- فضائل مدینه منوره
- فضائل مکه مکرمه
- اسرار احرام
- اسرار طواف و نماز طواف
- اسرار سعی
- اسرار حلق و تقصیر

۲) ویژه داوطلبان آزمون ورودی اعتبار مقدسه

عنوان درس	ساعات اجرا
احکام عمومی	۸ ساعت
عقاید	۶ ساعت
اماکن	۸ ساعت
تاریخ اسلام	۴ ساعت
اطلاعات عمومی	۲ ساعت
مجموع ساعات	۲۸ ساعت

موضوعات درس احکام عمومی:

- احکام تقلید و بقاء بر تقلید
- احکام طهارت و طهارت از حدث و خبث
- احکام نماز و نماز در سفر
- احکام خمس
- احکام نذر، نذر احرام و روزه

موضوعات درس اماکن:

- نجف و مسجد کوفه
- کربلا
- کاظمین
- سامرا و بلد

دوره کمپیوتری

موضوعات درس عقاید:

- توحید و انواع آن
- نبوت و امامت
- معاد

موضوعات درس تاریخ اسلام:

- دوره‌های مختلف زندگی پیامبر اکرم (ص)

موضوعات درس اطلاعات عمومی:

- شرایط روز کشور در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی
- جایگاه کشور در معادلات سیاسی منطقه و جهان
- مقاومت اسلامی

۳) ویژه داوطلبان آزمون ورودی روایتگری

عنوان درس	ساعات اجرا
احکام عمومی	۸ ساعت
عقاید	۶ ساعت
اماکن	۸ ساعت
تاریخ و سیره	۸ ساعت
روش‌های تبلیغی	۶ ساعت
اطلاعات عمومی	۲ ساعت
مجموع ساعات	۳۸ ساعت

موضوعات درس احکام عمومی:

- احکام تقلید و بقاء بر تقلید
- احکام طهارت و طهارت از حدث و خبث
- احکام نماز و نماز در سفر
- احکام خمس
- احکام نذر، نذر احرام و روزه

موضوعات درس اماکن:

- مکه مکرمه
- مدینه منوره
- نجف و مسجد کوفه
- کربلا
- کاظمین
- سامرا و بلد

موضوعات درس عقاید:

- توحید و انواع آن
- نبوت و امامت
- معاد

موضوعات درس تاریخ اسلام:

- دوره‌های مختلف زندگی پیامبر اکرم (ص)
- سیره اجتماعی پیامبر اعظم (ص)
- سیره سیاسی رسول خدا (ص)

موضوعات درس روش‌های تبلیغی:

- اخلاق در تبلیغ
- تبلیغ چند رسانه‌ای
- تبلیغ چهره‌به‌چهره
- ابزارهای نوین تبلیغی

موضوعات درس اطلاعات عمومی:

- شرایط روز کشور در ابعاد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی
- جایگاه کشور در معادلات سیاسی منطقه و جهان
- مقاومت اسلامی

بخش دوم:
دوره‌های هم‌نیاز
با دوره بدو خدمت

فصل اول:
دوره آموزش مکالمه

مرحله اول:

با توجه به مصوبه شورای آموزش مبنی بر حذف درس مکالمه از دوره‌های آموزشی، کارگروه مکالمه پیشنهادهایی را ارائه نمودند.

مرحله دوم:

در تاریخ ۱۳۹۹/۴/۹ شورای مدیران معاونت فرهنگی به‌مثابه مقام معظم رهبری در حضور نماینده محترم ولی فقیه، پیشنهادهای کارگروه فوق مطرح و اصلاح شد.

مرحله سوم:

در تاریخ ۱۳۹۹/۶/۴ در جلسه‌ای با حضور نماینده محترم ولی فقیه، مصوب شد:

- ۱- آشنایی با مکالمه، با اولویت زبان‌های عربی یا انگلیسی و گذراندن دوره آموزشی آن (خارج از بهانه)
 - برای روحانیون، معین‌ها و معینه‌های کاروان‌های حج، الزامی است.
 - برای روحانیون کاروان‌های عمره و اعقاب مقدسه، مداحان کاروان‌های اعقاب مقدسه و رאיان سرزمین وحی و اعقاب مقدسه، امتیاز محسوب می‌شود.
- ۲- فراگیری که گواهی فراگیری یک زبان خارجی (با اولویت زبان عربی یا انگلیسی) را به مدیریت آموزش ارائه دهند یا توان مکالمه را داشته باشند، لازم است در آزمون حضوری آن شرکت نمایند.

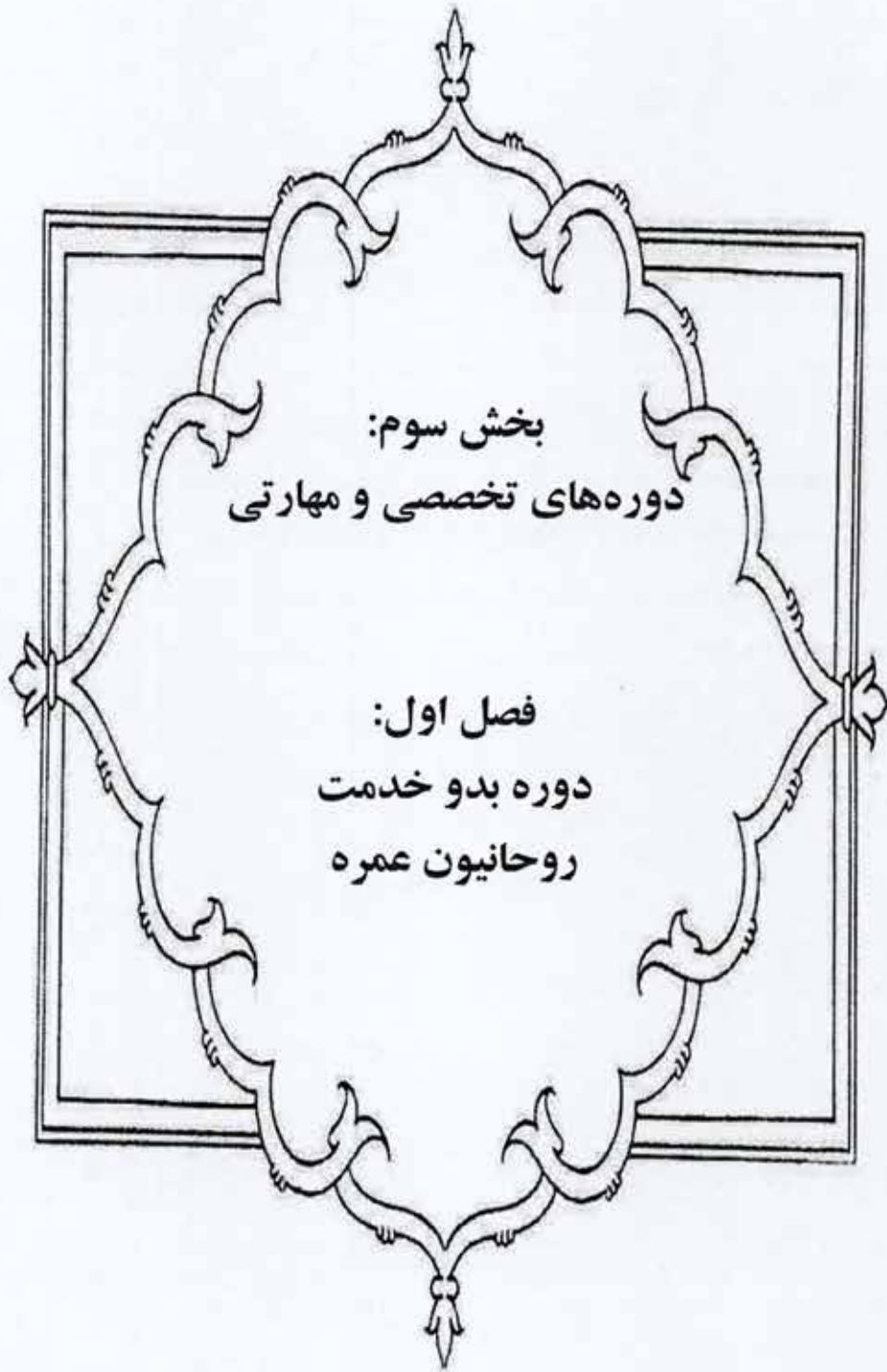

در تاریخ ۱۳۹۹/۴/۹ شورای مدیران معاونت فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری در حضور نماینده محترم ولی فقیه، مقرر شد:

✓ آشنایی با رایانه و نرم افزارهای کاربردی ذیل و گذراندن دوره آموزشی آن (خارج از بعثه) به صورت «پیش نیاز اتمام آموزش بدو خدمت» در نظر گرفته شود:

- ویندوز ۷ و بالاتر
 - Word
 - پاورپوینت
 - اینترنت
 - کار با سامانه‌ها و نرم افزارهای بعثه
- سامانه آموزش مجازی خادمان فرهنگی (amoozeshbeseh.ir)
 - سامانه آزمون مدیریت آموزش (azmoon.amoozeshbeseh.ir)
 - سامانه آموزش برخط (online.amoozeshbeseh.ir)
 - سامانه آموزش مجازی زائر (zaer.hajj.ir)
 - سامانه مدیریت جذب و سازماندهی (beseh-farhangi.hajj.ir)
 - و ...

تبصه: در صورت نیاز، این مباحث طی یک دوره توجیهی توسط مدیریت آموزش برای فراگیران پیش از شروع دوره بدو خدمت یا حین آن اجرا شود.

بخش سوم:
دوره‌های تخصصی و مهارتی

فصل اول:
دوره بدو خدمت
روحانیون عمره

عناوین دروس دوره بدو خدمت روحانیون عمره

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	اهداف
۱	احکام و روش بیان آن	۲	-	آشنایی با احکام شرعی مبتلا به زائران و کسب توانایی روش بیان آنها
۲ تا ۴	مناسک عمره ۱ و ۲ و ۳	۶	-	شناخت و کسب توانایی لازم در ارائه مناسک عمره با تکیه بر فتاوی مراجع تقلید برای زائران
۵	احکام و مناسک تطبیقی	۱	مناسک عمره ۱/۲ فرق و مذاهب کلامی	شناخت تطبیقی احکام مبتلا به عمره بر اساس فقه مذاهب اسلامی
۶	عقاید ۱	۲	-	شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات
۷	عقاید ۲	۲	عقاید ۱	شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات
۸	شیعه شناسی	۲	عقاید ۲	شناخت پیدایش و تطور و اندیشه شیعه و نقش آفرینی آن در جوامع اسلامی
۹	فرق و مذاهب کلامی	۱	-	شناخت اجمالی، عقاید، اشتراکات و افتراقات فرق و مذاهب کلامی اسلامی و پیدایش فرقه‌های نوپدید در میان مسلمانان
۱۰	شناخت وهابیت	۲	فرق و مذاهب کلامی	آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی و کارنامه عملی وهابیت
۱۱	تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۱ (پیامبر اکرم (ص) و حضرت زهرا (س))	۱	-	شناخت زندگی و سیره پیامبر اکرم (ص) و حضرت زهرا (س) (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست محیطی و نحوه حج گزاری)
۱۲	تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۲ (انه (ع) مدفون در بقیع)	۱	تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۱	شناخت زندگی و سیره معصومان (ع) مدفون در بقیع (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست محیطی و نحوه حج گزاری)
۱۳	آیات و روایات حج	۳	-	شناخت و کسب توانایی لازم بر تبیین فلسفه، کارکردها و نظام معارف قرآنی و روایی در حج
۱۴	اسرار و معارف حج	۲	آیات و روایات حج	شناخت و کسب توانایی لازم در تحلیل حکمت و معارف حج و عمره بر اساس آموزه‌های قرآن و روایات
۱۵	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در حج و زیارت	۱	-	تقویت توان تبلیغی با فراگیری مهارت‌ها و روش‌های سنتی و نوین تبلیغی متناسب با حج و زیارت
۱۶	جغرافیای جهان اسلام	۱	-	آشنایی با جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان اسلام با تأکید بر عربستان
مجموع تعداد واحدهای آموزشی		۲۷ واحد		

کارگاه‌های آموزشی دوره بدو خدمت روحانیون عمره

ردیف	عنوان کارگاه	موضوعات	مدت	توضیحات
۱	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در حج و زیارت		هر نیم روز ۸ نفر	- بخش عملی همین درس - مهارت‌های ارتباطی پیش‌نیاز این کارگاه
۲	حج در اندیشه امام(ره) و مقام معظم رهبری	- اخلاق - اسرار - معارف - سیاسی	۱ روز	
۳	اماکن تاریخی و مذهبی مکه و مدینه	- اماکن مکه و مدینه - پندها و عبرت‌ها - نرم‌افزارهای مرتبط - نقشه‌خوانی	یک و نیم روز	
۴	الف اخلاق و آداب تبلیغی	- اخلاق فردی - اخلاق اجتماعی (سفر)	نیم روز	با هم در یک روز اجرا شوند
۵	ب مخاطب‌شناسی تبلیغی	- جامعه‌شناسی تبلیغ - روان‌شناسی تبلیغ	نیم روز	
۶	الف انتقال تجارب	- قبل، حین و پس از سفر	نیم روز	این سه موضوع با هم در یک و نیم روز اجرا شوند
۷	ب مدیریت فرهنگی در حج و زیارت	- مدیریت عمومی کاروان - مدیریت فرهنگی کاروان - مدیریت معنوی سفر	نیم روز	
۸	ج ساختار و قوانین	- ساختار و تشکیلات - امنیت سفر - بعثه و سازمان حج - عربستان	نیم روز	
۹	فن قرائت قرآن و ادعیه	- تجوید، صوت و لحن - فن قرائت ادعیه و زیارت - فن مناجات خوانی - فن روضه‌خوانی	۱ روز	
۱۰	روش بیان مباحث کلامی و عقیدتی	با رویکرد پاسخگویی به شبهات	۱ روز	
۱۱	مهارت‌های ارتباطی	- ارتباط مؤثر - کاهش استرس - مهارت‌های گفتاری	۱ روز	
مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی		هشت و نیم روز		

عنوان درس: احکام و روش بیان آن	شماره درس:
--------------------------------	------------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱.۷۵	۰.۲۵	۸	۱۴

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با احکام شرعی مبتلا به زائران و کسب توانایی روش بیان آنها

سرفصل‌ها:

۱. روش بیان احکام شرعی
 ۲. مراحل آمادگی بیان احکام
 ۳. بایدها و نبایدهای بیان احکام
 ۴. قالب‌های بیان احکام
- تقلید: شرایط مرجع تقلید، بقا بر تقلید میت، عدول، فتوا و احتیاط واجب (با تأکید بر تسهیل امر زائران)
 - احکام طهارت: وضو، غسل، تیمم
 - احکام بانوان: حیض، استحاضه و نفاس
 - احکام نماز: واجبات نماز، نمازهای واجب و مستحب، نماز جماعت، نماز مسافر، اماکن تخییر، نماز قضا، مبطلات و شکایات نماز، صحت قرائت
 - نماز در مکه و مدینه: سجده بر فرش، وقت نماز مغرب، اتصال، استداره، اقتدا به اهل سنت، نماز میت
 - احکام مسجد و نماز تحیت، حرم و قرآن کریم
 - احکام روزه: روزه مسافر، نذر روزه، روزه در مدینه، اعتکاف
 - خمس: خمس منفعت کسب، اموالی که خمس ندارد، مواردی که باید مصالحه شود، خمس فیش حج و عمره و سود آن، خمس و ابطال اعمال
 - وصیت: موارد وجوب وصیت، موارد وصیت‌نامه، شرایط وصی

سوره بدو خدمت روحانیون عموره

- لقطه: لقطه غیر حرم، لقطه حرم
- نذر: شرایط صحت، اجازه شوهر، کفاره
- امر به معروف و نهی از منکر
- احکام روابط اجتماعی: روابط محرم و نامحرم، مزاحمت‌ها، نظم، اطاعت از سرگروه، مشورت، آداب معاشرت، حفظ آبروی مؤمنین

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضوری و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: روش‌های بیان احکام و رفع اشکال از مطالب بسته‌های الکترونیک به صورت حضوری برگزار می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۲۰	۶۰

- آزمون عملی از روش‌های بیان احکام انجام می‌شود.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه احکام و روش بیان آن
- بسته الکترونیکی احکام شرعی مبتلا به زائران

۲. منابع اصلی:

- تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)
- مناسک محشی: پژوهشکده حج و زیارت.
- درس‌نامه روش بیان احکام: حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح زاده، جامعه الزهرا(س).

۳. منابع فرعی:

- درس نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش.
- درس نامه احکام مبتلی به حجاج: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح زاده، مدیریت آموزش.
- احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان: حجت الاسلام سید مسعود معصومی، بوستان کتاب.
- شیوه های بیان احکام: حجت الاسلام محمود اکبری، بوستان کتاب قم.

عنوان درس: مناسک عمره (۱)	شماره درس:
---------------------------	------------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۲	۲	۰	۳۲	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت و کسب توانایی لازم در ارائه مناسک عمره با تکیه بر فتاوی مراجع تقلید برای زائران

سرفصل‌ها:

۱- روش بیان مناسک عمره و حج

۲- حکم عمره مفرده و تکرار آن

• استطاعت در عمره

۳- احرام (واجبات احرام، میقات، تلبیه)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
			۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات: ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. متن آموزشی:

• درس‌نامه مناسک عمره

۲. منابع اصلی:

• تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)

• مناسک محشی: پژوهشکده حج و زیارت

۳. منابع فرعی:

• درس‌نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش

• درس‌نامه احکام مبتدی به حجاج: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح‌زاده، مدیریت آموزش

عنوان درس: مناسک عمره (۲) شماره درس:

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیرحضوری	حضوری	عملی	نظری	
۰	۳۲	۰	۲	۲

پیش‌نیاز: مناسک عمره (۱)

هدف:

شناخت و کسب توانایی لازم در ارائه مناسک عمره با تکیه بر فتاوی مراجع تقلید برای زائران

سرفصل‌ها:

۱- محرمات احرام

۲- طواف

۳- نماز طواف

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات: ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. متن آموزشی:

• درس‌نامه مناسک عمره

۲. منابع اصلی:

• تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)

• مناسک محشی: پژوهشکده حج و زیارت

۳. منابع فرعی:

• درس‌نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش.

• درس‌نامه احکام مبتلی به حجاج: حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح‌زاده، مدیریت آموزش

دوره بدو خدمت روحانیون عمره

عنوان درس: مناسک عمره (۳)	شماره درس:
---------------------------	------------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۲	۲	۰	۳۲	۰

پیش نیاز: مناسک عمره (۲)

هدف:

شناخت و کسب توانایی لازم در ارائه مناسک عمره با تکیه بر فتاوی مراجع تقلید برای زائران

سرفصل‌ها:

- ۱- سعی
- ۲- تقصیر
- ۳- طواف نساء و نماز آن
- ۴- نیابت در عمره
- ۵- احکام ویژه بانوان
- ۶- احکام افراد خاص (کودک، مریض، معلولان، مخنث، مجنون، آلزایمری، مونگول و...)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. متن آموزشی:

- درس نامه مناسک عمره

۲. منابع اصلی:

- تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)
- مناسک محشی: پژوهشکده حج و زیارت

۳. منابع فرعی:

- درس نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش
- درس نامه احکام مبتلی به حجاج: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاحزاده، مدیریت آموزش

عنوان درس: احکام و مناسک تطبیقی عمره	شماره درس:
--------------------------------------	------------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۱۶	۰

پیش نیاز: مناسک عمره (۲)، فرق و مذاهب کلامی

هدف:

شناخت تطبیقی احکام مبتلا به عمره بر اساس فقه مذاهب اسلامی

سرفصل‌ها:

- ۱- اصول استنباط
- ۲- اجتهاد و تقلید
- ۳- طهارت (تطهیر مسجدالحرام، وضو با تکیه بر شستن دست‌ها و مسح)
- ۴- صلاة: مقدمات نماز با تکیه بر اوقات شرعی فریقین (انتظار الصلاة)، وقت نماز، اذان و اقامه (حی علی خیر العمل، الصلاة خیر من النوم، شهادت ثلثه)، بسم الله الرحمن الرحیم (جهر بسم الله)، سجده بر مهر، تکتف، تأمین، قنوت، تشهد و سلام، نماز جماعت (اتصال، الحاق، استواء صفوف)، عبور از جلوی نمازگزار، قطع صلاة، خواندن سوره سجده دار، نماز استداره‌ای، نماز مسافر، نماز میت، نماز جمعه، نماز عیدین، نماز تراویح
- ۵- صوم و زمان افطار
- ۶- مناسک عمره: احرام، طواف و نماز آن، سعی، تقصیر، طواف نساء و نماز آن

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. متن آموزشی

- درس نامہ فقہ مقارن: حجت الاسلام والمسلمین مصطفی جعفریشہ فرد، مدیریت آموزش.

۲. منابع اصلی:

- الفقہ علی المذاهب الخمسة: علامہ محمد جواد مغنیہ، دار الغدیر.
- الفقہ علی المذاهب الاربعہ: عبدالرحمن جزیری، لبنان: دارالکتب العلمیہ.
- حج و عمرہ در آئینہ فقہ مقارن: حجت الاسلام والمسلمین محمد علی مقدادی، مشعر.

عنوان درس: عقاید ۱	شماره درس:
--------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		عملی	نظری	حضوری	غیرحضوری
		۰	۲	۱۲	۱۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- تعریف، موضوع و قلمرو علم کلام
- معرفت‌شناسی و امکان آن
- روش‌های شناخت و معرفت

۲. دین‌شناسی

- چیستی و ضرورت و کارکردها
- هدایت و اختیار
- راه‌های معرفت دینی

۳. خداشناسی

- راه‌های خدایابی و خداشناسی
- مبانی شناخت خدا
- براهین خداشناسی (نقلی - عقلی)

۴. توحید

- معنا و مفهوم
- مراتب (توحید در ذات، توحید در صفات)
- اقسام (توحید افعالی، ربوبی، الوهی، عبادی)
- شرک، اقسام و مراتب آن
- معیار توحید و شرک

۵. صفات الهی

- معنا و مفهوم (تبیین معنایی، توفیقی بودن)
- راه‌های شناخت اوصاف الهی
- امکان شناخت (نقد نظریه تعطیل و تشبیه)
- صفات الهی در قرآن و حدیث
 - علم
 - اراده
 - عدل
 - فعل
 - کلام

۶- بدا، قضا و قدر

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضوری و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: جلسات حضوری به ارائه مختصر مباحث، رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ می‌پردازد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه عقاید
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- گزیده سیمای عقاید شیعه: آیت‌الله جعفر سبحانی، مدیریت آموزش.

دوره پدیی خدمت روحانیون عمیره

- معارف قرآن ۱: آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- درآمدی بر کلام جدید: حجت الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، مرکز نشر هاجر.

۳. منابع فرعی:

- مسائل جدید کلامی و فلسفه دین: حجت الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- توحید در قرآن: آیت الله عبدالله جوادی آملی، اسراء.
- کشف المراد: علامه حلی، مؤسسه النشر الاسلامی.
- الهیات و معارف اسلامی: آیت الله جعفر سبحانی، مؤسسه امام صادق (ع).
- تبیین براهین اثبات خدا: آیت الله عبدالله جوادی آملی، اسراء.
- عقاید استدلالی ۱: حجت الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران.
- آموزش عقاید: آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

عنوان درس: عقاید ۲	شماره درس:
--------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۱۲	۱۰

پیش‌نیاز: عقاید ۱

هدف:

شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات

سرفصل‌ها:

۱. نبوت

• نبوت عامه

- حقیقت و فلسفه نبوت
- نیاز بشر به وحی و نبوت
- عصمت
- اعجاز

• نبوت خاصه

- بعثت پیامبر اکرم (ص)
- خاتمیت و پویایی اسلام
- قرآن
- جایگاه قرآن نزد امامیه
- مصونیت از تحریف
- مصحف امام علی (ع)

۲. امامت

- حقیقت و فلسفه امامت
- صفات و شایستگی‌های امام (عصمت، علم، افضلیت، کرامت)
- نصوص امامت
- اهل‌بیت (ع) و امام زمان (عج)

۳. معاد

- حقیقت و فلسفه معاد
- آثار و نتایج اعتقاد به معاد
- برزخ
- قیامت و شفاعت
- بهشت و دوزخ

روش تدریس: نیمه حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: جلسات حضوری به ارائه مختصر مباحث، رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ می پردازد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه عقاید
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- عقاید استدلالی ۲: حجت الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، مرکز نشر هاجر.
- معارف قرآن ۴ و ۵: آیت الله محمد تقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- کلام اسلامی: محمد سعیدی مهر، کتاب طه.

۳. منابع فرعی:

- گزیده سیمای عقاید شیعه: آیت الله جعفر سبحانی، مدیریت آموزش.
- آموزش عقاید: آیت الله محمد تقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

عنوان درس: شیعه‌شناسی	شماره درس:
-----------------------	------------------

تعداد واحد	نوع واحد	ساعات آموزش
۲	نظری	غیرحضوری
	عملی	حضوری
		۱۶

پیش‌نیاز: عقاید ۲

هدف:

شناخت پیدایش و تطور و اندیشه شیعه و نقش آفرینی آن در جوامع اسلامی

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- مفهوم‌شناسی شیعه
- آشنایی با برخی مفاهیم تشیع: امامت، ولایت، مهدویت، عدالت، عصمت، رجعت
- منابع و مآخذ شیعه: حدیثی، فقهی، کلامی

۲. نقد و بررسی نظرات پیدایش شیعه

- در عصر پیامبر(ص)
- عبدالله بن سبا
- توسط ایرانیان
- سایر نظریات (بعد از مرگ عثمان. بعد از شهادت امام حسین(ع) و...)

۳. سیر علمی، فرهنگی و تمدنی شیعه

۴. امامت و ولایت

- مرجعیت علمی اهل بیت(ع)
- رهبری
- راه‌های تعیین امام (نصب الهی، بیعت، شورا، اجماع، اهل حل و عقد)
- ولایت فقیه

۵. اهل بیت(ع) و صحابه

۶. اندیشه مهدویت

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)
ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۶ ساعت (۴ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۰ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
		۲۰		۰	۸۰

ایزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه شیعه‌شناسی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- شیعه در اسلام: علامه سید محمدحسین طباطبایی، بوستان کتاب.
- شیعه‌شناسی و پاسخ به شبهات: علی اصغر رضوانی، مشعر.
- درآمدی بر شیعه‌شناسی: حجت‌الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، مرکز جهانی علوم اسلامی.
- تشیع مولود طبیعی اسلام: آیت‌الله سید محمدباقر صدر
- ولایت فقیه: آیت‌الله عبدالله جوادی آملی، اسراء.
- حکومت اسلامی و ولایت فقیه در اندیشه امام خمینی (ره): مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)

۳. منابع فرعی:

- تاریخ تشیع: زیر نظر سید احمد رضا خضری، انتشارات سمت.
- مجموعه فی رحاب اهل‌بیت (ع): مجمع جهانی اهل‌بیت (ع).
- تاریخ الشیعة: علامه محمدحسین مظفر، بیروت: دار الزهراء.
- ولایت فقیه: آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

عنوان درس: فرق و مذاهب کلامی شماره درس:

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۸	۰	۰	۱	۱

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت اجمالی، عقاید، اشتراکات و افتراقات فرق و مذاهب کلامی اسلامی و پیدایش فرقه‌های نوپدید در میان مسلمانان

سرفصل‌ها:

۱. کلیات
۲. ویژگی‌ها
۳. آثار و پیامدها
۴. مذهب کلامی شیعه
۵. فرق کلامی اهل سنت
 - معتزله
 - اشاعره
 - مرجئه
۶. تصوف، اسماعیلیان و خوارج
۷. فرقه‌های نوپدید
 - وهابیت
 - سلفی‌گری
 - گروه‌های تکفیری (داعش، طالبان و...)
 - فرقه‌های معنویت‌گرا
۸. عوامل مؤثر بر پیشگیری و کنترل فرقه‌سازی

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه فرق و مذاهب کلامی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- فرق و مذاهب کلامی: حجت الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- آشنایی با فرق و مذاهب: حجت الاسلام والمسلمین رضا برنجکار، کتاب طه.
- شناخت مذاهب اسلامی: حجت الاسلام والمسلمین سید احمد محمودی، جامعه المصطفی العالمیه.

۳. منابع فرعی:

- الملل و النحل: محمد بن عبدالکریم شهرستانی.
- بحوث فی الملل و النحل: آیت الله جعفر سبحانی، انتشارات جامعه مدرسین قم.
- تاریخ اندیشه های کلامی در اسلام: عبدالرحمن بدوی (ترجمه: حسین صابری)، بنیاد پژوهش های اسلامی.
- نقد و بررسی جنبش های نوظهور معنوی: حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی فعالی، عابد.
- فرق الشیعه: حسن بن موسی نوبختی.

عنوان درس: شناخت وهابیت	شماره درس:
-------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱.۵	۰.۵	۰	۲۰

پیش‌نیاز: فرق و مذاهب کلامی

هدف:

آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی و کارنامه عملی وهابیت

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- مفهوم‌شناسی فرقه سلفیت و فرقه وهابیت
- سیر تاریخی فرقه سلفیت و فرقه وهابیت
- منبع‌شناسی

۲. سلفیت

- مبانی فکری
- سلفی‌گری اعتقادی
- سلفی‌گری در دوران معاصر

۳. وهابیت

- سلفی‌گری وهابی
- مبانی اعتقادی (توحید و شرک، ایمان و کفر، سنت و بدعت)
- اهل سنت و وهابیت

۴. کارنامه وهابیت

- نگاهی به عملکرد از ابتدا تا کنون
- آل سعود و وهابیت
- وهابیت و سیاست
- وهابیت و استعمار و صهیونیسم

۵. جریان شناسی وهابیت در دوران معاصر (گروه‌های تکفیری)

۶. نقد و بررسی روش‌های تبلیغی وهابیت

۷. پاسخ به شبهات وهابیت:

- نذر و سوگند
- تقیه
- سب و لعن
- توسل
- زیارت
- تبرک
- شفاعت
- غلو
- بنا بر قبور
- بکاء بر میت
- ایمان ابوطالب

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال و ارائه مباحث بررسی شیوه‌های تبلیغی وهابیت و پاسخ به اهم شبهات آنها به میزان ۱۲ ساعت (۶ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۸ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۲۰	۶۰

• آزمون عملی از نحوه مقابله و مواجهه با شبهات وهابیت انجام می‌شود.

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درسنامه وهابیت‌شناسی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- مبانی اعتقادی وهابیت در بوته نقد: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مدیریت آموزش.
- وهابیت، پیدایش، کارنامه، جریان‌ها: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مدیریت آموزش.

۳. منابع فرعی:

- تبارشناسی سلفی‌گری و وهابیت: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- گزیده سیمای عقاید شیعه: آیت‌الله جعفر سبحانی، مدیریت آموزش.
- مرزبانی از مکتب اهل‌بیت(ع): آیت‌الله جعفر سبحانی، مشعر.
- آیین وهابیت: آیت‌الله جعفر سبحانی، مشعر.

عنوان درس: تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۱ (پیامبر اکرم (ص) و حضرت زهرا (س)) شماره درس:

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۰	۸

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت زندگی و سیره پیامبر اکرم (ص) و حضرت زهرا (س) (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست محیطی و نحوه حج گزاری)

سرفصل ها:

۱. کلیات (مفاهیم) تاریخ، سیره، سنت، اهل بیت، امامت، خلافت، ولایت، صحابه و ... منبع شناسی، روش ها و سبک های تاریخ نگاری اسلام)
۲. تصویر کلی از تاریخ معصومان (ع) (دوره های تاریخی، استراتژی، راهبردها، اصول و مبانی فکری، مبارزاتی، مردم داری)
۳. تاریخ زندگی:

- پیامبر اکرم (ص): جهان در آستانه بعثت، بعثت، اسلام در مکه، هجرت، اسلام در مدینه (حکومت، جریان های معارض، پیمان ها، جنگ ها)، تمدن اسلامی، اصحاب (ابوطالب، خدیجه، جعفر بن ابی طالب، حمزه و ...)، تمهیدات پیامبر (ص) در مسئله جانشینی، رحلت پیامبر (ص) و پیامدهای آن
- تاریخ خلافت (ماجرای سقیفه، مهم ترین اقدامات و وقایع سیاسی، نظامی و فرهنگی دوران خلفا)
- حضرت فاطمه (س): ولادت، ازدواج، همراهی با رسول خدا (ص) و امام علی (ع)، تقابل با غاصبان خلافت، مصحف فاطمه (س)، شهادت

۴. سیره:

- مبانی و روش استنباط سیره
- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست محیطی و حج گزاری

۵. فضایل و مناقب

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)
 ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه تاریخ و سیره معصومان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- سنن النبی(ص): علامه سید محمدحسین طباطبایی، پیام آزادی.
- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- تاریخ اسلام(جلد ۱): حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، دفتر نشر معارف.
- تاریخ سیاسی اسلام: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، دلیل ما.

۳. منابع فرعی:

- فراهایی از تاریخ پیامبر اسلام(ص): آیت الله جعفر سبحانی، مشعر.
- الصحیح من سیره النبی الاعظم(ص): علامه سید جعفر مرتضی، نشر سحر گاهان.
- سیره نبوی (منطق عملی): مصطفی دلشاد تهرانی، دریا.
- اخلاق النبی و اهل بینه: علامه باقر شریف قرشی، انتشارات مهر امیرالمؤمنین.
- مکارم الاخلاق: علامه رضی الدین فضل بن حسن طبرسی

- اخلاق النبی و آدابہ: ابی محمد عبداللہ اصفہانی
- من اخلاق النبی (ص): احمد محمد الحوفی
- جهان در عصر بعثت: حجج اسلام والمسلمین محمد جواد باہنر و علی اکبر ہاشمی رفسنجانی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- سیرہ اخلاقی و سبک زندگی حضرت زہرا (س): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، دفتر نشر معارف.
- سیرہ اخلاقی پیامبر اعظم (ص): سلوک فردی: حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، دفتر نشر معارف.
- سیرہ تربیتی پیامبر و اہل بیت (ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زادہ، نشر پژوهشگاہ حوزه و دانشگاه.
- سیرہ و اخلاق نظامی پیامبر اعظم: حجت الاسلام مہدی غلامعلی، مرکز پژوهش‌های اسلامی صداوسیما.
- تاریخ تحلیلی اسلام: دکتر سید جعفر شہیدی، انتشارات علمی و فرهنگی.
- سیرہ پیامبر اکرم (ص) در قرآن: آیت اللہ عبداللہ جوادی آملی، اسراء.
- موسوعۃ التاریخ الاسلامی: آیت اللہ محمد ہادی یوسفی غروی، مجمع الفکر الاسلامی.
- اعلام الہدایۃ: مجمع جهانی اہل بیت (ع)
- دانشنامہ فاطمی، سازمان انتشارات پژوهشگاہ فرهنگ و اندیشہ اسلامی.
- مجموعہ مقالات ہمایش بین المللی سیرہ شناختی پیامبر اعظم (ص)
- مجموعہ مقالات ہمایش سبک زندگی اہل بیت (ع)

عنوان درس: تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۲ (اتمه مدفون در بقیع) شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۰	۸

پیش‌نیاز: تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۱

هدف:

شناخت زندگی و سیره معصومان(ع) مدفون در بقیع (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست محیطی و نحوه حج‌گزاری)

سرفصل‌ها:

۱. تاریخ زندگی:

- امام حسن(ع): ولادت، در دوره پیامبر، خلفا و امام علی(ع)، خلافت و امامت، صلح با معاویه، شهادت
- امام سجاد(ع): ولادت، حضور در قیام کربلا و اسارت، نقش علمی، معنوی، فرهنگی و سیاسی، ویژگی‌های خاص دوران امام، مواضع و اقدامات (واقعه حره، قیام ثوابین، قیام مختار و حاکمان زبیری و اموی)، صحیفه سجادیه و راه‌های بهره‌مندی و فرهنگ‌سازی آن، شهادت
- امام باقر(ع): ولادت، حضور در قیام کربلا و اسارت، ویژگی‌های خاص دوران امام، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی و تشیع، شهادت
- امام صادق(ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، قیام‌های شیعی - نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی و مذهب جعفری، تأسیس نهاد و کالت - شهادت

۲. سیره:

- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست محیطی و حج‌گزاری

۳. فضایل و مناقب

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)
ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه تاریخ و سیره معصومان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- انسان ۲۵۰ ساله: آیت‌الله سید علی خامنه‌ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول‌الدین.
- سیره پیشوایان دین: حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- تاریخ اسلام(جلد ۲): حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، دفتر نشر معارف.
- تاریخ سیاسی اسلام: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، دلیل ما.
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت‌الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

۳. منابع فرعی:

- صلح امام حسن (علیه‌السلام) پرشکوه‌ترین نرمش قهرمانانه تاریخ، راضی آل یاسین، تهران: آسیا

- نقش امام سجاد(ع) در رهبری شیعه: حجت الاسلام محسن رنجبر، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی(ره).
- اهل البيت(ع) تنوع ادوار ووحدة هدف: آیت الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام القرى.
- سیره تربیتی پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- در آمدی بر سیره اهل بیت(ع): حسین عبدالمحمدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص).
- صحیفه سجادیه
- مجموعه مقالات همایش سبط النبی(ص) امام حسن مجتبی(ع)
- مجموعه مقالات همایش بین المللی امام سجاد(ع)
- حیات و سیره امامان(ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- تاریخ امامان شیعه: حجت الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.
- موسوعة التاريخ الاسلامی: آیت الله محمدهادی یوسفی غروی، مجمع الفكر الاسلامی.
- الحياة السياسية للامام الحسن(ع): علامه سید جعفر مرتضی عاملی.

عنوان درس: آیات و روایات حج	شماره درس:
-----------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۳	۲.۵	۰.۵	۰	۲۸

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت و کسب توانایی لازم بر تبیین فلسفه، کارکردها و نظام معارف قرآنی و روایی در حج

سرفصل‌ها:

۱. حج در نظام معرفتی قرآن و روایات (مفهوم، فضیلت، جایگاه، فلسفه)
۲. اهداف و منافع حج (سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، عبادی)
۳. حج ابراهیمی (جامعیت، برائت، وحدت، هویت اسلامی، تمدن اسلامی)
۴. موضوعات حج (اماکن، احکام، اعمال، اسرار)
۵. تفسیر آیات حج: از جمله: بقره ۱۲۵-۱۲۸، ۱۵۸، ۱۸۹، ۱۹۶-۲۰۰ و ۲۰۳، آل عمران ۹۶ و ۹۷، مائده ۲ و ۹۷، توبه ۲، حج ۲۵-۲۹ و ۳۳-۳۷.
۶. تفسیر آیات مرتبط با حج (غیر از آیات حج)
۷. روایات حج بر اساس «باب الحج» کتاب وسائل الشیعة

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) اجرا می‌شود.
۲. کلاس برخط متن خوانی روایات حج به میزان ۴ ساعت (۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای) اجرا می‌شود.
۳. بسته‌های الکترونیک به میزان ۲۲ ساعت ارائه می‌شود.
۴. آیات و روایات حج در کنار هم و به یک میزان تدریس شود.

شیوہ ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۲۰	۶۰

توضیح آزمون: آزمون عملی و فعالیت علمی فراگیران بر اساس متن خوانی و ارائه گزارش تحلیلی از موارد ذیل خواهد بود:

۱. آیات حج از تفاسیر مجمع البیان و المیزان
۲. روایات حج و زیارت از کتاب‌های «الحج و العمرة فی الكتاب و السنة، آیت الله ری شهری و کامل الزیارات، ابن قولویه»

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه آیات و روایات حج
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- درس نامه آیات حج: حجت الاسلام والمسلمین محمد فاکر میبدی، مدیریت آموزش.
- تفسیر نمونه: آیت الله ناصر مکارم شیرازی
- تفسیر المیزان: علامه سید محمد حسین طباطبایی
- تفسیر مجمع البیان: علامه ابی علی فضل بن حسن طبرسی
- وسائل الشیعة: شیخ حر عاملی
- الحج و العمرة فی الكتاب و السنة: آیت الله محمد محمدی ری شهری، مشعر.
- کامل الزیارات: ابن قولویه قمی

۳. منابع فرعی:

- روش ها و گرایش های تفسیری: حجت الاسلام والمسلمین محمد علی رضایی اصفهانی، نشر المصطفی (ص).
- الحج فی القرآن: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.

لیوره بدو خدمت روحانیون عصره

- با قرآن در مکه و مدینه: حجت الاسلام اکبر دهقان، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- جوامع حدیثی شیعه: هادی حجت، سمت.
- الحج فی السنة: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- اصول الحدیث: آیت الله جعفر سبحانی، جامعه مدرسین.
- اضواء علی السنة المحمدية: محمود ابو ریه
- سیری در صحیحین: آیت الله محمدصادق نجمی، بوستان کتاب.
- جوامع حدیثی اهل سنت: احمد پاکتچی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- پژوهشی تطبیقی در احادیث بخاری و کلینی: سید هاشم معروف حسنی، نشر بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.

عنوان درس: اسرار و معارف حج	شماره درس:
-----------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۰	۱۶

پیش‌نیاز: آیات و روایات حج

هدف:

شناخت و کسب توانایی لازم در تحلیل حکمت و معارف حج و عمره بر اساس آموزه‌های قرآن و روایات

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم‌شناسی، فلسفه عبادت و زیارت، فواید و نتایج، منبع‌شناسی)
۲. روش‌شناسی اسرار و معارف
۳. مبانی نظری اسرار و معارف (معرفت‌شناختی، انسان‌شناختی، هستی‌شناختی)
۴. فلسفه حج و زیارت (عبادی، اخلاقی - تربیتی، عرفانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی)
۵. اسرار اعمال عمره و حج
۶. فضائل اماکن و مشاعر مکه
۷. فضائل مدینه منوره و اسرار اماکن تاریخی و مذهبی آن

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس: کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۴ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۲ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
				۰	۸۰
۲۰					

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. متن آموزشی:

- درس نامه اسرار و معارف حج
- بسته الکترونیکی

۲. منبع اصلی:

- پیش در آمدی بر فرهنگ نامه اسرار و معارف حج: جمعی از نویسندگان، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- جرعه ای از صهبای حج: آیت الله عبدالله جوادی، مشعر.
- اسرار عرفانی حج: حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی فعالی، مشعر.

۳. منبع فرعی:

- کامل الزیارات: ابن قولویه قمی
- ثواب الأعمال و عقاب الأعمال: شیخ صدوق
- فلسفه زیارت و آداب آن: حجت الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی، اسراء.
- بیابید اینگونه زیارت کنیم: حجت الاسلام روح الله شفیعیان، مؤسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام.
- از میقات تا عرفات: حجت الاسلام والمسلمین محسن قمی، نشر معارف
- روح حج: حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- حج مقبول: حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن حسینی ادیانی، مشعر.
- در حریم کعبه: حجت الاسلام والمسلمین سید محمدباقر حجتی، مشعر.

عنوان درس: روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در حج و زیارت	شماره درس:
---	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۰	۸

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

تقویت توان تبلیغی با فراگیری مهارت‌ها و روش‌های سنتی و نوین تبلیغی متناسب با حج و زیارت

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (ضرورت و اهمیت، مفاهیم و اصطلاحات شامل: تبلیغ، روش‌ها، قالب‌ها، ابزار و منابع)
۲. محیط‌شناسی تبلیغی (مخاطب، زمان، مکان)
۳. روش‌های و قالب‌های تبلیغی (چهره‌به‌چهره، سخنرانی و خطابه، روضه‌خوانی، اردوداری، مشاوره، مناظره، روایت‌گری، چندرسانه‌ای، کلاس‌داری، مکتوب، پرسش و پاسخ، الگویی و عملی، مجازی)
۴. ابزارهای نوین تبلیغی
۵. آسیب‌شناسی تبلیغ در زیارت (تحریف‌ها، ضعف محتوا، ضعف مبلغان در روش‌های تبلیغ، تعارض گفتار و رفتار مبلغان و ...)

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.
۲. مباحث نظری این طبق سرفصل‌های فوق ارائه می‌شود و در پایان نیمسال، آزمون برگزار خواهد شد.
۳. پس از اتمام مباحث نظری، فعالیت عملی به صورت کارگاهی و انجام نمونه فعالیت تبلیغی با یکی از روش‌ها و قالب‌های ارائه مطلب در حضور استاد انجام می‌شود. نمره آن، در بخش عملی این درس، درج خواهد شد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۴۰	۴۰

- نمره آزمون عملی این درس، پس از شرکت در کارگاه و ارائه فعالیت عملی، درج خواهد شد.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه روش های تبلیغ در حج و زیارت
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- روش سخنرانی دینی: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
- روش های تبلیغ و سخنرانی: حجت الاسلام احمد صادقی اردستانی، بوستان کتاب قم.
- تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی: حجت الاسلام محسن خندان، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- شرایط موفقیت تبلیغ: حجت الاسلام محمدرضا ناجی، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- ارتباطات متقاعدگرایانه و تبلیغ: محمدعلی حکیم آراء، سمت.
- پژوهشی درباره تبلیغ: حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی رهبر، بوستان کتاب قم.
- قرآن و تبلیغ: حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، مرکز درس هایی از قرآن.

۳. منابع اصلی:

- تبلیغات از دیدگاه امام خمینی (ره): رسول سعادت مند، انتشارات تسنیم.
- مدیریت تبلیغ در سفرهای زیارتی: حجت الاسلام حجت الله بیات، مشعر.
- مبانی تبلیغ: محمدحسین زورق، انتشارات صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.
- فن خطابه: آیت الله علی نظری منفرد، مرکز نشر هاجر.

- مشاوره از دیدگاه اسلام و روان‌شناسی: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، ذکری.
- مشاوره در آینه علم و دین: حجت الاسلام علی‌نقی فقیهی، نشر جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- مشاوره کاربردی: حجت الاسلام سید رضا شاکری، نشر هاجر.
- روش‌های اردوداری: حجت الاسلام صمد نظری، انتشارات حوزه علمیه قم.
- روش تدریس و کلاس‌داری تبلیغی: حجت الاسلام محمد اسماعیلی مبارکه، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
- فن مناظره: حجت الاسلام والمسلمین محسن غرویان و حمیده غرویان، انتشارات دارالعلم.
- تبلیغ چهره‌به‌چهره در زیارت اربعین: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، کمیته فرهنگی و آموزشی اربعین حسینی.
- شیوه پاسخ به پرسش‌های دینی: حجت الاسلام محمدعلی محمدی، انتشارات حوزه علمیه قم.

عنوان درس: جغرافیای جهان اسلام	شماره درس
--------------------------------	-----------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش
۱		عملی	نظری	غیر حضوری
		۰	۱	۸
		۰	۰	

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان اسلام با تأکید بر عربستان

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفاهیم - تقسیمات جغرافیایی جهان - نقشه‌نگاری و منبع‌شناسی جغرافیایی)
۲. مشخصات جغرافیایی ممالک اسلامی
۳. جغرافیای انسانی (پراکنندگی انسانی و ویژگی‌های جمعیتی، مهاجرت، وضعیت اقتصادی و روند توسعه، نژاد و قومیت و مذهب، جغرافیای انسانی شیعه)
۴. جغرافیای فرهنگی (تاریخ، فرهنگ، علم، هنر و رسانه‌های گروهی)
۵. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی کشورهای اسلامی (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام‌های سیاسی، وضعیت نظامی)
۶. وضعیت فرهنگی و مذهبی جهان اسلام
۷. سازمان‌های بین‌المللی جهان اسلام
۸. جهان اسلام و چالش‌های پیش رو (داخلی، خارجی، همگرایی و واگرایی کشورهای اسلامی)
۹. جنبش‌های انقلابی جهان اسلام
۱۰. تمدن نوین اسلامی (احیای تمدن اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، جهانی‌شدن، بیداری اسلامی)
۱۱. شناخت عربستان (جغرافیای انسانی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، شیعیان و مناطق شیعه‌نشین)

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه جغرافیای جهان اسلام
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، مشعر.
- تجدید حیات سیاسی اسلام از سید جمال‌الدین تا اخوان المسلمین: مجید خدوری، ترجمه حمید احمدی، تهران: الهام.
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- سیر تحول جنبش‌های اسلامی: حمید احمدی، نشر دانشگاه امام صادق (ع).
- جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه در جهان اسلام: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، انصاریان.
- نهضت بیدارگری در جهان اسلام: محمد مهدی جعفری، انتشار فرهنگ.
- جغرافیای سیاسی کشورهای اسلامی: ابوالفضل عزتی، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- بیداری اسلامی: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مشعر.
- پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران: علی اکبر ولایتی، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه.

- درس نامه آشنایی با عربستان: حجت الاسلام علی محمدی آشنایی، مشعر.
- اندیشه اصلاحی در نهضت های اسلامی: حجت الاسلام محمدجواد صاحبی، بوستان کتاب.

۳. منابع فرعی:

- کتاب های سبز وزارت امور خارجه (متناسب با سرفصل ها)
- آشنایی با کشورهای اسلامی: احمد حاجی صادقیان، مدیریت آموزش بعثه.
- آشنایی با کشورهای آفریقایی غربی و مرکزی: شروین طهماسبی، سروش.
- جغرافیای خاورمیانه: محمدتقی رضویان، دانشگاه ملی ایران تهران.
- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی: حسین قرچانلو، سمت.
- دانشنامه جهان اسلام: با نظارت غلامعلی حداد عادل، انتشارات بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- آشنایی با کشورهای جنوب شرق آسیا: محمدرضا باقری، مشعر.
- درس نامه جغرافیای تشیع: تشیع در جهان معاصر: حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن نواب و سید مهدی طباطبایی، دانشگاه ادیان و مذاهب.

فصل دوم:
دوره بدو خدمت
معینه‌های حج

عناوین دروس دوره بدو خدمت معینه‌های حج

ردیف	نام درس	واحد	پیش‌نیاز	اهداف
۱	احکام و روش بیان آن	۲	-	آشنایی با احکام شرعی مبتلا به زائران و کسب توانایی روش بیان آنها
۲ تا ۴	مناسک عمره ۱ و ۲ و ۳	۶	-	شناخت و کسب توانایی لازم در ارائه مناسک عمره با تکیه بر فتاوی مراجع تقلید برای زائران
۵	احکام و مناسک تطیقی	۱	مناسک عمره ۱/۲ فرق و مذاهب کلامی	شناخت تطیقی احکام مبتلا به عمره بر اساس فقه مذاهب اسلامی
۶	عقاید ۱	۲	-	شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات
۷	عقاید ۲	۲	عقاید ۱	شناخت مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه بر اساس قرآن و حدیث با رویکرد پاسخ به شبهات
۸	شیعه‌شناسی	۲	عقاید ۲	شناخت پیدایش و تطور و اندیشه شیعه و نقش آفرینی آن در جوامع اسلامی
۹	فرق و مذاهب کلامی	۱	-	شناخت اجمالی، عقاید، اشتراکات و افتراقات فرق و مذاهب کلامی اسلامی و پیدایش فرقه‌های نوپدید در میان مسلمانان
۱۰	شناخت وهابیت	۲	فرق و مذاهب کلامی	آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی و کارنامه عملی وهابیت
۱۱	تاریخ و سیره معصومان(ع) مدفون در مدینه ۱ (پیامبر اکرم(ص) و حضرت زهر(س))	۱	-	شناخت زندگی و سیره پیامبر اکرم(ص) و حضرت زهر(س) (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست‌محیطی و نحوه حج‌گزاری)
۱۲	تاریخ و سیره معصومان(ع) مدفون در مدینه ۲ (امه(ع) مدفون در بقیع)	۱	تاریخ و سیره معصومان(ع) مدفون در مدینه ۱	شناخت زندگی و سیره معصومان(ع) مدفون در بقیع (در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی، زیست‌محیطی و نحوه حج‌گزاری)
۱۳	آیات و روایات حج	۳	-	شناخت و کسب توانایی لازم بر تبیین فلسفه، کارکردها و نظام معارف قرآنی و روایی در حج
۱۴	اسرار و معارف حج	۲	آیات و روایات حج	شناخت و کسب توانایی لازم در تحلیل حکمت و معارف حج و عمره بر اساس آموزه‌های قرآن و روایات
۱۵	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در حج و زیارت	۱	-	تقویت توان تبلیغی با فراگیری مهارت‌ها و روش‌های سنتی و نوین تبلیغی متناسب با حج و زیارت
۱۶	جغرافیای جهان اسلام	۱	-	آشنایی با جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان اسلام با تأکید بر عربستان
۱۷	مناسک خاص حج	۱	مناسک عمره ۳	توانایی بیان مناسک حج با توجه به فتاوی مراجع تقلید

نوره بدو خدمت همینه‌فای حج

اهداف	پیش‌نیاز	واحد	نام درس	ردیف
شناخت تطبیقی مناسک حج بر اساس فقه مذاهب اسلامی	احکام و مناسک تطبیقی	۱	مناسک تطبیقی حج	۱۸
توانایی لازم در تبیین استدلالی و تطبیقی مبانی کلامی فریقین	شیعه‌شناسی	۲	مبانی کلامی تطبیقی	۱۹
شناخت و تحلیل کارکردهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج با تأکید بر دیدگاه‌های امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری	اسرار و معارف حج	۱	تحلیل سیاسی اجتماعی حج	۲۰
شناخت اصول اخلاقی تبلیغی و شیوه‌های انجام آن در محیط تبلیغی و ارائه شاخص‌های رفتار ارتباطی درون‌شخصی و برون‌شخصی مبتنی بر رعایت حقوق سازمان و افراد	اسرار و معارف حج	۱	اخلاق	۲۱
بازشناسی حج در سیره معصومان (ع)	تاریخ و سیره معصومان (ع) مدفون در مدینه ۲	۱	سیره معصومان (ع) در حج	۲۲
۳۴ واحد			مجموع تعداد واحدهای آموزشی	

ملاحظات:

۱. دروس ردیف ۱ تا ۱۶ دارای سرفصل مشترک با دوره بدو خدمت روحانیون عمره است.
۲. دروس ردیف ۱۷ تا ۲۲ دارای سرفصل مشترک با دوره ضمن خدمت ارتقایی روحانیون عمره به معین حج است.
۳. در تدریس، محتوای مورد نیاز این گروه از مخاطبان در نظر گرفته شود، برای نمونه:
 - مبحث «زنان اسوه صدر اسلام» در درس تاریخ اسلام و سیره معصومان (ع) بیان شود.
 - بحث از «سبک زندگی اسلامی» در درس اخلاق ذکر شود.

کارگاه‌های آموزشی دوره بدو خدمت معینه‌های حج

ردیف	عنوان کارگاه	موضوعات	مدت	توضیحات
۱	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در حج و زیارت		هر نیم روز ۸ نفر	- بخش عملی همین درس - مهارت‌های ارتباطی پیش‌نیاز این کارگاه
۲	حج در اندیشه امام(ره) و مقام معظم رهبری	- اخلاق - اسرار - معارف - سیاسی	۱ روز	
۳	اماکن تاریخی و مذهبی مکه و مدینه	- اماکن مکه و مدینه - پندها و عبرت‌ها - نرم‌افزارهای مرتبط - نقشه‌خوانی	یک و نیم روز	
۴	الف اخلاق و آداب تبلیغی	- اخلاق فردی - اخلاق اجتماعی (سفر)	نیم روز	با هم در یک روز اجرا شوند
۵	ب مخاطب‌شناسی تبلیغی	- جامعه‌شناسی تبلیغ - روان‌شناسی تبلیغ	نیم روز	
۶	الف انتقال تجارب	- قبل، حین و پس از سفر	نیم روز	این سه موضوع با هم در یک و نیم روز اجرا شوند
۷	ب مدیریت فرهنگی در حج و زیارت	- مدیریت عمومی کاروان - مدیریت فرهنگی کاروان - مدیریت معنوی سفر	نیم روز	
۸	ج ساختار و قوانین	- ساختار و تشکیلات - امنیت سفر - بعه و سازمان حج - عربستان	نیم روز	
۹	فن قرائت قرآن و ادعیه	- تجوید، صوت و لحن - فن قرائت ادعیه و زیارت - فن مناجات خوانی - فن روضه‌خوانی	۱ روز	
۱۰	روش بیان مباحث کلامی و عقیدتی	با رویکرد پاسخگویی به شبهات	۱ روز	
۱۱	مهارت‌های ارتباطی	- ارتباط مؤثر - کاهش استرس - مهارت‌های گفتاری	۱ روز	

ردیف	عنوان کارگاه	موضوعات	مدت	توضیحات
۱۲	روایتگری اماکن	- اهداف، اصول، روش ها و قالب ها - محتوا و مواد و ابزارها - عبرت ها و پندها - نقشه خوانی	۱ روز	
۱۳	بررسی روش های تبلیغی گروه های تکفیری و سلفی با تأکید بر وهابیت	- شناخت روش های تبلیغی - راه های بیان حقیقت	۱ روز	
مجموع روزهای اجرای کارگاه های آموزشی		ده و نیم روز		

فصل سوم:
دوره بدو خدمت روحانیون اعیان مقدسه

عناوین دروس دوره بدو خدمت روحانیون اعتبار مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	اهداف
۱	احکام عمومی	۱	-	شناخت احکام شرعی مبتلا به زائران در سفر
۲	معارف اسلامی	۲	-	شناخت معارف اسلامی و اصول اعتقادی شیعه بر اساس قرآن و حدیث
۳	جغرافیای جهان تشیع با تأکید بر عراق و جایگاه آن	۲	-	شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان تشیع با تأکید بر جایگاه عراق در جهان اسلام و تشیع
۴	شناخت سوریه و لبنان	۲	جغرافیای جهان تشیع	شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی و اماکن زیارتی سوریه و لبنان
۵	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۱ (امام علی(ع))	۱	-	شناخت زندگی و سیره امام علی(ع) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست محیطی با تأکید بر جنگ‌های آن حضرت در جمل، صفین، نهروان و ناظر به نهج البلاغه
	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۲	۲	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۱	شناخت زندگی و سیره معصومان(ع) (غیر از امام علی(ع)) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست محیطی
۶	آداب و اسرار زیارت	۱	-	شناخت آداب، آموزه‌ها و اسرار زیارت بر اساس قرآن و روایات
۷	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در زیارت	۱	-	تقویت توان تبلیغی با فراگیری مهارت‌ها و روش‌های سنتی و نوین تبلیغی متناسب با حج و زیارت به همراه ارائه پیام‌های زیارت‌نامه‌ها
۸	مقتل شناسی و مقتل خوانی	۲	روش تبلیغ	شناخت منابع و بررسی مقاتل معتبر ائمه اطهار(ع) و تسلط بر مقتل خوانی
۹	انتقال تجارب	۱	روش تبلیغ	توانمندسازی روحانیون و کارآمدی و اثربخشی برنامه‌های فرهنگی با بهره‌گیری از تجارب کارگزاران فرهنگی
۱۰	مزارها و زیارت‌نامه‌ها	۱	آداب و اسرار زیارت	شناخت، بررسی و تحلیل منابع و محتوای زیارت‌نامه‌ها، مزارها و زیارت‌نگاه‌ها
مجموع تعداد واحدهای آموزشی				۱۶ واحد

کارگاه‌های آموزشی دوره بدو خدمت روحانیون اعتبار مقدسه

ردیف	عنوان کارگاه	موضوع	مدت	ملاحظات
۱	روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در زیارت		هر نیم روز ۸ نفر	نمره این کارگاه، در بخش عملی درس روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در زیارت وارد خواهد شد.
۲	روش بیان احکام	- روش بیان احکام شرعی - مراحل آمادگی بیان احکام - باید‌ها و نباید‌های بیان احکام - قالب‌های بیان احکام	نیم روز	
۳	اماکن تاریخی و مذهبی اعتبار مقدسه	- کربلا - نجف و کوفه - کاظمین و بغداد و مدائن - سامرا و بلد - سوریه و لبنان - پندها و عبرت‌ها - نرم‌افزارهای مرتبط - نقشه‌خوانی	۱ روز	
۴	مدیریت فرهنگی در زیارت	- مدیریت عمومی کاروان - مدیریت فرهنگی کاروان - مدیریت معنوی سفر	نیم روز	
۵	ساختار و قوانین	- ساختار و تشکیلات - امنیت سفر - قوانین و برنامه‌های بعثه و سازمان حج - عراق، سوریه و لبنان	نیم روز	
۶	مخاطب‌شناسی تبلیغی	- جامعه‌شناسی تبلیغ - روان‌شناسی تبلیغ - مهارت‌های ارتباطی	۱ روز	
۷	قرائت قرآن و ادعیه و مرثیه‌خوانی	- تجوید، صوت و لحن - قرائت ادعیه و زیارت - مناجات خوانی - روضه‌خوانی	۱ روز	
مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی			۵ روز	

عنوان درس: احکام عمومی	شماره درس:
------------------------	------------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۶	۵

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت احکام شرعی مبتلا به زائران در سفر

سرفصل‌ها:

۱. تقلید: شرایط مرجع تقلید، بقا بر تقلید میت، عدول، فتوا و احتیاط واجب (با تأکید بر تسهیل امر زائران)
۲. احکام طهارت: وضو، غسل، تیمم
۳. احکام بانوان: حیض، استحاضه و نفاس
۴. احکام نماز: واجبات نماز، نمازهای واجب و مستحب، نماز جماعت، نماز مسافر، اماکن تخییر، نماز قضا، مبطلات و شکایات نماز، صحت قرائت
۵. لقطه
۶. نذر: شرایط صحت، اجازه شوهر، کفاره.
۷. امر به معروف و نهی از منکر
۸. احکام روابط اجتماعی: روابط محرم و نامحرم، مزاحمت‌ها، نظم، اطاعت از سرگروه، مشورت، آداب معاشرت، حفظ آبروی مؤمنین
۹. احکام قرآن، مسجد، حرم و حسینیه
۱۰. احکام سفر و زیارت
۱۱. احکام عزاداری

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضوری و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: جلسات حضوری به ارائه مختصر مباحث، رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ می‌پردازد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه احکام عمومی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)
- احکام فقهی مورد ابتلا در سفرهای زیارتی عتبات عالیات: حجت الاسلام والمسلمین منصور مظاهری، کمیته فرهنگی و آموزشی اربعین حسینی

۳. منابع فرعی:

- درس نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین استاد عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش
- احکام فقهی سفر زیارتی عتبات عالیات: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح زاده، مشعر

عنوان درس: معارف اسلامی	شماره درس:
-------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۱۲	۱۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت معارف اسلامی و اصول اعتقادی شیعه بر اساس قرآن و حدیث

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- تعریف، موضوع و قلمرو
- معرفت‌شناسی و روش‌های شناخت

۲. دین‌شناسی

- چیستی و ضرورت و کارکردها
- راه‌های معرفت دینی

۳. خداشناسی

- راه‌های خدایابی و خداشناسی
- مبانی شناخت خدا
- براهین خداشناسی (نقلی - عقلی)
- مراتب توحید (توحید در ذات، توحید در صفات)
- اقسام توحید (توحید افعالی، ربوبی، الوهی، عبادی)
- معنا و مفهوم صفات الهی (تبیین معنایی، توقیفی بودن)
- راه‌های شناخت اوصاف الهی
- صفات الهی در قرآن و حدیث
- عدل الهی

۴. نبوت

- نبوت عامه (حقیقت و فلسفه نبوت، نیاز بشر به وحی و نبوت، عصمت، اعجاز)
- نبوت خاصه (بعث پیامبر اکرم، خاتمیت و پویایی اسلام)
- قرآن (جایگاه قرآن، مصونیت از تحریف)

۵. امامت و ولایت

- حقیقت و فلسفه
- صفات و شایستگی‌های امام (عصمت، علم، افضلیت، کرامت)
- نصوص امامت
- راه‌های تعیین امام (نصب الهی، بیعت، شورا، اجماع، اهل حل و عقد)
- ولایت فقیه

۶. معاد

- حقیقت و فلسفه
- آثار و نتایج اعتقاد به معاد
- برزخ
- قیامت و شفاعت
- بهشت و دوزخ

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضوری و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: جلسات حضوری به ارائه مختصر مباحث، رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ می‌پردازد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه معارف اسلامی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آموزش عقاید: آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- مجموعه معارف قرآن: آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

عنوان درس: جغرافیای جهان تشیع با تأکید بر عراق و جایگاه آن	شماره درس:
--	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۰	۱۶

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان تشیع با تأکید بر جایگاه عراق در جهان اسلام و تشیع

سرفصل‌ها:

۱. جغرافیای فرهنگی شیعه (تاریخ، فرهنگ، علم، هنر و رسانه‌های گروهی، آیین‌ها و نمادهای مشترک)
۲. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی شیعه (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام‌های سیاسی، وضعیت نظامی)
۳. شیعه و چالش‌های پیش رو (داخلی، خارجی، همگرایی و واگرایی کشورهای شیعی)
۴. شیعه و تمدن اسلامی (نقش تشیع در احیای تمدن اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، شیعه و جهانی شدن)
۵. شناخت عراق (جغرافیای انسانی، تاریخی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌های سیاسی و مذهبی، مرجعیت و حوزه‌های علمیه)

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۴ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۲ ساعت ارائه می‌شود.
۲. بحث شناخت عراق به میزان ۱ واحد تدریس شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه جغرافیای جهان اسلام
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، مشعر
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- تجدید حیات سیاسی اسلام از سید جمال الدین تا اخوان المسلمین: مجید خدوری، ترجمه: حمید احمدی، تهران: الهام.
- جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه در جهان اسلام: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، انصاریان.
- جغرافیای سیاسی کشورهای اسلامی: ابوالفضل عزتی، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- شناخت عراق: مدیریت آموزش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- ژئوپلیتیک شیعه، فرانسوا توال، نشر ویستار.
- درس نامه جغرافیای تشیع: تشیع در جهان معاصر: حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن نواب و سید مهدی طباطبایی، دانشگاه ادیان و مذاهب.

۳. منابع فرعی:

- کتاب های سبز وزارت امور خارجه (در موضوعات مورد بحث)
- جغرافیای خاورمیانه: محمدتقی رضویان، دانشگاه ملی ایران.
- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی: حسین فرچانلو، سمت.
- دانشنامه جهان اسلام: با نظارت غلامعلی حداد عادل، انتشارات بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- دور الشیعة فی تطور العراق السياسي الحديث: عبدالله فهد نفیسی، بیروت، دار المکة المکرمة.
- شیعه در حدیث دیگران: مهدی محقق، دائرة المعارف تشیع.

عنوان درس: شناخت سوریه و لبنان	شماره درس:
--------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۰	۱۶

پیش‌نیاز: جغرافیای جهان تشیع

هدف:

شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی و اماکن زیارتی سوریه و لبنان

سرفصل‌ها:

۱. مشخصات جغرافیایی و تاریخی سوریه و لبنان
۲. جغرافیای فرهنگی و اجتماعی سوریه و لبنان
۳. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی سوریه و لبنان (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام سیاسی، جریان‌ها و احزاب، وضعیت نظامی، روابط با جمهوری اسلامی ایران)
۴. وضعیت دینی و مذهبی سوریه و لبنان
۵. سوریه، لبنان و مقاومت اسلامی (نقش جمهوری اسلامی ایران در دفاع از مردم سوریه و لبنان در مقابل فتنه داعش و اهداف فرامنطقه‌ای آن)
۶. سوریه و چالش‌های پیش رو (داخلی، خارجی، همگرایی و واگرایی)
۷. اهل‌بیت(ع) و اصحاب (حضرت زینب(س)، حضرت رقیه(س)، بلال حبشی، عمار یاسر، اویس قرنی، حجر بن عدی)

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۴ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۲ ساعت ارائه می‌شود.
۲. مباحث «سوریه و مقاومت اسلامی، سوریه و چالش‌های پیش رو، اهل‌بیت(ع) و اصحاب» به میزان ۱ واحد درسی تدریس شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه شناخت سوریه و لبنان
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، مشعر
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- کتاب سبز سوریه و لبنان: انتشارات وزارت امور خارجه.
- آشنایی با سوریه و لبنان: حمیدرضا کفاش، ناشران: برین و عابد.
- سیاست و حکومت در سوریه: محمدعلی امامی، انتشارات وزارت امور خارجه.
- شناخت اماکن زیارتی سیاحتی سوریه: علی اصغر قائدان، مشعر.
- شام، سرزمین خاطره‌ها: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، بهار دلها.
- سوریه در بحران: مجید جعفری، آبارون.
- کنکاشی در تحولات سوریه ریشه‌ها، بازیگران و پیامدها: روح‌الله قاسمیان، دانشگاه تمدن‌ساز.

۳. منابع فرعی:

- چالش سنت و مدرنیته در لبنان و سوریه: محمدعلی میرعلی، بوستان کتاب قم.
- ظرفیت‌ها و چالش‌های تقریب مذاهب اسلامی در لبنان: مجید شاکر سلماسی، نشر ادیان.
- الاخوان المسلمون فی سوريا: جمعی از نویسندگان، انتشارات مسبار، ۲۰۱۱.
- داعش در سوریه، پیشینه و روندها: اردوان احمدی، انتشارات سیادت.
- لبنان، تاریخچه و احزاب مسیحی: میرمسعود حسینیان، نیستان.

عنوان درس: تاریخ و سیره امامان (ع) مدفون در عراق ۱ (امام علی (ع)) شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضور	غیرحضور
		۱	۰	۰	۸

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت زندگی و سیره امام علی (ع) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست‌محیطی با تأکید بر جنگ‌های آن حضرت در جمل، صفین، نهروان و ناظر به نهج‌البلاغه

سرفصل‌ها:

۱. تاریخ زندگی امام علی (ع):

- ولادت
- عصر رسالت
- عصر خلفا
- عصر خلافت حضرت (ع)
- جنگ‌های جمل، صفین و نهروان
- اصحاب
- نهج‌البلاغه
- شهادت

۲. سیره امام علی (ع):

- میانی و روش استنباط سیره
- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست‌محیطی

۳. فضایل و مناقب امام علی (ع)

روش تدریس: غیرحضور (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه تاریخ و سیره معصومان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول‌الدین.
- سیره پیشوایان دین: حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت‌الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

۳. منابع فرعی:

- تاریخ امامان شیعه: حجت‌الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.
- موسوعة سيرة أهل البيت(ع): شیخ باقر شریف قرشی، نشر معروف.
- اعلام الهدایة: مجمع جهانی اهل‌بیت(ع)
- سیری در نهج‌البلاغه: آیت‌الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- حیات و سیره امامان(ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- انسان ۲۵۰ ساله: آیت‌الله سید علی خامنه‌ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- أهل البيت تنوع أدوار ووحدة هدف: آیت‌الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام‌القری.

- سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- درآمدی بر سیره اهل بیت (ع): حسین عبدالمحمدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- الصحيح من سيرة الامام علی (ع): علامه سید جعفر مرتضی، مرکز نشر و ترجمه آثار علامه سید جعفر مرتضی عاملی.
- موسوعة التاريخ الاسلامی: آیت الله محمد هادی یوسفی غروی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

عنوان درس: تاریخ و سیره امامان (ع) مدفون در عراق ۲	شماره درس:
--	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۲	۲	۰	۰	۱۶

پیش‌نیاز: تاریخ و سیره امامان (ع) مدفون در عراق ۱

هدف:

شناخت زندگی و سیره معصومان (ع) مدفون در عراق (غیر از امام علی (ع)) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست‌محیطی

سرفصل‌ها:

۴. تاریخ زندگی امامان:

- امام حسین (ع): ولادت، در دوران پیامبر (ص) و امام علی (ع) و امام حسن (ع)، مواضع و اقدامات، قیام عاشورا و پیامدهای آن، اهل‌بیت (ع) و یاران، شهادت، اربعین
- امام کاظم (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام (ع)، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، دوره‌های حبس، تداوم و تقویت نهاد و کالت، امام (ع) و قیام شهید فخر، فرزندان و یاران، شهادت
- امام جواد (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، نقش امام (ع) در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام (ع)، مناظرات و جایگاه علمی و فرهنگی امام (ع)، ایجاد شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی امام (ع) با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)، فرزندان و یاران، شهادت
- امام هادی (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام (ع)، نقش امام (ع) در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی به‌ویژه غالیان و مواضع امام (ع)، گسترش شبکه ارتباطی امام (ع) با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)، زیارت جامعه (یکی از تراث امام)، فرزندان و یاران، شهادت
- امام عسکری (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام (ع)، نقش امام (ع) در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام (ع)، تداوم شبکه ارتباط امام (ع) با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)، زمینه‌سازی ورود به عصر غیبت، یاران، شهادت

- امام مهدی (عج): ولادت، نرجس خاتون و حکیمه خاتون، تشرف برخی از شیعیان، شرایط اجتماعی و سیاسی آن دوره و زمینه‌های غیبت، غیبت صغری، نواب اربعه، غیبت کبری، تداوم شبکه ارتباط امام با جامعه شیعی (نیابت عامه فقها)

۵. سیره معصومان(ع):

- مبانی و روش استنباط سیره
- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست محیطی

۶. فضایل و مناقب معصومان(ع) مدفون در عراق

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۲ ساعت ارائه می‌شود.
۲. تاریخ و سیره هر یک از ائمه(ع) در این درس، از لحاظ حجم و پرداخت مطلب، به طور یکسان ارائه شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه تاریخ و سیره معصومان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- سیره پیشوایان دین: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

۳. منابع فرعی:

- تاریخ امامان شیعه: حجت الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.
- موسوعة سيرة أهل البيت(ع): شیخ باقر شریف قرشی، نشر معروف.
- اعلام الهدایه: مجمع جهانی اهل بیت(ع)
- دانشنامه امام حسین(ع): آیت الله محمد محمدی ری شهری، دارالحدیث.
- حیات و سیره امامان(ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- انسان ۲۵۰ ساله: آیت الله سید علی خامنه ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- أهل البيت تنوع أدوار ووحدة هدف: آیت الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام القری.
- سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت(ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- درآمدی بر سیره اهل بیت(ع): حسین عبدالمحمدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص).
- تاریخ قیام و مقتل جامع سیدالشهدا(ع): جمعی از تاریخ پژوهان زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام کاظم(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام جواد(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام هادی(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- سازمان وکالت و نقش آن در عصر ائمه(ع): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- نگاهی به زندگانی سیاسی امام جواد(ع): علامه جعفر مرتضی عاملی، دفتر انتشارات اسلامی.
- تاریخ عصر غیبت: نگاهی تحلیلی به عصر غیبت امام دوازدهم(عج): حجت الاسلام والمسلمین سید مسعود پورسیدآقایی، آینده روشن.
- حماسه حسینی: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.

عنوان درس: آداب و اسرار زیارت	شماره درس:
-------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
کتابی	عملی	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۰	۱	۰	۰	۸

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت آداب، آموزه‌ها و اسرار زیارت بر اساس قرآن و روایات

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم‌شناسی، فرهنگ زیارت، فلسفه و اهداف، مشروعیت، فواید و نتایج، منبع‌شناسی)
۲. زیارت در اندیشه شیعه (سیره معصومین (ع)، بزرگان دین، امام و رهبری)
۳. آداب سفر زیارتی
۴. آداب زیارت
۵. اسرار و کارکردهای زیارت (اخلاقی - تربیتی، عرفانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی)
۶. آسیب‌شناسی (عزاداری، خرافات، تحریفات، شبهات)

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۳۰	۰	۷۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه آداب و اسرار زیارت
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آداب سفر و زیارت عتبات عالیات: حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسگر، مشعر.
- فلسفه زیارت و آیین آن: حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی واعظ جوادی، اسراء
- فلسفه زیارت: آیت‌الله احمد عابدی، قم: زائر.
- بیابید اینگونه زیارت کنیم: حجت‌الاسلام روح‌الله شفیعیان، مؤسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام.
- زیارت: حجت‌الاسلام والمسلمین جواد محدثی، مشعر.

۳. منابع فرعی:

- نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی: آیت‌الله محمد رضا مهدوی کنی، دانشگاه امام صادق (ع)
- مفاتیح الجنان: شیخ عباس قمی
- کامل الزیارات: ابن قولویه قمی
- شفاء السقام فی زیارة خیر الانام: تقی‌الدین سبکی شافعی
- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال: شیخ صدوق
- وسیلة المحبین الی زیارة المقرین: فارس الحسون
- محجة البیضاء: ملا محسن فیض کاشانی
- المراقبات: میرزا جواد ملکی تبریزی
- أدب الزائر لمن یمم الحائر: علامه سید عبدالحسین امینی

عنوان درس: روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ در زیارت	شماره درس:
--	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضور	غیرحضور
		۱	۰	۱۶	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

تقویت توان تبلیغی با فراگیری مهارت‌ها و روش‌های سنتی و نوین تبلیغی متناسب با حج و زیارت به همراه ارائه پیام‌های زیارت‌نامه‌ها

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (ضرورت و اهمیت، مفاهیم و اصطلاحات شامل: تبلیغ، روش‌ها، قالب‌ها، ابزار و منابع)
۲. محیط‌شناسی تبلیغی (مخاطب، زمان، مکان)
۳. روش‌ها و قالب‌های تبلیغی (چهره‌به‌چهره، سخنرانی و خطابه، روضه‌خوانی، اردوداری، مشاوره، مناظره، روایتگری، چندرسانه‌ای، کلاس‌داری، مکتوب، پرسش‌وپاسخ، الگویی و عملی، مجازی)
۴. ابزارهای نوین تبلیغی
۵. آسیب‌شناسی تبلیغ در حج و زیارت (تحریف‌ها، ضعف محتوا، ضعف مبلغان در روش‌های تبلیغ، تعارض گفتار و رفتار مبلغان و ...)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
۲۰			۴۰	۴۰

ملاحظات ارزشیابی:

۱. مباحث نظری، طبق سرفصل‌های فوق ارائه می‌شود و در پایان نیمسال، آزمون برگزار خواهد شد.
۲. همین مباحث، پس از اتمام مباحث نظری به‌صورت کارگاهی و انجام نمونه فعالیت تبلیغی با یکی از روش‌ها و قالب‌های ارائه مطلب در حضور استاد انجام می‌شود. نمره آن، در بخش عملی درس، درج خواهد شد.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه روش ها و مهارت های تبلیغ در حج و زیارت
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- روش سخنرانی دینی: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
- روش های تبلیغ و سخنرانی: حجت الاسلام احمد صادقی اردستانی، بوستان کتاب قم.
- تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی: حجت الاسلام محسن خندان، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- شرایط موفقیت تبلیغ: حجت الاسلام محمدرضا ناجی، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- ارتباطات متقاعدگرایانه و تبلیغ: محمدعلی حکیم آرا، سمت.
- قرآن و تبلیغ: حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، مرکز درس هایی از قرآن.
- پژوهشی درباره تبلیغ: حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی رهبر، بوستان کتاب قم.

۳. منابع فرعی:

- تبلیغات از دیدگاه امام خمینی (ره): رسول سعادت مند، انتشارات تسنیم.
- مدیریت تبلیغ در سفرهای زیارتی: حجت الاسلام حجت الله بیات، مشعر.
- مبانی تبلیغ: محمدحسین زورق، انتشارات صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.
- فن خطابه: آیت الله علی نظری منفرد، مرکز نشر هاجر.
- مشاوره از دیدگاه اسلام و روان شناسی: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، ذکری.
- مشاوره در آینه علم و دین: حجت الاسلام علی نقی فقیهی، نشر جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- مشاوره کاربردی: حجت الاسلام سید رضا شاکری، نشر هاجر.
- روش های اردوداری: حجت الاسلام صمد نظری، انتشارات حوزه علمیه قم.
- روش تدریس و کلاس داری تبلیغی: حجت الاسلام محمد اسماعیلی مبارکه، مرکز مدیریت حوزه علمیه قم.
- فن مناظره: حجت الاسلام والمسلمین محسن غروی و حمیده غروی، انتشارات دارالعلم.

- تبلیغ چهره به چهره در زیارت اربعین: حجت الاسلام والمسلمین حسین ملانوری، کمیته فرهنگی و آموزشی اربعین حسینی.
- شیوه پاسخ به پرسش های دینی: حجت الاسلام محمدعلی محمدی، انتشارات حوزه علمیه قم.

عنوان درس: مقتل شناسی و مقتل خوانی	شماره درس:
------------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		عملی	نظری	حضوری	غیرحضوری
		۰.۲۵	۱.۷۵	۸	۱۴

پیش نیاز: روش تبلیغ

هدف:

شناخت منابع و بررسی مقاتل معتبر ائمه اطهار(ع) و تسلط بر مقتل خوانی

سرفصل ها:

- ۱- کلیات (مفاهیم، پیشینه و ادوار، منبع شناسی)
- ۳- اصول، قواعد و شیوه های تاریخ نگاری مقاتل
- ۴- اعتبارسنجی مقاتل (معتبر و غیر معتبر)
- ۵- بررسی مقاتل معتبر بر اساس شیوه های نگارش آنها (تاریخی، روایی، تاریخی - روایی، رجالی، داستانی، جامع)
- ۶- خوانش مقاتل ائمه(ع) بر اساس مقاتل معتبر
- ۷- بایدهای مرتبه خوانی در کلام امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری

روش تدریس: نیمه حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: مقتل خوانی و رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ از مطالب بسته های الکترونیک به صورت حضوری برگزار می شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۳۰	۵۰

• آزمون عملی از مقتل خوانی انجام می شود.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامہ مقتل شناسی و مقتل خوانی
- بستہ الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- تاریخ قیام و مقتل جامع سیدالشہداء(ع): جمعی از تاریخ پژوهان زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین مہدی پیشوایی، مؤسسہ آموزشی و پژوهشی امام خمینی(رہ).
- منابع تاریخ اسلام: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، انصاریان.
- معرفی و نقد منابع عاشورا: حجت الاسلام سید عبداللہ حسینی، پژوهشگاہ علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی.
- دانشنامہ امام حسین(ع): آیت اللہ محمد محمدی ری شہری، دارالحدیث.

۳. منابع فرعی:

- نفس المہموم: شیخ عباس قمی
- مقتل الحسین(ع): ابی مخنف
- مقتل الحسین(ع): عبدالرزاق مقرر
- اللہوف: سید ابن طاووس
- مثیر الاحزان: ابن نما حلّی
- منتهی الآمال: شیخ عباس قمی
- محرق القلوب: ملا مہدی نراقی
- مقالات و رسالات تاریخی (دفتر دوم): حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، نشر علم.
- حماسہ حسینی: آیت اللہ شہید مرتضی مطہری، صدرا.
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه(ع): حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، نشر معارف.

عنوان درس: انتقال تجارب	شماره درس:
-------------------------	------------

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۰	۲۰	۰.۲۵	۰.۷۵	۱

پیش نیاز: روش تبلیغ

هدف:

توانمندسازی روحانیون و کارآمدی و اثربخشی برنامه‌های فرهنگی با بهره‌گیری از تجارب کارگزاران فرهنگی

سرفصل‌ها:

۱- قبل از سفر

- وظایف (آموزشی، فرهنگی، اجتماعی)
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، دفتر بعثه)
- تجارب آموزش و توجیه زائران

۲- هنگام سفر

- وظایف (آموزشی، فرهنگی، اجتماعی)
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، مدیر ثابت، مداحان، دیگر کاروان‌ها، نمایندگی بعثه، استفاده از ظرفیت‌ها، عتبه و خادمان، نیروهای امنیتی و مردم عراق)
- تجارب توجیهی و همراهی زائران (مبدأ، مسیرها، مرز و فرودگاه، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا)
- آسیب‌ها و امور غیرمترقبه (پوشش خادمان و زائران، بحران‌ها، مسائل اخلاقی، عزاداری، اماکن غیر مستند، فضای مجازی، نماز و قرآن و زیارت، تفرقه و...)

۳- بعد از سفر

- وظایف
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، دفتر بعثه)
- ثبت تجارب و آزموده‌ها و ارائه پیشنهادها

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۰	۴۰	۶۰

ملاحظات شیوه ارزشیابی: آزمون عملی به معنای حضور فراگیر در یکی از کاروان‌ها با معرفی دفتر منطقه‌ای بعثه و ثبت گزارش و اخذ تأیید از روحانی کاروان است.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه انتقال تجارب
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آزموده‌های عتبات عالیات: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
- وظایف و تجارب روحانیون کاروان‌ها: حجت‌الاسلام والمسلمین سید عبدالفتاح نواب، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت (جزوه)

عنوان درس: مزارها و زیارت‌نامه‌ها	شماره درس:
-----------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۰	۸

پیش‌نیاز: آداب و اسرار زیارت

هدف:

شناخت، بررسی و تحلیل منابع و محتوای زیارت‌نامه‌ها، مزارها و زیارتگاه‌ها

سرفصل‌ها:

۱- مزارشناسی

- مفهوم‌شناسی (مزار، مزارنامه، مزارشناسی، تذکره، نسب، رجال و...)
- ضرورت و اهداف
- اصول و قواعد
- علوم مرتبط (رجال، انساب، اماکن و...)
- مزارنامه‌نویسی و تذکره‌نویسی در شیعه و اهل تسنن (به ترتیب زمان تألیف و اعتبارسنجی آنها)
- کتاب‌شناسی و منبع‌شناسی
- کارکردهای مزارات (معنوی، تربیتی، تاریخی، فرهنگی و اجتماعی، اقتصادی، تمدنی و...)

۲- زیارت‌نامه

- مفهوم‌شناسی (زیارت‌نامه، دعا، مناجات و...)
- ضرورت و اهداف
- انواع زیارت‌نامه (مأثور و غیر مأثور) و اعتبار آنها
- معرفی زیارت‌نامه‌های مأثور
- ساختارشناسی، اعتبارسنجی و متن‌شناسی زیارت‌نامه‌ها
- تحلیل محتوا و پیام‌های زیارت‌نامه‌ها (سلام و لعن، تعلیم معارف دینی و الهی، بیان ارزش‌ها و ضدارزش‌ها، اعلام مواضع، شرایط تأثیرگذاری زیارت و...)
- پیوست‌های زیارت‌نامه‌ها (دعای علقمه، دعای عالیة المضامین و...)
- کتاب‌شناسی و منبع‌شناسی

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه منابع مزار و زیارت نامه ها
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- المزار: محمد بن مکی (شهید اول)
- المزار: شیخ مفید
- المزار الکبیر: ابو عبدالله محمد بن جعفر مشهدی
- کامل الزیارات: جعفر بن قولویه قمی
- تحفة الزائر: علامه محمدباقر مجلسی
- مصباح الزائر: سید بن طاووس

۳. منابع فرعی:

- فقه المزار فی احادیث الائمة الاطهار علیهم السلام: آیت الله جعفر سبحانی تبریزی، مشعر.
- موسوعة زیارات المعصومین: مؤسسه الامام الهادی.
- تحلیل محتوایی زیارتنامه ها با رویکرد اخلاقی - تربیتی، مجتبی حیدری، مشعر.
- بررسی نقش شیعیان در تدوین منابع مربوط به مزارات: محمد مهدی فقیه محمدی جلالی بحر العلوم (مقاله)

فصل چہارم:
دورہ بدو خدمت مداحان اعتاب مقدسہ

عناوین دروس دوره بدو خدمت مداحان اعتبار مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	اهداف
۱	احکام عمومی	۳	-	آشنایی با احکام شرعی مبتلا به در سفر اعتبار مقدسه
۲	معارف اسلامی	۲	-	آشنایی با معارف اسلامی و اصول اعتقادی شیعه بر اساس قرآن و حدیث
۳	جغرافیای جهان تشیع با تأکید بر عراق و جایگاه آن	۲	-	شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان تشیع با تأکید بر جایگاه عراق در جهان اسلام و تشیع
۴	شناخت سوریه و لبنان	۲	جغرافیای جهان تشیع	شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی و اماکن زیارتی سوریه و لبنان
	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۱ (امام علی(ع))	۱	-	شناخت زندگی و سیره امام علی(ع) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست محیطی با تأکید بر جنگ‌های آن حضرت در جمل، صفین، نهروان و ناظر به نهج البلاغه
۵	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۲	۲	تاریخ و سیره امامان(ع) مدفون در عراق ۱	شناخت زندگی و سیره معصومان(ع) (غیر از امام علی(ع)) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست محیطی
۶	آداب و اسرار زیارت	۱	-	شناخت آداب، آموزه‌ها و اسرار زیارت بر اساس قرآن و روایات
۷	اخلاق فردی و اجتماعی	۱	-	اعتلای معنوی فردی و اجتماعی فراگیران و تأثیر گذاری بر زائران بر پایه قرآن و عترت با تأکید بر اخلاق شغلی و حرفه‌ای
۸	مقتل شناسی و مقتل خوانی	۲	-	شناخت منابع و مقتل‌های معتبر ائمه اطهار(ع) و تسلط بر مقتل خوانی
۹	انتقال تجارب	۱	-	توانمندسازی مداحان و کارآمدی و اثربخشی برنامه‌های فرهنگی با بهره‌گیری از تجارب کارگزاران فرهنگی
۱۰	آشنایی با منابع مزار، زیارت‌های مأثور و مستند	۱	آداب و اسرار زیارت	شناخت، بررسی و تحلیل منابع و محتوای زیارت‌نامه‌ها، مزارها و زیارت‌نگاه‌ها
مجموع واحدهای آموزشی				۱۸ واحد

کارگاه‌های آموزشی دوره بدو خدمت مداحان ائتاب مقدسه

ردیف	عنوان کارگاه	موضوع	مدت	ملاحظات
۱	روش بیان احکام	- روش بیان احکام شرعی - مراحل آمادگی بیان احکام - بایدها و نبایدهای بیان احکام	نیم روز	بعد از گذراندن درس احکام عمومی
۲	اماکن تاریخی و مذهبی ائتاب مقدسه	- کربلا - نجف و کوفه - کاظمین و بغداد و مدائن - سامرا و بلد - سوریه و لبنان - پندها و عبرت‌ها - نرم افزارهای مرتبط - نقشه خوانی	۱ روز	
۳	مهارت‌های مداحی	- شعرخوانی (مدح، مولودی، نوحه و...) - مرثیه خوانی - آهنگ و الحان - توانایی تفهیم	۱ روز	
۴	مدیریت فرهنگی در زیارت	- مدیریت عمومی کاروان - مدیریت فرهنگی کاروان - مدیریت معنوی سفر	نیم روز	
۵	ساختار و قوانین	- ساختار و تشکیلات - قوانین و برنامه‌های بعثه و سازمان حج - امنیت سفر در عراق، سوریه و لبنان	نیم روز	
۶	مخاطب‌شناسی تبلیغی	- جامعه‌شناسی تبلیغ - روان‌شناسی تبلیغ	نیم روز	
۷	مهارت‌های ارتباطی	- ارتباط مؤثر - کاهش استرس	نیم روز	
۸	قرائت قرآن و ادعیه	- تجوید، صوت و لحن - قرائت ادعیه و زیارت - مناجات خوانی	۱ روز	
مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی		حدود ۶ روز		

عنوان درس: احکام عمومی شماره درس:

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۰	۴۸	۰	۳	۳

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با احکام شرعی مبتلا به در سفر اعتبار مقدسه

سرفصل ها:

۱. تقلید: شرایط مرجع تقلید، بقا بر تقلید میت، عدول، فتوا و احتیاط واجب (با تأکید بر تسهیل امر زائران)
۲. احکام طهارت: وضو، غسل، تیمم
۳. احکام نماز: واجبات نماز، نمازهای واجب و مستحب، نماز جماعت، نماز مسافر، اماکن تخیر، نماز قضا، مبطلات و شکایات نماز، صحت قرائت
۴. لقطه
۵. نذر: شرایط صحت، اجازه شوهر، کفاره.
۶. امر به معروف و نهی از منکر
۷. احکام روابط اجتماعی: روابط محرم و نامحرم، مزاحمت ها، نظم، اطاعت از سرگروه، مشورت، آداب معاشرت، حفظ آبروی مؤمنین
۸. احکام قرآن، مسجد، حرم و حسینیه
۹. احکام سفر و زیارت
۱۰. احکام عزاداری

روش تدریس: حضوری

ملاحظات ارائه: این درس برای مداحان دارای کد طلبگی، به صورت غیر حضوری (درس احکام عمومی دوره روحانیون اعتبار مقدسه) ارائه می شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه احکام عمومی

۲. منابع اصلی:

- تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)
- احکام فقهی مورد ابتلا در سفرهای زیارتی عتبات عالیات: حجت الاسلام والمسلمین منصور مظاهری، کمیته فرهنگی و آموزشی اربعین حسینی

۳. منابع فرعی:

- درس نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین استاد عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش
- احکام فقهی سفر زیارتی عتبات عالیات: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح زاده، مشعر

عنوان درس: معارف اسلامی	شماره درس:
-------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۳۲	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با معارف اسلامی و اصول اعتقادی شیعه بر اساس قرآن و حدیث

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- تعریف، موضوع و قلمرو
- معرفت‌شناسی و روش‌های شناخت
- نیاز بشر به دین

۲. خداشناسی

- راه‌های خداپایی و خداشناسی
- مراتب توحید (توحید در ذات، توحید در صفات)
- اقسام توحید (توحید افعالی، ربوبی، الوهی، عبادی)
- صفات الهی در قرآن و حدیث
- عدل الهی

۳. نبوت

- نبوت عامه (حقیقت و فلسفه نبوت، نیاز بشر به وحی و نبوت، عصمت، اعجاز)
- نبوت خاصه (بعث پیامبر اکرم، خاتمیت و پویایی اسلام)
 - قرآن (جایگاه قرآن، مصونیت از تحریف)

۴. امامت و ولایت

- حقیقت و فلسفه
- صفات و شایستگی‌های امام (عصمت، علم، افضلیت، کرامت)
- نصوص امامت
 - راه‌های تعیین امام (نصب الهی، بیعت، شورا، اجماع، اهل حل و عقد)
 - ولایت فقیه

۵. معاد

- حقیقت و فلسفه
- آثار و نتایج اعتقاد به معاد
- برزخ
- قیامت و شفاعت
- بهشت و دوزخ

۶. امر به معروف و نهی از منکر

۷. تولی و تبری

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد.

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه معارف اسلامی

۲. منابع اصلی:

- شیعه در اسلام: علامه سید محمدحسین طباطبایی، بوستان کتاب قم.
- اصول عقاید: حجت الاسلام محسن قرائتی، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن.
- اصول دین و احکام برای خانواده: حجت الاسلام شهید محمدجواد باهنر، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

۳. منبع فرعی:

- مجموعه معارف قرآن: آیت الله محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

عنوان درس: جغرافیای جهان تشیع با تأکید بر عراق
شماره درس:

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیرحضورى	حضورى	عملی	نظری	
۰	۳۲	۰	۲	۲

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان تشیع با تأکید بر عراق

سرفصل‌ها:

۱. جغرافیای فرهنگی شیعه (تاریخ، فرهنگ، علم، هنر و رسانه‌های گروهی، آیین‌ها و نمادهای مشترک)
۲. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی شیعه (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام‌های سیاسی، وضعیت نظامی)
۳. شیعه و چالش‌های پیش رو (داخلی، خارجی، همگرایی و واگرایی کشورهای شیعی)
۴. شیعه و تمدن اسلامی (نقش تشیع در احیای تمدن اسلامی، انقلاب اسلامی ایران، شیعه و جهانی شدن)
۵. شناخت عراق (جغرافیای انسانی، تاریخی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، مرجعیت و حوزه‌های علمیه)

روش تدریس: حضوری

ملاحظات تدریس: بحث شناخت عراق به میزان ۱ واحد تدریس شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه جغرافیای جهان تشیع با تأکید بر عراق

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، مشعر
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- تجدید حیات سیاسی اسلام از سید جمال‌الدین تا اخوان‌المسلمین: مجید خدوری، ترجمه: حمید احمدی، تهران: الهام.
- جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه در جهان اسلام: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، انصاریان.
- جغرافیای سیاسی کشورهای اسلامی: ابوالفضل عزتی، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- شناخت عراق: مدیریت آموزش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- ژئوپلیتیک شیعه، فرانسوا توال، نشر ویستار.
- درس‌نامه جغرافیای تشیع: تشیع در جهان معاصر: حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن نواب و سید مهدی طباطبایی، دانشگاه ادیان و مذاهب.

۳. منابع فرعی:

- کتاب‌های سبز وزارت امور خارجه (در موضوعات مورد بحث)
- جغرافیای خاورمیانه: محمدتقی رضویان، دانشگاه ملی ایران، تهران.
- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی: حسین قرچانلو، سمت.
- دانشنامه جهان اسلام: با نظارت غلامعلی حداد عادل، انتشارات بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- دور الشیعة فی تطور العراق السياسي الحديث: عبدالله فهد نفیسی، بیروت، دار المکة المکرمة.
- شیعه در حدیث دیگران: مهدی محقق، دائرة المعارف تشیع.

عنوان درس: شناخت سوریه و لبنان	شماره درس:
--------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱.۷۵	۰.۲۵	۳۶	۰

پیش‌نیاز: جغرافیای جهان تشیع

هدف:

شناخت جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی و اماکن زیارتی سوریه و لبنان

سرفصل‌ها:

۱. مشخصات جغرافیایی و تاریخی سوریه و لبنان
۲. جغرافیای فرهنگی و اجتماعی سوریه و لبنان
۳. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی سوریه و لبنان (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام سیاسی، جریان‌ها و احزاب، وضعیت نظامی، روابط با جمهوری اسلامی ایران)
۴. وضعیت دینی و مذهبی سوریه و لبنان
۵. سوریه، لبنان و مقاومت اسلامی (نقش جمهوری اسلامی ایران در دفاع از مردم سوریه و لبنان در مقابل فتنه داعش و اهداف فرامنطقه‌ای آن)
۶. سوریه و چالش‌های پیش رو (داخلی، خارجی، همگرایی و واگرایی)
۷. اهل‌بیت (ع) و اصحاب (حضرت زینب (س)، حضرت رقیه (س)، بلال حبشی، عمار یاسر، اویس قرنی، حجرین عدی)
۸. اماکن مذهبی سوریه و لبنان

روش تدریس: حضوری

ملاحظات تدریس:

۱. مباحث «سوریه و مقاومت اسلامی، سوریه و چالش‌های پیش رو، اهل‌بیت (ع) و اصحاب، اماکن مذهبی سوریه و لبنان» به میزان ۱ واحد درسی تدریس شود.
۲. مبحث «اماکن مذهبی سوریه و لبنان» به همراه استفاده از نرم‌افزارهای اختصاصی آن طی ۶ جلسه ارائه شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۲۰	۶۰

توضیح: آزمون عملی فراگیران بر اساس کار با نرم افزار خواهد بود.

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه شناخت سوریه و لبنان

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، شعر
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- کتاب سبز سوریه و لبنان: انتشارات وزارت امور خارجه.
- آشنایی با سوریه و لبنان: حمیدرضا کفاش، ناشران: برین و عابد.
- سیاست و حکومت در سوریه: محمدعلی امامی، انتشارات وزارت امور خارجه.
- شناخت اماکن زیارتی سیاحتی سوریه: علی اصغر قائدان، شعر.
- شام، سرزمین خاطره‌ها: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، بهار دلها.
- سوریه در بحران: مجید جعفری، آبارون.
- کنکاشی در تحولات سوریه ریشه‌ها، بازیگران و پیامدها: روح الله قاسمیان، دانشگاه تمدن ساز.

۳. منابع فرعی:

- چالش سنت و مدرنیته در لبنان و سوریه: محمدعلی میرعلی، بوستان کتاب قم.
- ظرفیت‌ها و چالش‌های تقریب مذاهب اسلامی در لبنان: مجید شاکر سلماسی، نشر ادیان.
- الاخوان المسلمون فی سوريا: جمعی از نویسندگان، انتشارات مسبار، ۲۰۱۱.
- داعش در سوریه، پیشینه و روندها: اردوان احمدی، انتشارات سیادت.
- لبنان، تاریخچه و احزاب مسیحی: میرمسعود حسینیان، نیستان.

عنوان درس: تاریخ وسیره امامان(ع) مدفون در عراق ۱ (امام علی(ع)) شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۰	۸

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت زندگی و سیره امام علی(ع) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست محیطی با تأکید بر جنگ های آن حضرت در جمل، صفین، نهروان و ناظر به نهج البلاغه

سرفصل ها:

۱. تاریخ زندگی امام علی(ع):

- ولادت
- عصر رسالت
- عصر خلفا
- عصر خلافت حضرت علی(ع)
- جنگ های جمل، صفین و نهروان
- اصحاب
- نهج البلاغه
- شهادت

۲. سیره امام علی(ع):

- مبانی و روش استنباط سیره
- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست محیطی

۳. فضایل و مناقب امام علی(ع)

روش تدریس: غیرحضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه ای) و بسته های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه تاریخ و سیره امامان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- سیره پیشوایان دین: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- انسان ۲۵۰ ساله: آیت الله سید علی خامنه ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

۳. منابع فرعی:

- موسوعة سيرة أهل البيت(ع): شیخ باقر شریف قرشی، نشر معروف.
- اعلام الهدایة: مجمع جهانی اهل بیت(ع)
- سیری در نهج البلاغه: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- حیات و سیره امامان(ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- أهل البيت تنوع أدوار ووحدة هدف: آیت الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام القری.
- الصحيح من سيرة الامام علی(ع): علامه سید جعفر مرتضی، مرکز نشر و ترجمه آثار علامه سید جعفر مرتضی عاملی.
- موسوعة التاريخ الاسلامی: آیت الله محمدهادی یوسفی غروی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)
- سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت(ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- درآمدی بر سیره اهل بیت(ع): حسین عبدالمحمیدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص).
- تاریخ امامان شیعه: حجت الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.

عنوان درس: تاریخ و سیره امامان (ع) مدفون در عراق ۲	شماره درس:
--	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۰	۱۶

پیش‌نیاز: تاریخ و سیره امامان (ع) مدفون در عراق ۱

هدف:

شناخت زندگی و سیره معصومان (ع) مدفون در عراق (غیر از امام علی (ع)) در ابعاد فردی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی و زیست‌محیطی

سرفصل‌ها:

۱. تاریخ زندگی امامان:

- امام حسین (ع): ولادت، در دوران پیامبر و امام علی و امام حسن (ع)، مواضع و اقدامات، قیام عاشورا و پیامدهای آن، اهل‌بیت (ع) و اصحاب، شهادت، اربعین
- امام کاظم (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، دوره‌های حبس امام، تداوم و تقویت نهاد و کالت، امام و قیام شهید فخر، فرزندان و یاران، شهادت
- امام جواد (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، مناظرات و جایگاه علمی و فرهنگی امام، ایجاد شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی امام با جامعه شیعی (و کلا، راویان و فقیهان)، فرزندان و یاران، شهادت
- امام هادی (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی به‌ویژه غالیان و مواضع امام، گسترش شبکه ارتباطی امام با جامعه شیعی (و کلا، راویان و فقیهان)، زیارت جامعه (یکی از تراث امام)، فرزندان و یاران، شهادت
- امام عسکری (ع): ولادت، ویژگی‌های خاص دوران امام، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، تداوم شبکه ارتباط امام با جامعه شیعی (و کلا، راویان و فقیهان)، زمینه‌سازی ورود به عصر غیبت، شهادت

- امام مهدی (عج): ولادت، نرجس خاتون و حکیمه خاتون، تشرف برخی از شیعیان، شرایط اجتماعی و سیاسی آن دوره و زمینه‌های غیبت، غیبت صغری، نواب اربعه، غیبت کبری، تداوم شبکه ارتباط امام با جامعه شیعی (نیابت عامه فقها)

۲. سیره معصومان(ع):

- مبانی و روش استنباط سیره
- سیره فردی، معنوی و عبادی، خانوادگی، سیاسی - نظامی و مدیریتی، فرهنگی - تبلیغی و تمدنی، اقتصادی، معاشرتی، زیست محیطی

۳. فضایل و مناقب معصومان(ع) مدفون در عراق

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

۱. کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۲ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۲ ساعت ارائه می‌شود.
۲. تاریخ و سیره هر یک از ائمه(ع) در این درس، از لحاظ حجم و پرداخت مطلب، به طور یکسان ارائه شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه تاریخ و سیره امامان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- سیره پیشوایان دین: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- انسان ۲۵۰ ساله: آیت الله سید علی خامنه‌ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

۳. منابع فرعی:

- موسوعة سيرة أهل البيت(ع): شیخ باقر شریف قرشی، نشر معروف.
- اعلام الهدایة: مجمع جهانی اهل بیت(ع)
- دانشنامه امام حسین(ع): آیت الله محمد محمدی ری شهری، دارالحدیث.
- حیات و سیره امامان(ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- تاریخ امامان شیعه: حجت الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.
- أهل البيت تنوع أوار ووحدة هدف: آیت الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام القری.
- سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت(ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- درآمدی بر سیره اهل بیت(ع): حسین عبدالمحمدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی(ص).
- تاریخ قیام و مقتل جامع سیدالشهدا(ع): جمعی از تاریخ پژوهان زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام کاظم(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام جواد(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام هادی(ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- سازمان وکالت و نقش آن در عصر ائمه(ع): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- نگاهی به زندگانی سیاسی امام جواد(ع): علامه جعفر مرتضی عاملی، دفتر انتشارات اسلامی.
- تاریخ عصر غیبت: نگاهی تحلیلی به عصر غیبت امام دوازدهم(عج): حجت الاسلام والمسلمین سید مسعود پورسیدآقایی، آینده روشن.
- موسوعة التاريخ الاسلامی: آیت الله محمدهادی یوسفی غروی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)
- حماسه حسینی: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.

عنوان درس: آداب و اسرار زیارت	شماره درس:
-------------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۱۶	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت آداب، آموزه‌ها و اسرار زیارت بر اساس قرآن و روایات

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم‌شناسی، فرهنگ زیارت، فلسفه و اهداف، فواید و نتایج، منبع‌شناسی)
۲. زیارت در اندیشه شیعه (سیره معصومان(ع)، بزرگان دین، امام راحل(ره) و مقام معظم رهبری)
۳. شناخت متون زیارتی (مأثوره، غیر مأثوره)
۴. آداب زیارت
۵. اسرار و کارکردهای زیارت (اخلاقی - تربیتی، عرفانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی)
۶. آسیب‌شناسی (عزاداری، خرافات، تحریفات، شبهات)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان‌جلسات	عملی	کتابی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه آداب و اسرار زیارت

۲. منابع اصلی:

- فلسفه زیارت و آیین آن: حجت الاسلام والمسلمین مرتضی واعظ جوادی، اسراء
- فلسفه زیارت: آیت الله احمد عابدی، قم: زائر.
- بیاید اینگونه زیارت کنیم: حجت الاسلام روح الله شفیعیان، مؤسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام.
- زیارت: حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی، مشعر.

۳. منابع فرعی:

- مفاتیح الجنان: شیخ عباس قمی
- کامل الزیارات: ابن قولویه قمی
- شفاء السقام فی زیارة خیر الانام: سبکی شافعی
- ثواب الاعمال و عقاب الاعمال: شیخ صدوق
- وسیلة المحیین الی زیارة المقربین: فارس الحسون
- محجة البيضاء: ملامحسن فیض کاشانی

عنوان درس: اخلاق فردی و اجتماعی	شماره درس:
---------------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۱۶	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

اعتلای معنوی فردی و اجتماعی فراگیران و تأثیرگذاری بر زائران بر پایه قرآن و عترت با تأکید بر اخلاق شغنی و حرفه‌ای

سرفصل‌ها:

۱- اخلاق فردی

- خودتقویتی (بازنگری، عزم، توبه، مشارطه، مراقبه، محاسبه)
- الگوپذیری با تأکید بر سیره پیامبر(ص) و امامان
- پرورش ایمان (عبادت، ذکر، نیایش، توسل)
- تخلق به صفات عالی اخلاقی (اخلاص، خضوع، حیا، مشورت، مسئولیت‌پذیری، زهد، توکل)

۲- اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای

- ادب حضور (انضباط و وقت‌شناسی، تواضع، آراستگی، نشاط و گشاده‌روئی، رعایت حق‌الناس)
- تکریم هم‌سفران (اکرام و احترام، سلام کردن، حمل به صحت، تغافل و تجاهل، عفو، مسئولیت‌دادن، صبر، حلم، انصاف، عفت کلام، پرهیز از غیبت و تهمت)
- تعامل و ارتباط (شرکت در فعالیت‌های گروهی، آموزش عملی (غیرزبانی)، سادگی در زندگی و رفتار، کمک به دیگران به‌خصوص افراد بیمار و آسیب‌پذیر، عیادت بیماران، برخورد صمیمی و عاطفی)
- سالم‌سازی محیط (امر به معروف، نهی از منکر، تغییر موقعیت، ترک جلسه، انذار و تبشیر و...)
- تقویت باورهای دینی (توجه خاص به برنامه‌های معنوی درون کاروان)

۳- آسیب‌های اخلاقی

- متخلق نبودن
- عوامل ناسازگاری و تنش‌زا
- رذایل اخلاقی

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه اخلاق فردی و اجتماعی

۲. منابع اصلی:

- نقطه های آغاز در اخلاق عملی: آیت الله محمد رضا مهدوی کنی، دانشگاه امام صادق (ع)
- اخلاق معاشرت: حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.

۳. منابع فرعی:

- شرح چهل حدیث (اربعین حدیث): امام خمینی (ره)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
- درآمدی بر نظام تربیتی اسلام: حجت الاسلام والمسلمین محمد علی حاجی ده آبادی، نشر مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- تعلیم و تربیت در اسلام: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- انسان در قرآن: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- خودشناسی برای خودسازی: آیت الله محمد تقی مصباح یزدی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- معراج السعادة: ملا احمد فاضل نراقی
- سنن النبی (ص): علامه سید محمد حسین طباطبایی، پیام آزادی.
- خودسازی (تزکیه و تهذیب نفس): آیت الله ابراهیم امینی، انتشارات شفق.
- گفتارهای اخلاقی و اجتماعی: آیت الله ابراهیم امینی، بوستان کتاب قم.

عنوان درس: مقتل شناسی و مقتل خوانی	شماره درس:
------------------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۲	۱.۷۵	۰.۲۵	۳۶	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت منابع و مقتل های معتبر ائمه اطهار(ع) و تسلط بر مقتل خوانی

سرفصل ها:

- ۱- کلیات (مفاهیم، پیشینه و ادوار، منبع شناسی)
- ۲- اصول، قواعد و شیوه های تاریخ نگاری مقاتل
- ۳- اعتبارسنجی مقاتل (معتبر و غیر معتبر)
- ۴- بررسی مقاتل معتبر بر اساس شیوه های نگارش آنها (تاریخی، روایی، تاریخی - روایی، رجالی، داستانی، جامع)
- ۵- خوانش مقاتل ائمه(ع) بر اساس مقاتل معتبر
- ۶- بایدهای مرثیه خوانی در کلام امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۳۰	۵۰

• آزمون عملی از مقتل خوانی انجام می شود.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه مقتل شناسی و مقتل خوانی

۲. منابع اصلی:

- تاریخ قیام و مقتل جامع سیدالشهدا(ع): جمعی از تاریخ پژوهان زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- منابع تاریخ اسلام: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، انصاریان.
- معرفی و نقد منابع عاشورا: حجت الاسلام سید عبدالله حسینی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی.
- دانشنامه امام حسین (ع): آیت الله محمد محمدی ری شهری، دارالحدیث.

۳. منابع فرعی:

- مقتل الحسین(ع): ابی مخنف
- مقتل الحسین (ع): عبدالرزاق مفرم
- اللهوف: سید ابن طاووس
- مثير الاحزان: ابن نما حللی
- منتهی الآمال: شیخ عباس قمی
- مقالات و رسالات تاریخی (دفتر دوم): حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، نشر علم.
- حماسه حسینی: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- منتهی الآمال: شیخ عباس قمی
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه(ع): حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، نشر معارف.
- محرق القلوب: ملا مهدی نراقی

عنوان درس: انتقال تجارب	شماره درس:
-------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیر حضوری
		۰.۷۵	۰.۲۵	۲۰	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

توانمندسازی مداحان و کارآمدی و اثربخشی برنامه‌های فرهنگی با بهره‌گیری از تجارب کارگزاران فرهنگی

سرفصل‌ها:

۱- قبل از سفر

- وظایف (آموزشی، فرهنگی، اجتماعی)
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، دفتر بعثه)
- تجارب آموزش و توجیه زائران

۲- هنگام سفر

- وظایف (آموزشی، فرهنگی، اجتماعی)
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، مدیر ثابت، روحانیون، مداحان، دیگر کاروان‌ها، نمایندگی بعثه، استفاده از ظرفیت‌ها، عتبه و خادمان، نیروهای امنیتی و مردم عراق)
- تجارب توجیهی و همراهی زائران (مبدأ، مسیرها، مرز و فرودگاه، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا)
- آسیب‌ها و امور غیرمترقبه (پوشش خادمان و زائران، بحران‌ها، مسائل اخلاقی، اماکن غیر مستند، فضای مجازی، نماز و قرآن و زیارت، تفرقه، پاسخگویی به زائران و...)
- عزاداری (رعایت شئون، روضه‌های غیر مستند، روش‌های نادرست)

۳- بعد از سفر

- وظایف
- رابطه‌ها و تعاملات (مدیر کاروان، زائران، دفتر بعثه)
- ثبت تجارب و آزموده‌ها و ارائه پیشنهادها

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۰	۴۰	۶۰

ملاحظات ارزشیابی: آزمون عملی به معنای حضور فراگیر در یکی از کاروان‌ها و ثبت گزارش و اخذ تأیید از خادم فرهنگی کاروان است.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد.

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه انتقال تجارب

۲. منابع اصلی:

- آموزه‌های عتبات عالیات: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
- وظایف و تجارب روحانیون کاروان‌ها: حجت‌الاسلام والمسلمین سید عبدالفتاح نواب، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت (جزوه)

عنوان درس: مزارها و زیارت‌نامه‌ها	شماره درس:
-----------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش
۱		نظری	عملی	حضوری
		۱	۰	۸
				غیرحضوری

پیش‌نیاز: آداب و اسرار زیارت

هدف:

شناخت، بررسی و تحلیل منابع و محتوای زیارت‌نامه‌ها، مزارها و زیارتگاه‌ها

سرفصل‌ها:

۱- مزارشناسی

- مفهوم‌شناسی (مزار، مزارنامه، مزارشناسی، تذکره، نسب، رجال و...)
- ضرورت و اهداف
- اصول و قواعد
- علوم مرتبط (رجال، انساب، اماکن و...)
- مزارنامه‌نویسی و تذکره‌نویسی در شیعه و اهل تسنن (به ترتیب زمان تألیف و اعتبارسنجی آنها)
- کتاب‌شناسی و منبع‌شناسی
- کارکردهای مزارات (معنوی، تربیتی، تاریخی، فرهنگی و اجتماعی، اقتصادی، تمدنی و...)

۲- زیارت‌نامه

- مفهوم‌شناسی (زیارت‌نامه، دعا، مناجات و...)
- ضرورت و اهداف
- انواع زیارت‌نامه (مأثور و غیر مأثور) و اعتبار آنها
- معرفی زیارت‌نامه‌های مأثور
- ساختارشناسی، اعتبارسنجی و متن‌شناسی زیارت‌نامه‌ها
- تحلیل محتوا و پیام‌های زیارت‌نامه‌ها (سلام و لعن، تعلیم معارف دینی و الهی، بیان ارزش‌ها و ضدا ارزش‌ها، اعلام مواضع، شرایط تأثیرگذاری زیارت و...)
- پیوست‌های زیارت‌نامه‌ها (دعای علقمه، دعای عالیة المضامین و...)
- کتاب‌شناسی و منبع‌شناسی

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه منابع مزار و زیارت نامه ها
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- المزار: محمد بن مکی (شهید اول)
- المزار: شیخ مفید
- المزار الکبیر: ابو عبدالله محمد بن جعفر مشهدی
- کامل الزیارات: جعفر بن قولویه قمی
- تحفة الزائر: علامه محمدباقر مجلسی
- مصباح الزائر: سید بن طاووس

۳. منابع فرعی:

- فقه المزار فی احادیث الائمة الاطهار علیهم السلام: آیت الله جعفر سبحانی تبریزی، مشعر.
- موسوعة زیارات المعصومین: مؤسسه الامام الهادی.
- تحلیل محتوایی زیارتنامه ها با رویکرد اخلاقی - تربیتی، مجتبی حیدری، مشعر.
- بررسی نقش شیعیان در تدوین منابع مربوط به مزارات: محمد مهدی فقیه محمدی جلالی بحر العلوم (مقاله)

عناوین دروس دوره بدو خدمت راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	شیوه ارائه	اهداف
۱	احکام عمومی	۱	-	غیر حضوری	آشنایی با احکام شرعی مبتلا به در سفرهای زیارتی
۲	حج و زیارت در اندیشه امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری	۱	-	حضوری	شناخت و تحلیل فلسفه، جایگاه، ابعاد و کارکردهای حج و زیارت از دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری
۳	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	-	نیمه حضوری	بررسی و تحلیل ظهور و گسترش اسلام و شناخت زندگی و سیره پیامبر اعظم (ص) و عملکرد اصحاب
۴	تاریخ و سیره تحلیلی معصومان (ع)	۳	-	نیمه حضوری	شناخت زندگی و تبیین سیره عملی معصومان (ع) و عملکرد یاران
۵	جغرافیای جهان اسلام (سرزمین وحی و اعتاب مقدسه)	۳	-	نیمه حضوری	آشنایی با جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان اسلام با تأکید بر شناخت سرزمین وحی و اعتاب مقدسه
۶	اماکن تاریخی و مذهبی سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	۲	جغرافیای جهان اسلام	نیمه حضوری	شناخت و بررسی پیشینه و وضعیت فعلی اماکن مهم مذهبی و تاریخی سرزمین وحی و اعتاب مقدسه و پیامها و عبرت‌های مرتبط با این اماکن
۷	منبع شناسی محتوای روایتگری	۱	-	حضوری	شناخت منابع مهم و کتاب‌های مرجع در حوزه‌های تاریخ، سیره و مقاتل اهل بیت (ع) و اماکن اسلامی و نحوه استفاده از آنها
۸	ارتباطات و مخاطب‌شناسی	۱	-	حضوری	شناخت اصول، شیوه‌ها و مهارت‌های ارتباطات فرهنگی و توانمندسازی راویان در برقراری ارتباط و تعامل درست و مؤثر با مخاطبان
۹	اصول و شیوه‌های موفق روایتگری	۲	-	حضوری	توانمندسازی اثربخش فراگیران به منظور تسلط بر اهداف، اصول، شیوه‌های موفق روایتگری سستی و نوین
مجموع تعداد واحدهای آموزشی		۱۶ واحد			

کارگاه‌های آموزشی دوره بدو خدمت راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ردیف	عنوان کارگاه	موضوع	مدت	ملاحظات
۱	نرم افزارهای روایتگری	- نرم افزارها - ابزارها - محتوا	۲ روز	
۲	شیوه اجرای روایتگری	بر اساس شیوه‌های روایتگری بیان شده در کلاس	۱ روز	جهت ۱۵ نفر
۳	انتقال تجارب	- قبل، حین و پس از سفر	نیم روز	با هم اجرا شوند
۴	نقشه خوانی	- موقعیت جغرافیایی اماکن بر اساس نقشه - نقشه درونی هر مکان و موقعیت‌های شاخص درون اماکنی و پیرامونی - موقعیت جغرافیایی اماکن تخریب شده		
۵	مقتل خوانی	- بایدها و نبایدهای مرثیه خوانی در کلام امام(ره) و رهبر انقلاب - معرفی مقاتل معتبر - فنون مقتل خوانی - خوانش مقاتل ائمه(ع)	نیم روز	
۶	تولید محتوای روایتگری	- شناخت قالب‌های روایتگری و تولید محتوا - ملاحظات ارتباط محتوا و اجرای روایتگری - آشنایی با فیش تحقیق مناسب با روایتگری	۱ روز	
۷	قوانین و مقررات و امنیت سفر	- ساختار و تشکیلات - امنیت سفر - قوانین و برنامه‌های بعثه و سازمان حج - عربستان، عراق، سوریه و لبنان	نیم روز	
۸	مدیریت فرهنگی	- مدیریت عمومی کاروان - مدیریت فرهنگی کاروان - مدیریت معنوی سفر	نیم روز	
		مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی	۶ روز	

عنوان درس: احکام عمومی	شماره درس:
------------------------	------------------

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۸	۰	۰	۱	۱

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با احکام شرعی مبتلا به در سفرهای زیارتی

سرفصل ها:

۱. تقلید: شرایط مرجع تقلید، بقا بر تقلید میت، عدول، فتوا و احتیاط واجب (با تأکید بر تسهیل امر زائران)
۲. احکام طهارت: وضو، غسل، تیمم
۳. احکام بانوان: حیض، استحاضه و نفاس
۴. احکام نماز: واجبات نماز، نمازهای واجب و مستحب، نماز جماعت، نماز مسافر، اماکن تخییر، نماز قضا، مبطلات و شکایات نماز، صحت قرائت
۵. نماز در مکه و مدینه: سجده بر فرش، وقت نماز مغرب، اتصال، استداره، اقتدا به اهل سنت، نماز میت
۶. احکام روزه: روزه مسافر، نذر روزه، روزه در مدینه، اعتکاف
۷. خمس: خمس منفعت کسب، اموالی که خمس ندارد، مواردی که باید مصالحه شود، خمس فیش حج و عمره و سود آن، خمس و ابطال اعمال
۸. وصیت: موارد وجوب وصیت، موارد وصیت نامه، شرایط وصی.
۹. لقطه: لقطه غیر حرم، لقطه حرم.
۱۰. نذر: شرایط صحت، اجازه شوهر، کفاره.
۱۱. امر به معروف و نهی از منکر
۱۲. احکام روابط اجتماعی: روابط محرم و نامحرم، مزاحمت ها، نظم، اطاعت از سرگروه، مشورت، آداب معاشرت، حفظ آبروی مؤمنین
۱۳. احکام قرآن، مسجد، حرم و حسینیه
۱۴. احکام عزاداری

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)
 ملاحظات تدریس: کلاس برخط رفع اشکال به میزان ۲ ساعت (۲ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

سهم فعالیت علمی و پژوهشی			سهم آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. متون آموزشی:

- بسته الکترونیکی احکام شرعی مبتلا به

۲. منابع اصلی:

- تحریر الوسيلة: امام خمینی (ره)
- احکام فقهی مورد ابتلا در سفرهای زیارتی عتبات عالیات: حجت الاسلام والمسلمین منصور مظاهری، کمیته فرهنگی و آموزشی اربعین حسینی

۳. منابع فرعی:

- درس‌نامه فقه و مناسک: حجج اسلام و المسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش.
- درس‌نامه احکام مبتلی به حجاج: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح‌زاده، مدیریت آموزش.
- احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان: حجت الاسلام سید مسعود معصومی، بوستان کتاب.
- کتاب احکام فقهی سفر زیارتی عتبات، حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاح‌زاده، مشعر.
- کتاب احکام سفر عتبات عالیات، حجت الاسلام علیرضا محمدی‌نژاد، جامعه ایمانی مشعر.

عنوان درس: حج و زیارت در اندیشه امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری
شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۱۶	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت و تحلیل فلسفه، جایگاه، ابعاد و کارکردهای حج و زیارت از دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری

سرفصل ها:

۱. فلسفه حج و زیارت در اسلام (سیاسی، فرهنگی، اجتماعی)
۲. حج ابراهیمی (ویژگی و مختصات، اسرار و معارف، جامعیت)
۳. حج و زیارت و معنویت (نیازهای معنوی و روحی و نقش حج و زیارت در برآوردن آن نیاز، ابعاد عبادی حج و زیارت، عرفان اسلامی در حج و زیارت)
۴. کارکردهای فرهنگی حج و زیارت (تعالی انسانی، معرفت دینی، تربیت اسلامی (همزیستی، تعامل و مدارا، نظم، تعبد، جمع گرایی، هجرت، حیات طیبه امت اسلامی)، الگوهای فرهنگی، جلوه های هنری و زیباشناختی، تمدن اسلامی)
۵. کارکردهای سیاسی و اجتماعی حج و زیارت (سبک زندگی در جامعه اسلامی، الگوسازی فردی و اجتماعی، مدنیت اسلامی، ارتباطات اجتماعی - فرهنگی)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتابی
			۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایتبرد

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه حج و زیارت در اندیشه امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری

۲. منابع اصلی:

- صحیفه حج: امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، مشعر.
- حج در اندیشه اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسگر، مشعر.
- ابعاد سیاسی - اجتماعی حج، حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی رهبر، مشعر.
- حج در اندیشه حضرت امام رحمه الله و مقام معظم رهبری، حجت الاسلام عبدالناصر خلیلی، مشعر

۳. منابع فرعی:

- حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی قدس سره، حجت الاسلام محسن محمدی، مشعر
- حج در اندیشه سیاسی اجتماعی مقام معظم رهبری، جمعی از نویسندگان، مشعر.
- درآمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی (ره): محمدرضا دهشیری، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- مفاهیم اسلامی حج، ترجمه رضا ناظمیان، سازمان تبلیغات اسلامی.
- آموزه‌ها و آثار اجتماعی حج، حسین بافکار، مشعر.
- در راه برپائی حج ابراهیمی، مرحوم حجت الاسلام والمسلمین عباسعلی عمید زنجانی، مشعر
- با کاروان ابراهیم، حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مشعر
- جزوه حج در اندیشه امام (ره) و مقام معظم رهبری، حجت الاسلام حمید احمدی، معاونت فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری.

عنوان درس: تاریخ تحلیلی صدر اسلام
شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۸	۱۲

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

بررسی و تحلیل ظهور و گسترش اسلام و شناخت زندگی و سیره پیامبر اعظم (ص) و عملکرد اصحاب

سرفصل‌ها:

۱. تاریخ زندگی و سیره پیامبر اعظم (ص) پیش از هجرت
 - تاریخ زندگی و اخلاق و منش شخصی پیامبر (ص)
 - روش پیامبر (ص) در دعوت و رسالت
 - ✓ مرحله اول: از آغاز تا سال سوم بعثت (دعوت فردی و محدود، روش دعوت، اسلام آوردندگان، واکنش‌های جامعه)
 - ✓ مرحله دوم: از سال سوم تا سال ششم بعثت (شروع دعوت عمومی، تحول روشی و محتوایی دعوت، روش‌های مبارزه فریش، استراتژی و تاکتیک‌های پیامبر اعظم (ص))
 - ✓ مرحله سوم: از سال ششم تا سال دهم بعثت (هجرت به حبشه، تحریم بنی‌هاشم و ماجرای شعب)
 - ✓ مرحله چهارم: از سال دهم بعثت تا هجرت (آشنایی با اهالی یثرب و بیعت‌های دوگانه، هجرت به مدینه)
 - زمینه‌ها و موانع گسترش اسلام در مکه
۲. تاریخ زندگی و سیره پیامبر پس از هجرت
 - اهمیت، عوامل و چگونگی هجرت
 - سیره فرهنگی، اجتماعی، تربیتی، نظامی و سیاسی پیامبر (ص) در مدینه
 - ✓ طراحی مبانی حکومت اسلامی در مدینه (بنای مسجد، عقد اخوت، نماز جمعه، بیعت، پیمان‌نامه عمومی، پیمان مؤاخات، تغییر قبله، روابط امت با پیامبر (ص))
 - ✓ شیوه‌های تبلیغی رسول خدا (ص)، علل و چگونگی مخالفت فریش و اقدامات متقابل آن حضرت (ص)

۳. سیره فردی و اجتماعی پیامبر اعظم (ص) در حج و زیارت
۴. جریان شناسی گروه‌های موجود در شبه جزیره به‌ویژه در آخرین سال‌های حیات پیامبر اعظم (ص) با تکیه بر گزارش‌های قرآنی (به‌ویژه سوره توبه)
۵. تمهیدات پیامبر اعظم (ص) برای مسئله جانشینی، جریان غدیر، بررسی دیدگاه‌ها و تلاش‌های مخالفان
۶. رحلت پیامبر اعظم (ص) و پیامدهای آن
۷. عملکرد اصحاب پیامبر اعظم (ص)

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضوری و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: جلسات حضوری به ارائه مختصر مباحث، رفع اشکال و انجام پرسش و پاسخ می‌پردازد.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. متون آموزشی:

- درس‌نامه تاریخ تحلیلی صدر اسلام
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- تاریخ تحلیلی صدر اسلام، دکتر محمد نصیری، دفتر نشر معارف
- تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری (ج ۱)، دفتر نشر معارف
- فروغ ابدیت، آیت‌الله جعفر سبحانی، بوستان کتاب
- تاریخ تحلیلی اسلام: دکتر سید جعفر شهیدی، انتشارات علمی و فرهنگی.
- تاریخ اسلام (جلد ۱): حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، دفتر نشر معارف.
- تاریخ سیاسی اسلام: حجت‌الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، دلیل ما.
- الصحیح من سیرة النبی الاعظم (ص): علامه سید جعفر مرتضی، نشر سحرگاهان.

- سیره رسول خدا (ص)، رسول جعفریان، انتشارات دلیل ما
- پیامبر، زین العابدین رهنما، انتشارات علمی و فرهنگی.
- پیامبر رحمت، حجت الاسلام والمسلمین سید صدرالدین بلاغی، حسینیه ارشاد.
- بامداد اسلام، دکتر عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیرکبیر.
- تاریخ اسلام، جمعی از نویسندگان، زیر نظر دکتر آئینه وند، دفتر نشر معارف.
- تاریخ تحلیلی و سیاسی اسلام (ج ۱)، علی اکبر حسینی، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- تاریخ صدر اسلام (عصر نبوت)، غلامحسین زرگری نژاد، نشر سمت.

۳. منابع فرعی:

- سیره ابن اسحاق
- سیره ابن هشام
- تاریخ طبری
- تاریخ یعقوبی
- انساب الاشراف، بلاذری
- مروج الذهب، مسعودی
- السیره النبویه الصحیحة، اکرم ضیاء العمری
- تاریخ پیامبر اسلام، ابوالقاسم گرجی و محمدابراهیم آیتی، انتشارات مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.
- جهان در عصر بعثت: حجج اسلام والمسلمین شهید محمدجواد باهنر و مرحوم علی اکبر هاشمی رفسنجانی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- محیط پیدایش اسلام، آیت الله شهید سید محمد بهشتی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- تاریخ اسلام، (پژوهش دانشگاه کمبریج) زیر نظر پی. ام. هولت، ترجمه احمد آرام، انتشارات امیرکبیر.

عنوان درس: تاریخ و سیره تحلیلی معصومان(ع)	شماره درس:
---	-----------------

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۱۶	۱۶	۰	۳	۳

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت زندگی و تبیین سیره عملی معصومان(ع) و عملکرد یاران

سرفصل ها:

۱. کلیات (مفاهیم: تاریخ، سیره، سنت، اهل بیت، امامت، خلافت، ولایت، صحابه و...، منبع شناسی)
۲. تصویر کلی از تاریخ معصومان(ع): دوره های تاریخی، استراتژی، راهبردها، اصول و مبانی فکری و مبارزاتی، مردم داری
۳. شناخت تحلیلی زندگانی اهل بیت(ع)
 - حضرت زهرا(س): تولد و دوره کودکی، ازدواج، همراهی با رسول خدا(ص) و امام علی(ع)، تقابل با غاصبان خلافت، مصحف فاطمه(س)، شهادت.
 - امام علی(ع): دوره های زندگی امام و همراهی با پیامبر(ص)، عصر خلفا، دوران حکومت، یاران، نهج البلاغه، شهادت.
 - امام حسن(ع): در دوره پیامبر(ص) و خلفا و امام علی(ع)، صلح (علل، زمینه ها و پیامدها)، یاران، شهادت.
 - امام حسین(ع): در دوران پیامبر(ص) و امام علی(ع) و امام حسن(ع)، قیام عاشورا (زمینه ها و آثار)، اهل بیت و یاران، اربعین.
 - امام سجاد(ع): شخصیت و ویژگی های خاص دوران امام، قیام کربلا و اسارت، مواضع و اقدامات (واقعه حره، قیام توأبین، قیام مختار، حاکمان زبیری و اموی)، صحیفه سجاده، فرزندان (امام باقر(ع)، زید بن علی و...)، یاران، شهادت.
 - امام باقر(ع): حضور در قیام کربلا و اسارت، ویژگی های سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوران امام، هویت بخشی به فقه و کلام شیعه، امام و جریان های فکری، فرزندان (امام صادق(ع)، علی بن محمد و...)، یاران، شهادت.

- امام صادق(ع): امام و حکومت (بنی امیه و بنی عباس)، امام و قیام‌ها (زید، نفس زکیه)، امام و علوم (فقه، حدیث، کلام، تفسیر، طب، نجوم، شیمی و...)، امام و جریان‌های فکری کلامی و فقهی (زیدیه، غالیان، اهل حدیث، معتزله، زنادقه، دهریون و...)، احیای مذهب تشیع، تأسیس نهاد وکالت، فرزندان (امام کاظم(ع)، علی بن جعفر و...)، یاران، شهادت.
- امام کاظم(ع): وضعیت سیاسی و اجتماعی دوران امام کاظم(ع) و تأثیر ایشان در جامعه اسلامی و شیعه، دوره‌های حبس، تداوم و تقویت نهاد وکالت، امام و قیام شهید فخر، فرزندان (امام رضا(ع)، حضرت معصومه(س)، ...)، یاران، شهادت.
- امام رضا(ع): امام و حکومت هارون و مأمون، ولایتعهدی و شرایط پذیرش (انگیزه‌ها، علل و پیامدها)، امام و مسائل فکری و فرهنگی (ترویج فرهنگ تشیع، مناظرات با پیروان ادیان)، امام و فرقه‌های شیعی (واقفیه، زیدیه، غالیان)، فرزندان (امام جواد(ع) و...)، یاران، شهادت.
- امام جواد(ع): شرایط اجتماعی فرهنگی و سیاسی دوران امام، امام و شیعیان (کودکی، اداره جامعه شیعه و غالیان، وکالت)، امام و مناظرات فقهی و کلامی، جایگاه علمی، فرزندان (امام هادی(ع)، موسی مبرقع)، یاران، شهادت.
- امام هادی(ع): امام و حکومت (انتقال به سامرا، مراقبت شدید)، امام و قیام‌ها (بابک خرم‌دین و...)، امام و جریان‌های فکری (غالیان و...)، شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)، زیارت جامعه کبیره، فرزندان (امام عسکری(ع)، سید محمد و...)، یاران، شهادت.
- امام حسن عسکری(ع): شرایط اجتماعی فرهنگی و سیاسی دوران امام، شخصیت امام و تأثیر در جامعه اسلامی و شیعی، نقش امام در تقویت و شکوفایی فرهنگ و معارف اسلامی، جریان‌های فکری و مذهبی و مواضع امام، امام و قیام‌ها (صاحب الزنج و...)، شبکه ارتباطات علمی، اجتماعی و سیاسی امام با جامعه شیعی (وکلا، راویان و فقیهان)، زمینه‌سازی ورود به عصر غیبت، فرزندان امام مهدی(ع)، یاران، شهادت.
- حضرت امام مهدی(عج) و دوران غیبت
- ✓ ولادت، نرجس خاتون و حکیمه خاتون، تشرف برخی از شیعیان، زمینه‌های غیبت و شرایط اجتماعی و سیاسی آن دوره، امام مهدی(عج) در منابع اهل تسنن و تشیع.
- ✓ دوران غیبت: وضعیت سیاسی و فرهنگی شیعه در دوران غیبت صغری، غیبت کبری، تداوم شبکه ارتباط امام با جامعه شیعی (نیابت خاصه، نیابت عامه فقها)، یاران، انتظارات امام(عج) از شیعیان.

۴. سیره معصومان(ع):

- سیره و روش های تبلیغی معصومان(ع): (دعوت و دفاع بر اساس منطق و استدلال، صراحت در بیان اهداف، برخورد منطقی با مخالفان، رعایت میدان فهم مخاطب، جاذبه و دافعه، توجه ویژه به نسل جوان، بهره گیری از وحی و کلام الهی، انتقادپذیری، مبارزه با انحرافات)
- سیره معصومان(ع) در حج و زیارت

روش تدریس: نیمه حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: بخش حضوری این درس به مبحث سیره معصومان(ع)، رفع اشکال و پرسش و پاسخ نسبت به بسته های الکترونیک خواهد پرداخت.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه تاریخ و سیره تحلیلی معصومان(ع)
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- انسان ۲۵۰ ساله: آیت الله سید علی خامنه ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- نقش ائمه(ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- موسوعة سیره أهل البيت(ع): شیخ باقر شریف قرشی، نشر معروف.
- سیره پیشوایان دین: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- سیری در سیره ائمه اطهار(ع): آیت الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.

- تاریخ اسلام (جلد ۲): حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، دفتر نشر معارف.
- تاریخ سیاسی اسلام: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، دلیل ما.

۳. منابع فرعی:

- اعلام الهدایة: مجمع جهانی اهل بیت (ع)
- سیره معصومان (ع)، محمدحسین واثقی راد، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- دانشنامه امام حسین (ع): آیت الله محمد محمدی ری شهری، دارالحدیث.
- سیری در نهج البلاغه: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- حیات و سیره امامان (ع): جمعی از نویسندگان، مدیریت آموزش.
- تاریخ امامان شیعه: حجت الاسلام حمید احمدی، دفتر نشر معارف.
- أهل البيت تنوع أدوار و وحدة هدف: آیت الله شهید محمدباقر صدر، مؤسسه ام القرى.
- سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) در تربیت فرزند: سید علی حسینی زاده، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- درآمدی بر سیره اهل بیت (ع): حسین عبدالمحمدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- الصحيح من سيرة الامام علی (ع): علامه سید جعفر مرتضی، مرکز نشر و ترجمه آثار علامه سید جعفر مرتضی عاملی.
- تاریخ قیام و مقتل جامع سیدالشهدا (ع): جمعی از تاریخ پژوهان زیر نظر حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام کاظم (ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام جواد (ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- مجموعه مقالات سیره و زمانه امام هادی (ع): مرکز مدیریت حوزه علمیه
- سازمان و کالت و نقش آن در عصر ائمه (ع): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- نگاهی به زندگانی سیاسی امام جواد (ع): علامه جعفر مرتضی عاملی، دفتر انتشارات اسلامی.

- تاریخ عصر غیبت: نگاهی تحلیلی به عصر غیبت امام دوازدهم (عج): حجت الاسلام والمسلمین سید مسعود پورسیدآقایی، آینده روشن.
- حماسه حسینی: آیت الله شهید مرتضی مطهری، صدرا.
- صلح امام حسن علیه السلام پرشکوه ترین نرمش قهرمانانه تاریخ، راضی آل یاسین، تهران: آسیا
- نقش امام سجاد (ع) در رهبری شیعه: حجت الاسلام محسن رنجبر، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره).
- صحیفه سجاده
- مجموعه مقالات همایش سبط النبی (ص) امام حسن مجتبی (ع)
- مجموعه مقالات همایش بین المللی امام سجاد (ع)
- الحیاة السیاسیة للإمام الحسن (ع): علامه سید جعفر مرتضی عاملی
- سیره اخلاقی و سبک زندگی حضرت زهرا (س): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، دفتر نشر معارف.
- آموزه های فرهنگی در سیره نظامی معصومان (ع): حجت الاسلام علی امین رستمی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- آموزه های معنوی در سیره نظامی معصومان (ع): حجت الاسلام علی امین رستمی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- تاریخ تحلیلی اسلام: دکتر سید جعفر شهیدی، انتشارات علمی و فرهنگی.
- دانشنامه فاطمی، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- مجموعه مقالات همایش سبک زندگی اهل بیت (ع)

عنوان درس: جغرافیای جهان اسلام (سرزمین وحی و اعتبار مقدسه) شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۳		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۳	۰	۱۶	۱۶

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با جغرافیای انسانی، فرهنگی و سیاسی معاصر جهان اسلام با تأکید بر شناخت سرزمین وحی و اعتبار مقدسه

سرفصل‌ها:

۱. جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیکی کشورهای اسلامی (موقعیت ژئوپلیتیکی، موقعیت نسبی، موقعیت ارتباطی و ترانزیتی، نظام‌های سیاسی، وضعیت نظامی، رابطه جهان اسلام و غرب)
۲. جهان اسلام و مقاومت اسلامی
۳. شناخت عربستان (جغرافیای انسانی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، شیعیان و مناطق شیعه‌نشین، موقعیت ژئوپلیتیکی)
۴. شناخت عراق (جغرافیای انسانی، تاریخی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، مرجعیت و حوزه‌های علمیه، موقعیت ژئوپلیتیکی)
۵. شناخت سوریه و لبنان (جغرافیای انسانی، تاریخی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، موقعیت ژئوپلیتیکی)
۶. شناخت ایران (جغرافیای انسانی، تاریخی، سیاسی و مذهبی، آداب و رسوم و فرهنگ، ساختار حکومتی، جریان‌ات سیاسی و مذهبی، مرجعیت و حوزه‌های علمیه، انقلاب اسلامی، موقعیت ژئوپلیتیکی)

روش تدریس: نیمه‌حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: بخش حضور این درس به نقشه‌خوانی جغرافیای جهان اسلام، مباحث روز، رفع اشکال، پرسش و پاسخ در خصوص بسته‌های الکترونیک اختصاص خواهد یافت.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه جغرافیای جهان اسلام
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با کشورهای اسلامی: جمعی از پژوهشگران، مشعر.
- تجدید حیات سیاسی اسلام از سید جمال الدین تا اخوان المسلمین: مجید خدّوری، ترجمه حمید احمدی، تهران: الهام.
- سرزمین اسلام، شناخت کشورهای اسلامی: غلامرضا گلی زواره، بوستان کتاب قم.
- سیر تحول جنبش های اسلامی: حمید احمدی، نشر دانشگاه امام صادق (ع).
- نهضت بیدارگری در جهان اسلام: محمدمهدی جعفری، انتشار فرهنگ.
- جغرافیای سیاسی کشورهای اسلامی: ابوالفضل عزتی، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- بیداری اسلامی: حجت الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مشعر.
- درس نامه جغرافیای تشیع: تشیع در جهان معاصر: حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالحسن نواب و سید مهدی طباطبایی، دانشگاه ادیان و مذاهب.
- درس نامه آشنایی با عربستان: حجت الاسلام علی محمدی آشنائی، مشعر.
- شناخت عراق: مدیریت آموزش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. (جزوه)
- مباحث سیاسی و اجتماعی ایران و عراق: مدیریت آموزش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت. (جزوه)
- شام، سرزمین خاطره ها: حجت الاسلام والمسلمین مهدی پیشوایی، بهار دل ها.

- کنکاشی در تحولات سوریه ریشه‌ها، بازیگران و پیامدها: روح‌الله قاسمیان، دانشگاه تمدن‌ساز.

۳. منابع فوری:

- کتاب‌های سبز وزارت امور خارجه (در موضوعات مرتبط)
- آشنایی با کشورهای اسلامی: احمد حاجی صادقان، مدیریت آموزش بعثه.
- جغرافیای خاورمیانه: محمدتقی رضویان، دانشگاه ملی ایران تهران.
- جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی: حسین قرچانلو، سمت.
- دانشنامه جهان اسلام: با نظارت غلامعلی حداد عادل، انتشارات بنیاد دائرةالمعارف اسلامی.
- آشنایی با کشورهای جنوب شرق آسیا: محمدرضا باقری، مشعر.
- ظرفیت‌ها و چالش‌های تقریب مذاهب اسلامی در لبنان: مجید شاکر سلماسی، نشر ادیان.
- الاخوان المسلمون فی سوریا: جمعی از نویسندگان، انتشارات مسبار، ۲۰۱۱.
- داعش در سوریه، پیشینه و روندها: اردوان احمدی، انتشارات سیادت.
- آشنایی با سوریه و لبنان: حمیدرضا کفاش، ناشران: برین و عابد.
- سیاست و حکومت در سوریه: محمدعلی امامی، انتشارات وزارت امور خارجه.
- سوریه در بحران: مجید جعفری، آبارون.

عنوان درس: اماکن تاریخی و مذهبی سرزمین وحی و اعتاب مقدسه	شماره درس:
--	------------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱.۵	۰.۵	۱۶	۱۲

پیش‌نیاز: جغرافیای جهان اسلام

هدف:

شناخت و بررسی پیشینه و وضعیت فعلی اماکن مهم مذهبی و تاریخی سرزمین وحی و اعتاب مقدسه، پیام‌ها و عبرت‌های مرتبط با این اماکن

سرفصل‌ها:

۱. سرزمین وحی

- مکه مکرمه: فضایل و جایگاه، کعبه و مسجدالحرام، آیات بینات در مسجدالحرام، مقام ابراهیم، حجرالاسود، حجر اسماعیل، چاه زمزم، صفا و مروه، عرفات، مشعرالحرام، منا، مساجد، اماکن و آثار مذهبی و تاریخی مکه
- مدینه منوره: فضایل و جایگاه، مسجدالنبی(ص)، روضه شریفه، بقیع و مدفونین در آن، مساجد، اماکن و آثار مذهبی و تاریخی مدینه، کوه‌ها، وادی‌ها و ثنایای مدینه

۲. عراق

- نجف اشرف و کوفه: فضایل و جایگاه، مرقد و بارگاه امام علی(ع)، آثار و اماکن حرم مطهر، مسجدهای مهم نجف (مسجد کوفه، مسجد سهله و...)، وادی‌السلام، مقبره عالمان و بزرگان دین، آثار تاریخی، آثار اسلامی و اماکن کوفه
- کربلا: فضایل و جایگاه، حرم مطهر امام حسین(ع)، مرقد حضرت ابوالفضل العباس(ع)، آثار و اماکن حرمین، مقبره‌ها و مزارات کربلا، اماکن و آثار تاریخی کربلا
- کاظمین و بغداد: فضایل و جایگاه، حرم کاظمین(ع)، مقبره علما در کاظمین و بغداد، زیارتگاه‌ها، مسجد براتنا، قبور نواب خاص امام زمان(عج)، ایوان کسری، آرامگاه سلمان فارسی و حذیفه بن یمان
- سامرا و بلد: فضایل و جایگاه، آستان عسکریین(ع) و سرداب مقدس، مسجدهای تاریخی سامرا، امامزاده سیدمحمد، اماکن و آثار تاریخی و مذهبی سامرا

۳. شامات

- سوریه: اهل بیت (ع) و یاران، حضرت زینب (س)، حضرت رقیه (س)، باب الصغیر، حجرین عدی، عمار یاسر، اویس قرنی، اماکن و آثار تاریخی و مذهبی
- لبنان: سیده خوله، مقبره شهدای مقاومت، مزار شهید سید عباس موسوی، نبی شیث، اماکن و آثار تاریخی و مذهبی

روش تدریس: نیمه حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: در این کلاسها استفاده از نرم افزارهای ویژه اماکن ضروری است. همچنین لازم است به نقشه خوانی اماکن نیز پرداخته شود. این موضوعات در کنار رفع اشکالات بسته های الکترونیک، در جلسات حضوری بحث شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۳۰	۵۰

- آزمون عملی این درس، با استفاده از نرم افزارهای ویژه اماکن و نقشه خوانی انجام خواهد شد.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیک، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه اماکن تاریخی و مذهبی
- بسته الکترونیک
- نرم افزارهای ویژه اماکن

۲. منابع اصلی:

- درس نامه اماکن مذهبی مکه و مدینه، علی اصغر قائدان، مشعر.
- شناخت اماکن زیارتی سیاحتی سوریه: علی اصغر قائدان، مشعر.
- آثار اسلامی مکه و مدینه، حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مشعر.

- مکه و مدینه، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، مشعر
- عتبات عالیات عراق، علی اصغر قائدان، مشعر

۳. منابع فرعی:

- حجاز در صدر اسلام، صالح احمد العلی، مشعر
- وفاء الوفاء بأخبار دار المصطفی (ص)، نورالدین علی بن احمد سمهودی.
- اطلس شیعه، رسول جعفریان، انتشارات سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
- اخبار مدینه، علی بن عبدالله سمهودی، مشعر
- مرآة الحرمین، ابراهیم رفعت پاشا، مشعر.
- اخبار المدينة النبویه، ابوزید نمیری.
- اخبار مکه، ابوالولید ازرقی.
- اخبار مکه، محمد بن اسحاق فاکهی
- اخبار مکه، احمد سباعی، مشعر.
- التاريخ القویم لمکه و بیت الله الکریم، عبدالرحمن محمد طاهر کردی.
- تحصیل المرام فی اخبار البيت الحرام و المشاعر العظام و مکه و حرم و ولائها الفخام، محمد بن احمد المالکی المکی (معروف به الصباغ).
- الحرم المکی الشریف، سید محمود غریفی بحرانی، انتشارات آستان مقدسه حضرت معصومه (س)
- معجم معالم الحجاز، عاتق بن غیث البلادی
- شفاء الغرام بأخبار البلد الحرام، محمد بن احمد فاسی، مشعر

عنوان درس: منبع‌شناسی محتوای روایتگری
شماره درس:

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۰.۵	۰.۵	۸	۸

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت منابع مهم و کتاب‌های مرجع در حوزه‌های تاریخ، سیره و مقاتل اهل‌بیت(ع) و اماکن اسلامی و نحوه استفاده از آنها

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مآخذشناسی، فهرست‌ها، دایرةالمعارف‌ها، کتابشناسی ائمه(ع))

۲. تاریخ، سیره و مقاتل معصومان(ع)

- سنت رسول‌الله(ص)

- سنت ائمه اطهار(ع)

- راه‌های دستیابی به سنت معصومان(ع) (راه‌های قطعی: خبر متواتر، خبر محضوف به قراین قطعی،

اجماع، سیره منشرعه؛ راه‌های غیر قطعی: خبر واحد)

- کتب مقاتل پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع)

۳. جوامع حدیثی شیعه (کتب اربعه، الوافی، بحارالانوار، وسایل الشیعة، جامع احادیث الشیعة، مستدرک

الوسائل)؛ پیدایش و تدوین، زندگانی مؤلفان، شروح، حواشی و تعلیقات

۴. جوامع حدیثی اهل سنت (صحاح ستة، مسند: احمد بن حنبل، موطأ: مالک، الجامع الصغیر: سیوطی، کنز العمال:

متقی هندی، التاج الجامع للاصول: منصور علی ناصف، مجمع الزوائد و منبع الفوائد: علی بن ابی‌بکر هیشمی،

جامع المسانید: محمد فؤاد عبدالباقی)؛ پیدایش و تدوین، زندگانی مؤلفان، شروح، حواشی و تعلیقات

۵. منابع غیر حدیثی

- طبقات و تراجم (طبقات ابن سعد، سیر الاعلام النبلا، مناقب ابن شهر آشوب و...)

- تاریخ کلامی (طبری، یعقوبی، المنتظم، تاریخ المدینة المنورة، تاریخ مکه، الشافی، تنزیه الامة و...)

- فرق و مذاهب (فرق الشیعة، مقالات الاسلامیین و...)

۶. منابع عام (تاریخ‌های عمومی، تاریخ‌های محلی، تاریخ‌های دودمانی، تراجم و رجال، طبقات‌نگاری و...) .
 ۷. منابع خاص (امامان شیعه، رجال شیعی، دولت‌های شیعی، مقاتل‌نویسی، مراکز شیعی، فرقه‌های شیعی، آثار و کتیبه‌ها)

۸. منابع روایتگری اهل بیت (ع) (روشی، محتوایی)

۹. نرم‌افزارهای جامع منابع

- مجموعه نرم‌افزارهای نور
- کتابخانه‌های مجازی
- نرم‌افزارهای روایتگری

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۳۰	۵۰

- آزمون عملی از چگونگی استفاده از منابع و نرم‌افزارها برگزار می‌شود.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس‌نامه منبع‌شناسی
- نرم‌افزارهای مرتبط

۲. منابع اصلی:

- آشنایی با بحارالانوار: بزرگ‌ترین دائرةالمعارف حدیث شیعه، آیت الله احمد عابدی، همایش بزرگداشت علامه مجلسی.
- آشنایی با جوامع حدیثی شیعه و اهل سنت، علی نصیری، انتشارات بین‌المللی المصطفی (ص)
- سیری در صحیحین: آیت‌الله محمدصادق نجمی، بوستان کتاب.
- جوامع حدیثی شیعه: هادی حجت، سمت.

- اصول الحدیث: آیت اللہ جعفر سبحانی، جامعہ مدرسین.
- سیری در مقتل نویسی و تاریخ نگاری عاشورا، حجت الاسلام محسن رنجبر، حوزه نمایندگی ولی فقیہ در امور حج و زیارت.

۳. منابع فرعی:

- کتب اربعہ (الکافی، من لایحضرہ الفقیہ، تذہیب الاحکام، الاستبصار فیما اختلف من الاخبار)
- صحاح ستہ (صحیح بخاری، صحیح مسلم، سنن نسائی، سنن ابی داود، سنن ابن ماجہ، سنن ترمذی)
- جامع احادیث الشیعہ: مرحوم آیت اللہ سید حسین بروجردی
- تفصیل وسایل الشیعہ: شیخ حر عاملی
- مناقب آل ابی طالب، ابن شهر آشوب
- الارشاد، شیخ مفید
- مقتل الحسین، ابی مخنف.
- مقتل الحسین، خوارزمی
- مقاتل الطالبین، ابوالفرج اصفہانی.
- فرق الشیعہ، نویختی.
- الوافی، ملامحسن فیض کاشانی.
- بحار الانوار، علامہ محمد باقر مجلسی.
- موطأ، مالک بن انس.
- مسند الإمام أحمد بن حنبل.
- جامع الصغیر، ابوبکر سیوطی.
- کنز العمال، متقی ہندی.
- جامع مسانید صحیح الإمام البخاری، محمد فؤاد عبد الباقی

عنوان درس: ارتباطات و مخاطب‌شناسی	شماره درس:
-----------------------------------	------------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۱۶	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت اصول، شیوه‌ها و مهارت‌های ارتباطات فرهنگی و توانمندسازی راویان در برقراری ارتباط و تعامل درست و مؤثر با مخاطبان

سرفصل‌ها:

۱. مبانی و کلیات (مفاهیم و واژگان، مدل‌های ارتباطی، نقش‌ها و کارکردهای ارتباطات)
۲. مهارت‌های تأثیرگذاری و تفاهم با دیگران
 - شیوه‌ها و مهارت‌های جذب و تأثیر بر دیگران
 - هدایت مخاطبان در جهت اهداف
 - شیوه درخواست کار و عمل از مخاطبان
 - روابط مؤثر با همراهان، خادمان و کارگزاران (توانایی گوش دادن و همدلی، متقاعدسازی دیگران، انواع و ابعاد اعتبار و کسب مشروعیت)
 - ۳. شیوه‌های ارتباطات و تعامل صحیح در کار گروهی
 - فواید و آثار تعامل و گفتگوی گروهی
 - خصوصیات رفتار، کنش‌ها و واکنش‌های افراد در جمع
 - افراد و نقش‌های سازنده و مخرب در جمع و گروه
۴. مخاطب‌شناسی و تبلیغ
 - ارتباط مخاطب با ارکان و اجزای تبلیغات
 - تقسیم‌بندی مخاطب
 - چهره‌شناسی افراد (چهره‌های مثبت، چهره‌های مزاحم، چهره‌های مخرب، چهره‌های تازه)
 - محیط‌های تبلیغ (جغرافیایی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، سازمانی)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. متون آموزشی:

- درس نامه ارتباطات و مخاطب شناسی

۲. منابع اصلی:

- ارتباطات انسانی، علی اکبر فرهنگی، نشر رسا.
- جامعه شناسی ارتباطات، باقر ساروخانی، انتشارات اطلاعات.
- تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی: حجت الاسلام محسن خندان، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- قرآن و تبلیغ: حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، مرکز درس هایی از قرآن.
- اسوه های قرآنی و شیوه های تبلیغ آن، مصطفی عباس مقدم، بوستان کتاب.
- شرایط موفقیت تبلیغ: حجت الاسلام محمدرضا ناجی، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی.
- اصول مخاطب شناسی تبلیغی، عبدالمجید صادقی، انتشارات زمزم هدایت
- اصول ارتباطات و مخاطب شناسی، جمعی از نویسندگان، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
- ارتباطات انسانی، مهدی محسنیان راد، انتشارات سمت.
- روان شناسی شخصیت از دیدگاه مکاتب، سیروس ایزدی، نشر دهخدا.
- اصول و تکنیک های برقراری ارتباط مؤثر با دیگران، قادر باستانی، گروه انتشاراتی قفوس.

۳. منابع فرعی:

- مهارت‌های اجتماعی در ارتباطات میان‌فردی، ترجمه مهرداد فیروز بخت، نشر رشد.
- مخاطب‌شناسی، دنیس مک کوایل، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
- ارتباطات و فرهنگ، آلفرد جی، انتشارات سمت.
- مدیریت فرهنگی، محمدعلی حاجی‌ده‌آبادی، انتشارات مرکز نشر هاجر
- روان‌شناسی سازگاری، ایرج والی‌پور، انتشارات وحید.

عنوان درس: اصول و شیوه‌های موفق روایتگری
شماره درس:

ساعات آموزش		نوع واحد		تعداد واحد
غیر حضوری	حضوری	عملی	نظری	
۰	۴۸	۱	۱	۲

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

توانمندسازی اثربخش فراگیران به منظور تسلط بر اهداف، اصول، شیوه‌های موفق روایتگری سنتی و نوین

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفاهیم و اصطلاحات، مهندسی تبلیغ و روایتگری، اصول، روش‌ها، قالب‌ها، ابزار، منابع)

۲. اهداف روایتگری

- ارائه اثرگذار و انتقال‌بلوغ، زیبا و هنرمندانه فرهنگ، ارزش‌ها، باورها، آرمان‌ها و عبرت‌ها
- پاسخگویی مناسب به سؤالات و پرسش‌ها
- نهادینه‌سازی و روزآمدسازی محتوا، روش‌ها و مهارت‌های روایتگری

۳. اقسام روایتگری

- از منظر تنوع قالب (چند رسانه‌ای، پرده‌خوانی و...)
- از منظر محتوا (روایت قرآنی، روایت روایی، روایت اخلاقی و عرفانی، روایت تحلیلی، روایت تاریخی، روایت ادبی و هنری، روایت عاطفی و احساسی، روایت تلفیقی و...)
- از منظر موضوعات (شخصیت‌محوری، پیام و معرفت‌محوری، مخاطب‌محوری، مکان‌محوری (مزار و زیارت‌نگاه)، زمان‌محوری و...)

۴. ویژگی‌ها و خصوصیات راوی

- درون‌مایه‌های اخلاقی (سعه‌صدر، حسن خلق، نشاط، اخلاص، خودسازی معنوی، زیست مؤمنانه و...)
- درون‌مایه‌های علمی (آشنایی با فرهنگ و معارف اسلام و اهل‌بیت(ع) و تشیع در حوزه‌های اعتقادی، تفسیری، حدیثی، تاریخ، آثار و اماکن تاریخی و مذهبی، روایتگری، آشنایی ویژه با معارف حج و زیارت، آشنایی با فرهنگ انقلاب اسلامی، آشنایی با کاروان‌ها و زائران)

- شناخت اصول، روش‌ها و مهارت‌های تبلیغ و روایتگری (جامعه‌شناختی، روان‌شناختی، مدیریتی، ارتباطی، مخاطب‌شناسی، محیط‌شناسی به‌ویژه روش‌های روایتگری، فرهنگی، هنری، ادبی)
- ۵. مدیریت و انتقال شیوه‌ها و تجارب موفق روایتگری
- ۶. مؤلفه‌های راوی موفق
 - دارابودن ویژگی‌های شناختی، انگیزشی، رفتاری، عاطفی و...
 - برخورداری از ویژگی‌ها و توانمندی‌های شخصیتی، روان‌شناختی و فرهنگی - اعتقادی
 - هدف‌شناسی و امید به اثرگذاری
 - روش‌شناسی و بهره‌گیری از ابزار و محتوای مناسب تبلیغی
 - موقعیت‌شناسی (شناخت زمان و مکان تبلیغ، مخاطب‌شناسی و مخاطب‌مداری)
 - تلاشگری و استقامت ورزی
 - فصاحت و بلاغت

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۳۰	۵۰

- نمره آزمون عملی این درس از کارگاه شیوه اجرای روایتگری همین دوره آموزشی درج خواهد شد.

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. متون آموزشی:

- درس‌نامه اهداف، اصول و شیوه‌های موفق روایتگری

۲. منابع اصلی:

- حماسه عظیم روایتگری، سخنرانی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دام‌ظله) در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۳۰.
- روایتگری، حجت‌الاسلام والمسلمین شهاب‌الدین مشایخی (جزوه)
- آرموده‌های حج (۱۱ جلد)، حوزه نمایندگی ولی‌فقیه در امور حج و زیارت، مشعر.

- آزموده‌های عتبات عالیات، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، مشعر.

۳. منابع فرعی:

- وظایف و تجارب روحانیون کاروان‌ها: حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالفتاح نواب (جزوه)
- اسوه‌های قرآنی و شیوه‌های تبلیغ آن، مصطفی عباس مقدم، بوستان کتاب.

فصل ششم:
دوره ضمن خدمت ارتقایی
روحانیون عمره به معین حج

عناوین دروس دوره ضمن خدمت ارتقایی روحانیون عمره به معین حج

* این دوره با شرایط ذیل، به عنوان شرط ارتقا به معین حج اجرا می شود:

۱. پیش از اولین سفر

۲. پس از مصاحبه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	اهداف
۱	مناسک خاص حج	۱	-	توانایی بیان مناسک حج با توجه به فتاوی مراجع تقلید
۲	مناسک تطبیقی حج	۱	-	شناخت تطبیقی مناسک حج بر اساس فقه مذاهب اسلامی
۳	مبانی کلامی تطبیقی	۲	-	توانایی لازم در تبیین استدلالی و تطبیقی مبانی کلامی فریقین
۴	تحلیل سیاسی اجتماعی حج	۱	-	شناخت و تحلیل کارکردهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج با تأکید بر دیدگاه‌های امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری
۵	اخلاق	۱	-	شناخت اصول اخلاقی تبلیغی و شیوه‌های انجام آن در محیط تبلیغی و ارائه شاخص‌های رفتار ارتباطی درون‌شخصی و برون‌شخصی مبتنی بر رعایت حقوق سازمان و افراد
۶	سیره معصومان(ع) در حج	۱	-	بازشناسی حج در سیره معصومان(ع)
مجموع واحدهای آموزشی				۷ واحد

کارگاه‌های آموزشی دوره ضمن خدمت ارتقایی روحانیون عمره به معین حج

مدت	موضوع	نام درس	ردیف
۱ روز	- اهداف، اصول، روش‌ها و قالب‌ها - محتوا و مواد و ابزارها - عبرت‌ها و پندها - نقش‌خوانی	روایتگری اماکن	۱
۱ روز	- شناخت روش‌های تبلیغی - راه‌های بیان حقیقت	بررسی روش‌های تبلیغی گروه‌های تکفیری و سلفی با تأکید بر وهابیت	۲
۲ روز		مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی	

عنوان درس: مناسک خاص حج	شماره درس:
-------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۱۶	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

توانایی بیان مناسک حج با توجه به فتاوی مراجع تقلید

سرفصل‌ها:

- ۱- شرایط وجوب حج
- ۲- اقسام حج
- ۳- نیابت در حج
- ۴- عمره تمتع (احرام، طواف و نماز آن، سعی، تقصیر) و بیان تفاوت عمره مفرده و عمره تمتع
- ۵- حج تمتع: احرام، وقوف به عرفات، وقوف به مشعر، اعمال منا (رمی، قربانی، حلق یا تقصیر، بیتوته)، اعمال مکه (طواف حج و نماز آن، سعی، طواف نساء و نماز آن)
- ۶- مناسک بانوان
- ۷- مناسک افراد خاص (کودک، مریض، معلولان، مخنث، مجنون، آلزایمری، مونگول و...)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
				۰	۸۰
۲۰					

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس نامه مناسک خاص حج

۲. منابع اصلی:

- درس نامه فقه و مناسک: حجج اسلام والمسلمین عباس ظهیری و رضا هوشیاری، مدیریت آموزش.
- مناسک محشی: پژوهشکده حج و زیارت
- مناسک حج ویژه بانوان: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین فلاحزاده، مشعر.

۳. منابع فرعی:

- جامع الفتاوا: حجت الاسلام والمسلمین سید مرتضی موسوی شاهرودی، مشعر

عنوان درس: مناسک تطبیقی حج	شماره درس:
----------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۱۶	۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

شناخت تطبیقی مناسک حج بر اساس فقه مذاهب اسلامی

سرفصل‌ها:

۱. وجوب حج و شرایط و اقسام آن
۲. احرام حج
۳. حضور در منی در شب عرفه
۴. وقوف به عرفات و مشعر
۵. مناسک منا
۶. اعمال مکه
۷. طواف وداع
۸. زیارت مدینه منوره

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی				آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان‌جلسات	عملی	کتبی
		۲۰		۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه مناسک تطیقی حج

۲. منابع اصلی:

- درس‌نامه فقه مقارن: حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی جعفری‌شیراز، مشعر.
- الفقه علی المذاهب الخمسة: محمدجواد مغنیه
- الفقه علی المذاهب الاربعه: عبدالرحمن الجزیری

۳. منابع فرعی:

- الاصول العامة للفقه المقارن: حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدتقی حکیم

عنوان درس: مبانی کلامی تطبیقی	شماره درس:
-------------------------------	------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش
۲		عملی	نظری	حضوری
		۰.۲۵	۱.۷۵	۳۶
				غیرحضوری
				۰

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: توانایی لازم در تبیین استدلالی و تطبیقی مبانی کلامی فریقین

سرفصل‌ها:

۱. کلیات

- مفهوم‌شناسی
- پیشینه مطالعات تطبیقی
- روش‌شناسی مطالعات تطبیقی (با تأکید بر مناظرات ائمه)
- منبع‌شناسی

۲. مهم‌ترین مبانی کلامی با رویکرد تطبیقی

- توحید و شرک
- ایمان و کفر
- سنت و بدعت
- حیات برزخی

۳. مهم‌ترین مباحث کلامی با رویکرد تطبیقی

- توحید و صفات الهی
- حدوث و قدم کلام الهی
- حادث یا مخلوق بودن قرآن
- خلق افعال
- ظاهر و باطن قرآن
- شرور و عدل الهی
- جبر و اختیار
- قضا و قدر
- بداء
- حسن و قبح

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی		
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	آزمون میان جلسات	عملی	کتبی
		۵۰		۰	۵۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد.

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه مبانی کلامی تطبیقی

۲. منابع اصلی:

- مبانی اعتقادی و هایت در بوته نقد: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مشعر.
- کلام تطبیقی: حجت‌الاسلام والمسلمین علی ربانی گلپایگانی، جامعه المصطفی العالمیه

۳. منبع فرعی:

- مرزبانی از مکتب اهل بیت (ع): آیت‌الله جعفر سبحانی، مشعر.

عنوان درس: تحلیل سیاسی اجتماعی حج	شماره درس:
-----------------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۰.۷۵	۰.۲۵	۰	۱۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت و تحلیل کارکردهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج با تأکید بر دیدگاه‌های امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری

سرفصل‌ها:

- ۱- کلیات (مفاهیم: حج، کارکردهای حج، فلسفه سیاسی و فلسفه اجتماعی، منابع)
- ۲- روش‌شناسی تحلیل سیاسی اجتماعی
- ۳- جامعه‌شناسی و مطالعات اجتماعی حج
- ۴- استراتژی و راهبرد حج ابراهیمی (تعالی بخشی در اندیشه امام و رهبری، جامعیت، سیاست‌گذاری، برنامه راهبردی جمهوری اسلامی ایران با نگاه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی)
- ۵- تحلیل کارکردهای سیاسی حج (ولایت و امامت، اقتدار و عزت، هویت اسلامی (مؤلفه‌های هویت انسانی و هویت اسلامی، نقش حج در هویت‌سازی دینی و استحکام و استمرار آن، نمودها و تجلی هویت اسلامی در جهان اسلام، حج و دفاع از هویت و معارف شیعه)، بصیرت، اتحاد اسلامی (وحدت مسلمانان، تقرب مذاهب اسلامی، ایجاد انس و الفت اسلامی، کنگره جهانی و میعاد بزرگ مسلمین، حج و وحدت در عبادت، سیاست و... تمدن اسلامی، بیداری اسلامی، جهانی‌سازی، دشمن‌شناسی و استکبارستیزی، دیپلماسی (ابعاد بین‌المللی))
- ۶- تحلیل کارکردهای اجتماعی حج (سبک زندگی اسلامی، اخلاق اجتماعی، الگوسازی فردی و اجتماعی، مدنیت اسلامی، قانونمندی)
- ۷- تحلیل کارکردهای فرهنگی حج (تعالی، معرفت دینی، تربیت اسلامی (همزیستی، تعامل و مدارا، نظم، جمع‌گرایی، هجرت، حیات طیبه امت اسلامی)، تعبد، الگوهای فرهنگی، ارتباطات میان‌فرهنگی، جلوه‌های هنری و زیباشناختی)
- ۸- تحلیل کارکردهای اقتصادی حج (استقلال مسلمانان، بازار مشترک اسلامی، بانک اسلامی، تورسم، اقتصاد اسلامی، اتحادیه‌های اقتصادی مشترک، رشد و پیشرفت)

روش تدریس: غیر حضوری (بسته الکترونیک و کلاس برخط)

ملاحظات تدریس:

کلاس برخط برای رفع اشکال به میزان ۴ ساعت (۴ جلسه ۴۵ دقیقه‌ای) و بسته‌های الکترونیک به میزان ۱۶ ساعت ارائه می‌شود.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتبی
		۵۰	۰	۵۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- حج در اندیشه اسلامی: حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسگر، مشعر.
- صحیفه حج: امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، مشعر.
- ابعاد سیاسی - اجتماعی حج: حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی رهبر، مشعر.

۳. منابع فرعی:

- در آمدی بر نظریه سیاسی امام خمینی (ره): محمدرضا دهشیری، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- اندیشه سیاسی امام خمینی (ره): عبدالوهاب فراتی، انتشارات احیایگران
- آموزه‌ها و آثار اجتماعی حج: حسین بافکار، مشعر.
- حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی (ره): حجت‌الاسلام محسن محمدی، مشعر.
- در راه برپائی حج ابراهیمی: آیت‌الله عباسعلی عمید زنجانی، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.
- مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان: حجت‌الاسلام سید جواد ورعی، مشعر
- جزوه حج در اندیشه امام و رهبری: حجت‌الاسلام حمید احمدی، معاونت فرهنگی بعثه.
- بیداری اسلامی: حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی، مشعر.

عنوان درس: اخلاق	شماره درس:
------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۰	۸

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت اصول اخلاقی تبلیغی و شیوه‌های انجام آن در محیط تبلیغی و ارائه شاخص‌های رفتار ارتباطی درون‌شخصی و برون‌شخصی مبتنی بر رعایت حقوق سازمان و افراد

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم‌شناسی (اخلاق حرفه‌ای، اخلاق تبلیغی، رضایتمندی)، ضرورت، انواع، فرهنگ سازمانی، ویژگی‌ها)
۲. عوامل اثرگذار بر رفتار اخلاقی (تعلیم و تربیت، آموزش، فناوری، مشارکت، انگیزش، فرهنگ سازمانی)
۳. ارزش‌ها و مسئولیت‌های اخلاقی (فردی، حرفه‌ای، حقوقی، شرعی)
۴. وظایف مبلغان در محیط تبلیغی (نسبت به خود، کارگزاران، زائران، سازمان)
۵. شاخص‌های اخلاق حرفه‌ای (رعایت بیت‌المال، توجه به فرایض و عبادات، نظم و انضباط کاری، تعهد، اعتمادسازی، سعه صدر، انتقادپذیری، امانت‌داری، وقت‌شناسی، حفظ اسرار، صبر و استقامت، خستگی‌ناپذیری، خوش‌رفتاری، همکاری و همیاری، مشورت، وجدان کاری، صداقت، آراستگی، همزیستی و تعامل با دیگران، اغتنام فرصت‌ها، اتقان محتوای تبلیغی)
۶. موانع رشد اخلاق حرفه‌ای (تعارضات اخلاقی، آموخته‌های اجتماعی برون‌سازمانی، ناآشنایی نسبت به اخلاقیات شغلی، تصمیم‌های غیراخلاقی، شتاب‌زدگی، اضطراب، سوءاستفاده از موقعیت، سوءظن، تنش، منفی‌نگری، مقام‌طلبی، تملق و چاپلوسی، غلو)
۷. شاخص‌های کارایی و اثربخشی (تعالی سازمانی، رعایت قواعد سازمانی، مسئولیت‌پذیری، قانونمندی، پیش‌بینی‌پذیری، خطر معقول، ارتباط آسان و درست محیط با سازمان، آینده‌نگری)

روش تدریس: غیرحضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای: احد فرامرز قراملکی، مؤسسه مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی
- اخلاق حرفه‌ای: احد فرامرز قراملکی، نشر مجنون

۳. منابع فرعی:

- اخلاق و آداب در تبلیغ: حجت‌الاسلام حافظ نجفی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع) توسط شرکت چاپ و نشر بین‌الملل.
- اخلاق تبلیغ: حجت‌الاسلام اکبر میرسپاه، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
- ارباب امانت؛ اخلاق اداری در نهج‌البلاغه: مصطفی دلشاد تهرانی؛ نشر دریا.
- اخلاق سازمانی: احد فرامرز قراملکی، مؤسسه مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی

عنوان درس: سیره معصومان(ع) در حج	شماره درس:
----------------------------------	------------

تعداد واحد	نوع واحد		ساعات آموزش	
	نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
۱	۱	۰	۰	۸

پیش نیاز: ندارد

هدف:

بازشناسی حج در سیره معصومان(ع)

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم‌شناسی، جایگاه و ضرورت سیره، فواید و نتایج، حج انبیا، منابع)
۲. حج در اندیشه معصومان(ع)
۳. شیوه‌های تبلیغی معصومان(ع) در حج
۴. سیره معصومان(ع) در حج
 - سیره اهل بیت(ع) در مقدمات سفرهای حج
 - اهل بیت(ع) و بعد عبادی حج
 - اهل بیت(ع) و بعد اجتماعی حج
 - اهل بیت(ع) و بعد فرهنگی - تبلیغی حج
 - اهل بیت(ع) و بعد سیاسی حج
۵. سیره ائمه(ع) در برخورد با موافقان و مخالفان
۶. امام زمان(عج) و حج

روش تدریس: غیرحضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۳۰	۰	۷۰

ابزار و امکانات:

بسته آموزش الکترونیکی، نرم‌افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- سیره اهل بیت (ع) در حج: حجت الاسلام محمدجواد جوادی، پژوهشگاه حج و زیارت.
- الحج و العمرة فی الكتاب و السنة: آیت الله محمد محمدی ری شهری، دارالحدیث.
- حج الانبیاء والائمة علیهم السلام: عباد الله سرشار طهرانی میانجی و محمدرضا نعمتی، مشعر.
- عرفان حج: آیت الله عبدالله جوادی آملی، اسراء.

۳. منابع فرعی:

- نقش ائمه (ع) در احیای دین: علامه سید مرتضی عسگری، دانشکده اصول الدین.
- حیات فکری و سیاسی امامان شیعه: حجت الاسلام والمسلمین رسول جعفریان، مؤسسه انصاریان.
- سیری در سیره ائمه اطهار (ع): آیت الله شهید مرتضی مطهری، انتشارات صدرا.
- انسان ۲۵۰ ساله: آیت الله سید علی خامنه ای (حفظه الله)، مؤسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی.
- الصحیح من سیره النبی الاعظم (ص): علامه سید جعفر مرتضی، نشر سحرگاهان.
- سیره نبوی (منطق عملی): مصطفی دلشاد تهرانی، دریا.
- سیره اخلاقی و سبک زندگی حضرت زهرا (س): حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جباری، دفتر نشر معارف.
- درآمدی بر سیره اهل بیت (ع): حسین عبدالحمیدی، انتشارات مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص).
- سیره پیامبر اکرم (ص) در قرآن: آیت الله عبدالله جوادی آملی، اسراء.
- نهج البلاغه
- موسوعة التاريخ الاسلامی: آیت الله محمد هادی یوسفی غروی، مجمع الفکر الاسلامی.
- مجموعه مقالات همایش سبک زندگی اهل بیت (ع)

فصل هفتم:
دوره ضمن خدمت راویان
سرزمین وحی و اعتبار مقدسه

عناوین دروس دوره ضمن خدمت راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش‌نیاز	شیوه ارائه	اهداف	ملاحظات	
۱	آشنایی با مذاهب اسلامی	۱	-	نیمه‌حضوری	آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و پیامدهای فرقه‌ها و مذاهب مهم کلامی و فقهی تشیع و تسنن و شیوه‌های تعامل با آنان	با رویکرد پاسخ به شبهات	
۲	تاریخ معاصر ایران و محور مقاومت	۲	-	حضوری	بررسی تحلیلی ابعاد معرفتی و عملی گفتمان انقلاب اسلامی و محور مقاومت اسلامی در دوره معاصر	با رویکرد پاسخ به شبهات	
۳	تفسیر آیات قرآن کریم	۱	-	حضوری	آشنایی با اماکن تاریخی و مذهبی حجاز و... از منظر قرآن کریم		
		مجموع تعداد واحدهای آموزشی			۴ واحد		

کارگاه‌های آموزشی دوره ضمن خدمت راویان سرزمین وحی و اعتاب مقدسه

ردیف	عنوان کارگاه	موضوع	مدت	ملاحظات	
۱	آشنایی با نرم‌افزارها و انتقال تجارب	نرم‌افزارهای جدید روایتگری و مورد نیاز	نیم روز		
۲	آشنایی با شبهات مرتبط	بررسی شبهات و سؤالات تاریخی، کلامی و... و پاسخ به آنها	یک روز	آشنایی با مبانی معرفتی و اصول اعتقادی امامیه با رویکرد پاسخ به شبهات	
		مجموع روزهای اجرای کارگاه‌های آموزشی			۱۵ روز

عنوان درس: آشنایی با مذاهب اسلامی	شماره درس:
-----------------------------------	------------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۶	۵

پیش‌نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با آموزه‌ها، روش‌ها و پیامدهای فرقه‌ها و مذاهب مهم کلامی و فقهی تشیع و تسنن و شیوه‌های تعامل با آنان

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (تعریف، مفاهیم، ضرورت، منابع)
۲. تاریخ، زمینه‌ها و عوامل مؤثر در شکل‌گیری فرقه‌ها در جوامع اسلامی
۳. فرقه‌های مهم اهل سنت (پیدایش، تطور، اصول اعتقادات، منابع اصلی)
 - مذاهب فقهی اهل سنت (حنبل، مالکی، شافعی، حنفی)
 - اهل حدیث
 - معتزله
 - اشاعره
۴. وهابیت و سلفیت (تاریخ و نظریات پیدایش، ریشه‌های فکری، محمد بن عبدالوهاب، آل سعود، عقاید، وهابیت در جهان اسلام، گروه‌های افراطی وهابی در جهان، ردیه‌های اهل سنت بر وهابیت)
۵. فرقه‌های مهم شیعه (پیدایش، تطور، اصول اعتقادات):
 - تأثیر برداشت‌های مختلف از اندیشه امامت در پیدایش فرقه‌های شیعی
 - فرق شیعه در عصر حضور امامان معصوم (ع) و نحوه برخورد ائمه با آنان (کیسانیه، زیدیه، اسماعیلیه، واقفیه، فطحیه و...)
 - مهم‌ترین فرق شیعی در عصر غیبت (اسماعیلیه، زیدیه، دروزیان، غلات، بکتاشیه)
۶. نقش یهود و مسیحیت در فرقه‌سازی
۷. وضعیت کنونی و آثار و پیامدهای فرقه‌سازی در جهان اسلام
۸. عوامل مؤثر بر پیشگیری و کنترل فرقه‌سازی
۹. راهبردها، روش‌ها و شیوه‌های تعامل با فرق مختلف

روش تدریس: نیمه حضوری (حضور و بسته الکترونیک)

ملاحظات تدریس: کلاس حضوری این درس به رفع اشکال، پرسش و پاسخ و تمرین عملی پاسخگویی به شبهات خواهد پرداخت.

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتبی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد، بسته آموزش الکترونیکی، نرم افزارهای ارائه برخط

منابع:

۱. منابع آموزشی:

- درس نامه آشنایی با مذاهب اسلامی
- بسته الکترونیکی

۲. منابع اصلی:

- بحوث فی الملل و النحل: آیت الله جعفر سبحانی، انتشارات جامعه مدرسین قم.
- آیین و هایت: آیت الله جعفر سبحانی، مشعر.
- فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)
- آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی، رضا برنجکار، انتشارات کتاب طه.
- تاریخ اندیشه های کلامی در اسلام: اشاعره - معتزله، عبدالرحمن بدوی، ترجمه حسین صابری، انتشارات بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی.

۳. منابع فرعی:

- تاریخ شیعه و فرقه های اسلام تا قرن چهارم، محمد جواد مشکور، انتشارات اشرافی
- الفرق بین الفرق، ابومنصور عبدالقاهر بغدادی.
- الملل و النحل: محمد بن عبدالکریم شهرستانی.
- تاریخ فرق اسلامی، محمد نجمی زنجانی، دانشگاه تهران.
- فرق الشیعة، حسن بن موسی نوبختی، بیروت: دار الأضواء.

عنوان درس: تاریخ معاصر ایران و محور مقاومت	شماره درس:
--	------------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۲		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۲	۰	۳۲	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

بررسی تحلیلی ابعاد معرفتی و عملی گفتمان انقلاب اسلامی و محور مقاومت اسلامی در دوره معاصر

سرفصل‌ها:

۱. کلیات و مفاهیم

- تعریف فرهنگ، تاریخ، نظام اجتماعی، نهادهای قدرت و حاکمیت و...
- انقلاب، تغییرات اجتماعی و نظریه‌ها
- شمای کلی زمینه‌های پیدایش و بسط گفتمان انقلاب اسلامی

۲. ایران در آستانه قرن بیستم (زمینه‌های شکل‌گیری گفتمان‌های تحول‌خواه)

- زمینه‌های فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی جامعه معاصر ایران
- سلطنت و پیامدهای آن
- بحران‌ها و به‌هم‌ریختگی‌های ایران در دوران حکومت سلطنتی

۳. دستاوردها و چالش‌های انقلاب اسلامی

۴. بازتاب و تأثیرات انقلاب اسلامی در جهان اسلام و در دنیای معاصر

۵. محور مقاومت اسلامی

- مفهوم، تاریخچه، اجزاء و اعضا، اهداف
- عرصه‌ها و شیوه‌های مقاومت اسلامی (سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی)
- دستاوردهای مقاومت اسلامی (شرایط و توانمندی‌های فعلی)
- چشم‌انداز مقاومت اسلامی
- محور مقاومت و مسائل و تحولات جهان اسلام (فلسطین، سوریه، عراق، لبنان، یمن، بحرین و...)
- محور مقاومت اسلامی و بیداری اسلامی

۶. انقلاب اسلامی ایران و محور مقاومت اسلامی

- محور مقاومت اسلامی از نگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری
 - سطوح تأثیرگذاری انقلاب اسلامی در محور مقاومت اسلامی
- ✓ سطح محیط داخلی: برقراری وحدت و اعتماد ملی، توسعه دانایی محور، جنبش نرم‌افزاری، خودباوری و نفی تقلید از غرب، رعایت ارزش‌های دینی و...
- ✓ سطح محیط منطقه‌ای: بازسازی تمدن اسلامی، ارتقای خودباوری فرهنگی ملت‌های مسلمان؛ احیا و ظهور مجدد نهضت‌های اسلامی و انقلابی، ارتقای بیداری اسلامی، تأکید بر وحدت جهان اسلام، ایستادگی در برابر استبداد داخلی و استعمار خارجی، احیای هویت جهان اسلام، حمایت از مستضعفان، حق‌گرایی، نفی گرایش‌های غرب، محوریت ایران در ثبات منطقه‌ای، جهانی کردن مبارزه با صهیونیسم
- ✓ سطح محیط بین‌المللی: به چالش کشیدن سلطه فرهنگی غرب، تفکرات رهایی‌بخش و استکبارستیز، خودباوری ملت‌ها، الگوشدن اسلام سیاسی و تشیع به عنوان ارائه‌دهنده نظام حکومتی و مطرح‌شدن آن در سطح بین‌المللی، گشایش جبهه ثالث در نظام بین‌الملل، حمایت از حرکت‌های استقلال‌طلبانه، تشویق ملت‌ها به معنویت، پرچمداری انقلاب فرهنگی جهانی، طرح اندیشه اتحاد جهان اسلام (امت‌گرایی)، فرهنگ استقلالی و بومی و...
- اقدامات تقابلی غرب با انقلاب اسلامی در محور مقاومت اسلامی (برخوردهای نظامی، توطئه‌گری، تحریم‌های اقتصادی، مقابله با فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای، ترویج فرهنگ و ارزش‌های غربی، اختلاف‌افکنی و...)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه‌نویسی	عملی	کتابی
		۲۰	۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت‌برد

منابع:

۱. منبع آموزشی:

- درس‌نامه تاریخ معاصر ایران و محور مقاومت

۲. منابع اصلی:

- تحولات سیاسی - اجتماعی ایران، نجف لک‌زایی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- انقلاب اسلامی، زمینه و پیامدها، منوچهر محمدی، انتشارات جنگل
- درآمدی تحلیلی بر انقلاب اسلامی ایران، محمد رحیم عیوضی و محمدجواد هراتی، انتشارات دانشگاه پیام نور.
- انقلاب اسلامی، زمینه‌ها و ریشه‌های آن، محمد رحیم عیوضی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.
- مسئولیت‌های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی، سید صادق حقیقت، مقاله در: مطالعات خاورمیانه ۱۳۸۱ شماره ۳۲.
- تاریخ سیاسی معاصر ایران، سید جلال‌الدین مدنی، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه قم.
- تحلیل گفتمان ولایت‌فقیه در نظام سیاسی ایران، فائز دین‌پرست، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.

۳. منابع فرعی:

- حدیث پیمان؛ پژوهشی در انقلاب اسلامی، حمید پارسانیا، انتشارات نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری.
- انقلاب اسلامی و وضع کنونی عالم، رضا داوری اردکانی، نشر مهر نیوشا.
- درآمدی بر اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)، محمدرضا دهشیری، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- بیداری اسلامی و تحولات منطقه‌ای، جمعی از نویسندگان، دانشگاه امام صادق (ع)

عنوان درس: تفسیر آیات قرآن کریم	شماره درس:
---------------------------------	-----------------

تعداد واحد		نوع واحد		ساعات آموزش	
۱		نظری	عملی	حضوری	غیرحضوری
		۱	۰	۱۶	۰

پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنایی با اماکن تاریخی و مذهبی حجاز و... از منظر قرآن کریم

سرفصل‌ها:

۱. کلیات (مفهوم شناسی تفسیر، منابع)
۲. اماکن سرزمین وحی و آیات مرتبط (مکه، مدینه، مشاعر، اصحاب فیل و...)
۳. اماکن اعیان مقدسه و آیات مرتبط (عراق و شامات: بابل، مسجدالاقصی، اراضی مقدس و...)

روش تدریس: حضوری

شیوه ارزشیابی:

فعالیت علمی و پژوهشی			آزمون پایانی	
ارائه	تحقیق درسی	خلاصه نویسی	عملی	کتابی
۲۰			۰	۸۰

ابزار و امکانات:

ویدئو پروژکتور، رایانه، وایت برد

منابع:

۱. متون آموزشی:

- درس نامه تفسیر آیات قرآن کریم

۲. منابع اصلی:

- درس نامه آیات حج: حجت الاسلام والمسلمین فاکر میبدی، مشعر.
- تفسیر نمونه: آیت الله ناصر مکارم شیرازی.
- تفسیر المیزان: علامه سید محمدحسین طباطبائی.

دوره ضمن خدمت راویان سرزمین وحی و ائمه اطهار علیه السلام

- حج و حرمین شریفین در تفسیر نمونه: حجت الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسگر، مشعر
- باقرآن در مکه و مدینه: مرحوم حجت الاسلام والمسلمین اکبر دهقان، مشعر.
- الحج و العمرة فی الكتاب و السنة: آیت الله محمد محمدی ری شهری، موسسه فرهنگی دار الحدیث.

۳. منابع فرعی:

- تفسیر کشاف، محمود زمخشری
- تفسیر فی ظلال القرآن، سید قطب، دار الشروق
- تفسیر نورالثقلین، عروسی حویزی

فصل هشتم:
دوره بازآموزی قبل از اعزام
روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع

دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع

آیین‌نامه دوره بازآموزی قبل از اعزام خادمان فرهنگی حج تمتع

به منظور ایجاد آمادگی و یادآوری احکام و مناسک و معارف قرآنی روحانیون، معین و معینه‌های اعزامی به حج تمتع و جهت برآورده ساختن انتظارات زائران و پاسخگویی به سؤالات ایشان، دوره بازآموزی قبل از اعزام خادمان فرهنگی حج، بر اساس این آیین‌نامه به اجرا درمی‌آید.

۱. دوره بازآموزی قبل از اعزام در سال جاری با تصویب شورای آموزش به صورت تلفیقی از کارگاه‌های آموزشی و برگزاری آزمون به شرح ذیل برگزار می‌شود:

عنوان درس	واحد / زمان	شیوه اجرا
۱. فقه و مناسک	۳	۱. مصاحبه حضوری برای عموم فراگیران
۲. قرآن و معارف	۱	۲. آزمون کتبی رایانه‌ای برای پذیرفته‌شدگان در مصاحبه ارتقایی
۳. کلام و اعتقادات	۲	آزمون کتبی رایانه‌ای برای عموم فراگیران
۴. تاریخ و اماکن	۱	
۵. کارگاه‌های مهارتی	یک روز	حضوری یا برخط

- مدیریت آموزش موظف است منابع مورد نیاز، تقویم آموزشی دوره و زمان اجرای کارگاه‌های مهارتی و آزمون شفاهی و کتبی را از طریق سامانه آموزش مجازی به اطلاع شرکت کنندگان برساند.
- تمامی روحانیون، معین و معینه‌های اعزامی به حج ۱۴۰۰ می‌بایست در آزمون شفاهی دروس این دوره شرکت و امتیاز قبولی کسب نمایند. در صورت عدم موفقیت خادمان فرهنگی در کسب امتیاز لازم، پرونده آنان در کمیسیون موارد خاص مطرح و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد شد.
- روحانیونی که جهت تشرف به حج ۱۳۹۹ در مصاحبه شفاهی شرکت نمودند و نمره قبولی کسب کردند یا معاف از آزمون شناخته شدند، لازم است در سایر مواد درسی این دوره شرکت نمایند.
- تبصره ۱: آن دسته از خادمان فرهنگی که در مرحله اول مصاحبه شفاهی سال ۱۳۹۹ حد نصاب را کسب نکردند، لازم است به عنوان مرحله دوم، طبق زمان‌بندی اعلامی در آزمون شفاهی و سایر مواد درسی شرکت کنند.

دوره بازآموزی قبیل از اعزام روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع

۵. افراد واجد شرایط باید طبق زمان‌بندی که مدیریت آموزش اعلام می‌کند با مراجعه به سامانه آموزش نسبت به ثبت‌نام، تعیین محل آزمون شفاهی و زمان آزمون کتبی اقدام کنند.
- تبصره ۲: عدم حضور در جلسه آزمون شفاهی در زمان تعیین شده به منزله عدم قبولی در آزمون و یک بار شرکت در آزمون می‌باشد.
۶. افرادی که در مصاحبه ارتقایی (از روحانی عمره به معین حج یا از معین حج به معان حج) حضور داشته‌اند و حد نصاب را کسب کرده‌اند، لازم است ضمن حضور در کارگاه‌های آموزشی، در هر چهار درس در آزمون کتبی (مجازی) به‌جای آزمون شفاهی شرکت کنند.
۷. مسئولان دفاتر نمایندگی بعثه در مناطق ملزم به فراهم کردن سازوکارهای لازم جهت برگزاری آزمون بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی خواهند بود.
۸. گروه مصاحبه‌کننده دو تا چهار نفر، متشکل از ۲ نفر از اساتید و روحانیون با سابقه و مسلط بر مناسک حج، احکام مبتلا به و معارف قرآن و مسئول دفتر نمایندگی بعثه در منطقه خواهند بود. معاونت فرهنگی نیز می‌تواند نماینده‌ای به‌عنوان عضو گروه مصاحبه تعیین و اعزام کند.
- تبصره ۳: مسئول دفتر نمایندگی در منطقه به‌عنوان مسئول گروه مصاحبه‌کننده تعیین می‌شود.
۹. افراد مصاحبه‌کننده از سوی مدیریت آموزش معرفی می‌شوند و مناطق، موظف به هماهنگی با آنان جهت برگزاری جلسه مصاحبه هستند.
- تبصره ۴: مناطق می‌توانند افراد مصاحبه‌کننده مدنظر را به مدیریت آموزش معرفی نمایند. در صورت تأیید این مدیریت، استفاده از آنان بلامانع خواهد بود.
۱۰. افرادی که دارای شرایط و ویژگی‌های ذیل باشند می‌توانند مدارک خود را بر اساس بندهای ذیل به دفتر بعثه در استان یا منطقه ارسال نمایند تا در کمیسیون موارد خاص معاونت فرهنگی مورد تصمیم‌گیری قرار گیرد و در صورت تصویب از آزمون شفاهی معاف شوند. افرادی که طبق این بند، معاف از حضور در مصاحبه تشخیص داده شوند، موظف به شرکت در آزمون کتبی سایر دروس و حضور در کارگاه‌های مهارتی و کسب امتیاز لازم هستند. شرایط ارائه درخواست معافیت از مصاحبه عبارت است از:
 - ۱) روحانیونی که به‌عنوان رابط از سال ۱۳۹۰ به بعد به حج تمتع اعزام شده باشند و عملکرد موفق داشته‌اند.
 - ۲) مدرسان رسمی سطوح عالی و خارج فقه در حوزه‌های علمیه از هر دو درس معاف خواهند بود به‌تناسب با ارائه گواهی تدریس از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
 - ۳) معینه‌هایی که از سال ۱۳۹۰ به بعد به‌عنوان پاسخگویی به سؤالات شرعی به عمره و حج اعزام شدند.

دوره پازآموزی قبل از اعزام روحانیون، معین‌ها و معینه‌های حج تمتع

- ۴) روحانیون برجسته و فرهیخته کاروان‌ها که حداقل سه سفر اعزام به حج تمتع داشته و معدل ارزیابی آنها حداقل ۱۸ باشد، با پیشنهاد مسئول دفتر نمایندگی بعثه در استان یا منطقه.
- ۵) دارندگان آثار تالیفی در موضوع فقه و مناسک حج یا در حوزه معارف قرآن.
- تبصره ۵: آثار ارسالی در گروه مربوطه پژوهشکده بعثه مقام معظم رهبری بررسی و در صورت تأیید و کسب امتیاز لازم از درس مرتبط معاف خواهند شد.
۱۱. نمرات آزمون شفاهی بر اساس گزینه‌های زیر محاسبه و ارائه خواهد شد:
- ۱) ضعیف (۰-۹.۹۹) ۲) متوسط (۱۰-۱۳.۹۹) ۳) خوب (۱۴-۱۷.۹۹) ۴) خیلی خوب (۱۸-۲۰)
- تبصره ۶: مصاحبه‌گران مشخصاً باید نمرات از صفر تا ۲۰ را در فرم مصاحبه درج نمایند.
۱۲. برای هر درس باید برگه آزمون جداگانه تکمیل و به امضای گروه مصاحبه برسد.
۱۳. سلامت جسمی خادمان فرهنگی نیز باید به تأیید گروه مصاحبه برسد و در فرم مربوط قید شود.
۱۴. فرم آزمون شفاهی و سایر فرم‌های مورد نیاز به همراه دستورالعمل اجرای آزمون شفاهی از سوی معاونت فرهنگی ابلاغ خواهد شد.
۱۵. هرگونه تغییر در دستورالعمل از سوی معاونت فرهنگی به خادمان فرهنگی کاروان‌ها اطلاع‌رسانی خواهد شد.

فصل نهم:
دوره بازآموزی قبل از اعزام
روحانیون اعصاب مقدسه

دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعتاب مقدسه

پیرو تأیید و تأکید نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت و نظر به لزوم ارتقای سطح علمی و مهارتی روحانیون کاروان‌های اعتاب مقدسه، دوره آموزش تکمیلی ویژه آنان به شرح ذیل طراحی و اجرا می‌شود. به همین منظور، جهت ایجاد هماهنگی‌ها، همچنین اطلاع مناطق و استان‌ها از چگونگی اجرای این دوره آموزشی، دستورالعمل حاضر تدوین شده است:

۱. شرط سنی شرکت در این دوره به شرح ذیل تعیین می‌شود:

- روحانیون دارای سن ۵۵ سال و کمتر از آن، (در زمان صدور و ابلاغ این آیین‌نامه) لازم است در این دوره شرکت نمایند. (متولدین ابتدای سال ۱۳۴۵ به بعد)
- روحانیون دارای سن ۵۵ تا ۶۰ سال در صورت تمایل، می‌توانند در این دوره شرکت نمایند. (متولدین ابتدای سال ۱۳۴۰ تا انتهای سال ۱۳۴۴)
- سایر روحانیون از شرکت در این دوره معاف هستند.

۲. همه روحانیونی که دوره بدو خدمت را گذرانده‌اند، لازم است در این دوره آموزشی شرکت و امتیاز لازم را کسب نمایند.

تبصره ۵: روحانیونی که پیش از سال ۱۳۹۳ تشکیل پرونده داده‌اند و پرونده آموزشی بدو خدمت آنان ناقص است یا در دوره آموزشی بدو خدمت شرکت نداشته‌اند، نیاز به گذراندن آن دوره ندارند ولی لازم است در دوره بازآموزی قبل از اعزام شرکت نمایند.

۳. دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعتاب مقدسه، شامل هفت موضوع درسی از مباحث مهارتی و کاربردی است که در هر سه سال با منابع جدید تکرار می‌شود؛ این موضوعات عبارت‌اند از:

- فقه و احکام (احکام ویژه عتبات عالیات و...) / (بادآوری)
- تاریخ و اماکن (ستارگان عاشورا و اصحاب ائمه (ع)، امامزادگان و علما، بزرگان ملی، اماکن معتبر غیر مشهور و...)

دوره پازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعتاب مقدسه

- مدیریت فرهنگی و ارتباطی (شیوه‌های تعامل با زائران و کارگزاران اجرایی، مهارت‌های گفتاری، مدیریت زمان در سفر عتبات عالیات و...) / (یادآوری)
- روش‌ها و مهارت‌ها (روش‌های تبلیغی در سفر عتبات عالیات، فنون روضه‌خوانی، قرائت قرآن و ادعیه، رایانه، و...) / (یادآوری)
- آموزه‌های اخلاق (توصیه‌های مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب)
- آداب زیارت (آداب زیارت در سیره اهل بیت (ع) و بزرگان)
- کلام و عقائد (پاسخ به شبهات زیارت)

۴. عناوین دروس و منابع آموزشی این دوره به پیشنهاد کمیته برنامه‌ریزی آموزشی و تصویب شورای آموزش انتخاب و ارائه می‌شود.

۵. این دروس به تناسب موضوع، به صورت حضوری (شیوه کارگاهی) یا مجازی (شیوه برخط) ارائه می‌شود.

نکته قابل توجه اینکه: قطعاً گذراندن دوره‌های آموزشی مصوب و تعریف‌شده، در تعیین اولویت‌های اعزام تأثیرگذار خواهد بود.

دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعتبار مقدسه

عناوین دروس دوره بازآموزی قبل از اعزام روحانیون اعتبار مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	شیوه ارائه	اهداف
۱	فقه و احکام	۱	-	غیر حضوری	یادآوری احکام ویژه عتبات عالیات و...
۲	تاریخ و اماکن	۲	-	غیر حضوری	یادآوری ستارگان عاشورا و اصحاب ائمه (ع)، امامزادگان و علماء بزرگان ملی، اماکن معتبر غیر مشهور و...
۳	مدیریت فرهنگی و ارتباطی	۲	-	حضوری	یادآوری شیوه‌های تعامل با زائران و کارگزاران اجرایی، مهارت‌های گفتاری، مدیریت زمان در سفر عتبات عالیات و...
۴	روش‌ها و مهارت‌ها	۲	-	حضوری	یادآوری روش‌های تبلیغی در سفر عتبات عالیات، فنون روضه‌خوانی، قرائت قرآن و ادعیه، ربایه، و...
۵	آموزه‌های اخلاقی	۱	-	حضوری	بررسی توصیه‌های اخلاقی و معنوی مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب و خطاب به سخنرانان و مداحان
۶	آداب زیارت	۱	-	غیر حضوری	یادآوری آداب زیارت در سیره اهل بیت (ع) و بزرگان
۷	کلام و عقائد	۱	-	غیر حضوری	پاسخ به شبهات زیارت
مجموع تعداد واحدهای آموزشی		۱۰ واحد			

فصل دهم:
دوره بازآموزی قبل از اعزام
مداحان اعقاب مقدسه

دوره بازآموزی قبل از اعزام مداحان اعتبار مقدسه

بر اساس ابلاغیه شماره ۲۱۲۰۹۴ در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۴ و اصلاحیه آن در تاریخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۰ دوره تکمیلی مداحان اعتبار مقدسه به شرح ذیل اجرایی شد:

پیرو برگزاری آزمون بهسازی مداحان عتبات عالیات در سال ۱۳۹۵، همچنین صدور اتمام آموزش برخی از مداحان که خارج از طرح بهسازی با بعثه مقام معظم رهبری همکاری دارند و نظر به لزوم ارتقای سطح علمی و مهارتی این گروه از مداحان، دوره آموزش تکمیلی ویژه آنان به شرح ذیل طراحی و اجرا می‌شود. به همین منظور، جهت ایجاد هماهنگی‌ها، همچنین اطلاع مناطق و استان‌ها از چگونگی اجرای این دوره آموزشی، دستورالعمل حاضر تدوین شده است:

۱. پذیرفته‌شدگان در طرح بهسازی از حضور و گذراندن دوره بدو خدمت معاف هستند.
۲. پذیرفته‌شدگان در طرح بهسازی و همچنین مداحانی که دوره بدو خدمت را پشت سر گذاشته‌اند، لازم است در این دوره آموزشی شرکت کنند.
۳. این دوره آموزشی شامل هفت موضوع درسی از مباحث مهارتی و کاربردی است که در هر سه سال، با منابع جدید تکرار می‌شود؛ این موضوعات عبارت‌اند از:
 - فقه و احکام (احکام ویژه عتبات عالیات و...)
 - تاریخ و اماکن (ستارگان عاشورا و اصحاب ائمه (ع)، امامزادگان و علما، بزرگان ملی، اماکن معتبر غیر مشهور و...)
 - مدیریت فرهنگی و ارتباطی (شیوه‌های تعامل با زائران و کارگزاران اجرایی، مهارت‌های گفتاری، مدیریت زمان در سفر عتبات عالیات و...)

دوره بازآموزی قبلی از اعزام مداحان اعتبار مقدسه

- روش‌ها و مهارت‌ها (مهارت اثرگذاری بر زائران، شیوه‌های مداحی، قرائت قرآن و ادعیه، رایانه، و...)
- اخلاق (توصیه‌های مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب)
- آداب (آداب زیارت در سیره اهل بیت (ع) و بزرگان)
- کلام و عقائد (پاسخ به شبهات زیارت)

۴. عناوین دروس و منابع آموزشی این دوره به پیشنهاد گروه برنامه‌ریزی آموزشی و تصویب شورای آموزش انتخاب و ارائه می‌شود.

۵. این دروس به تناسب موضوع، زمان، مکان و شرایط به صورت حضوری (شیوه کارگاهی) یا مجازی (شیوه برخط) ارائه می‌شود.

نکته قابل توجه اینکه: قطعاً گذراندن دوره‌های آموزشی مصوب و تعریف‌شده، در تعیین اولویت برای اعزام‌ها تأثیرگذار خواهد بود.

دوره پژوهشی قبل از اعزام مداحان اعتبار مقدسه

عناوین دروس دوره پژوهشی قبل از اعزام مداحان اعتبار مقدسه

ردیف	نام درس	واحد	پیش نیاز	شیوه ارائه	اهداف
۱	فقه و احکام	۱	-	نیمه حضوری	یادآوری احکام ویژه عتبات عالیات و ...
۲	تاریخ و اماکن	۲	-	غیر حضوری	یادآوری ستارگان عاشورا و اصحاب ائمه (ع)، امامزادگان و علما، بزرگان ملی، اماکن معتبر غیر مشهور و ...
۳	مدیریت فرهنگی و ارتباطی	۲	-	حضوری	یادآوری شیوه‌های تعامل با زائران و کارگزاران اجرایی، مهارت‌های گفتاری، مدیریت زمان در سفر عتبات عالیات و ...
۴	روش‌ها و مهارت‌ها	۲	-	حضوری	یادآوری روش‌های تبلیغی در سفر عتبات عالیات، فنون روضه‌خوانی، قرائت قرآن و ادعیه، رایانه، و ...
۵	آموزه‌های اخلاقی	۱	-	غیر حضوری	بررسی توصیه‌های اخلاقی و معنوی مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب و خطاب به سخنرانان و مداحان
۶	آداب زیارت	۱	-	نیمه حضوری	یادآوری آداب زیارت در سیره اهل بیت (ع) و بزرگان
۷	کلام و عقائد	۱	-	نیمه حضوری	پاسخ به شبهات زیارت
مجموع تعداد واحدهای آموزشی		۱۰ واحد			